

ISSN 1845 - 8122

UDRUGA "KAZALIŠTE, AUDIOVIZUALNE
UMJETNOSTI I KULTURA GLUHIH

PLJESAK JEDNE RUKE

god.18, broj 91,92, 93 i 94, 2022

SADRŽAJ

1. Riječ urednika	3
2. Događanja: Edukativna radionica doprinos gluhih	4
3. Osvrt: Deaf Gain	7
4. Znanost: Što je doprinos gluhih i kako vaš posao može prosperirati?	10
5. Događanja: “Tišina na sedmercu”	12
6. Zanimljivosti: “U svijetu tišinu”	14
7. Ilustracije: Razne zajednice na znakovnom jeziku	17
8. Znanost: Terminologija gubitka sluha koju biste trebali znati	18
9. Zanimljivosti: CODA: Zvijezda Troy Kotsur o svojoj povijesnoj, zacjeljujućoj nominaciji za Oscara	20
10. Znanost: Onim što svijet čujućih naziva „gubitkom sluha“, zajednica Gluhih kontrira pojmom „doprinos Gluhih“	24
11. Zanimljivosti: Kako gluhi doživljavaju glazbu - nekad i sada	27
12. Zanimljivosti: Gluhi autori govore o mašti i kreativnosti	29
13. Umjetnosti: Izložba: “Zazviježđa” i Vjekoslava Sošić	32
14. Umjetnosti: Betty Gloria Miller	35
15. Kultura: Arnaud Balard – gluhoslijepi umjetnik - autor zastave Sign Union	37
16. Ilustracije: Imena velikih gradova u Francuskoj na znakovnom jeziku	39
17. Zanimljivosti: Gluhi u Palestini	40
18. Zanimljivosti: Priče Gluhih: Iskustva Gluhih u pred - digitalnom svijetu	43
19. Događanja: 20. godina Festivala jednakih mogućnosti	44
20. Zanimljivosti: „Pjesma je upozorenje“	48
21. Informacije: Termini koji se koriste u komunikaciji s osobama s invaliditetom	51
22. Kultura: Memoari o holokaustu: „Znakovi preživljavanja“	52
23. Zanimljivosti: Kraljica Viktorija u pamfletu Henryja Asha	54
24. Mišljenje: „Novi ukrajinski jezični zakon štiti prava ukrajinske zajednice Gluhih“	58
25. Događanja: “Dramske radionice za gluha djecu u sklopu projekta Beyond Signs”	60
26. Umjetnosti: To je znak: BSL na dječjoj šalici iz 19. Stoljeća	64
27. Zanimljivosti: Hrvati osmislili pametne naočale kojima gluhi ‘vide’ riječi koje ne čuju	68
28. Događanja: ZOOM Online sastanci organizacijskih i znanstvenih odbora DHI	72
29. Novosti: Conference Preliminary programme Deaf History International 2022	74

“Pljesak jedne ruke” - Časopis Udruge “Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN”

Adresa: Lavoslava Ružičke 46, 10000 Zagreb

Telefon: +385 95 382 2791 (SMS)

E-mail: pljesak.jedne.ruke@gmail.com, udruga.dlan.zagreb@gmail.com

Web stranica: www.dlan.hr

Žiro-račun: HR 95 24020061100074154 (Erste Bank)

OIB: 51629434968 Matični broj: 1608037

Produkcija i distribucija: Udruga “Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN”

Glavni urednik: Lino Ujčić

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Lektura i prijevod: Dijana Adžić

Tisak: Tiskara Ban

Naslovnica: Lino Ujčić

GODINA
ČITANJA
2021

Dragi nam čitatelji časopisa „Pljeska jedne ruke“,

Evo sad smo skupili toliko materijala, zanimljivosti i informacije da smo primorani, ali s veseljem i entuzijazmom koji nas drži već 20 godina od nastajanja Udruge „DLAN“ (i još barem 20ak godina nadamo se), izdati četverbroj. Da, dobro ste pročitali – četverbroj i to 91, 92, 93 i 94 broj.

Još nekoliko brojeva i doći ćemo do jubilarnog 100. tog broja koji će biti vjerojatno i sigurno zadnji broj. Nakon 100. tog broja idemo u nove izazove i ideje koji će, nadamo se, zahvaljujući dobrom iskustvu i motivaciji ekipe zadužene za literarno-književno stvaralaštvo te izdavaštvo. No, o tome više nakon 100. tog broja.

U ovom izdanju ćete čitati o Deaf Gainu kojeg ima na prvih nekoliko stranica, odnosno početak ćete o tome čitati i molimo vas da pažljivo pročitate i samo zaključite koliko je Deaf Gain izuzetno važan za promociju kulture i umjetnosti Gluhih te Znakovnog jezika kao Identiteta Gluhih osoba.

Izuzetno nam je drago što je gospođa Martina Vargek, kustosica Hrvatskog športskog muzeja dala doprinos zajednici Gluhih osoba svojom idejom o organizaciji izložbe o povijesti rukometa Gluhih povodom 30 godina postojanja

Hrvatskog sportskog saveza Gluhih. Osim toga, prije 3 godine nam se obratila s idejom za održavanje radionice hrvatskog znakovnog jezika koju je vodila gospođa Ružica Kežman.

Također, angažirala je našeg predsjednika Udruge „DLAN“ gospodina Linu Ujčića, koji je uz to dizajner, da osmisli plakat i pozivnice povodom izložbe „Tišina na sedmercu“ (Povijest rukometa Gluhih).

Osim toga pročitat ćete razne zanimljivosti koje smo našli u raznim medijima koje je naša draga suradnica Dijana Adžić prevela i nadamo se da ćete uživati čitajući o dobitniku Oscara za sporednu ulogu Troyu Kotsuru, izložbi Vjekoslave Sošić, gluhoslijepom umjetniku Arnaudu Balardu i njegovoj borbi za promicanje znakovnog jezika, o životu Gluhih u Palestini, o Festivalu jednakih mogućnosti, raznim karikaturama itd.

Posebno želim istaknuti članak o terminima koji se koriste u komunikaciji s osobama s invaliditetom na stranici 51. I molim vas, nemojte mi zamjeriti na sarkazmu i „zločestoći“, ali dodao sam komentar iz vlastitog iskustva. Vidjet ćete da je naslov tog članka: „Termini koji se koriste u komunikaciji

s osobama s invaliditetom“ i dobio sam ideju da dodam svoj komentar (još jednom, nadam se da nije previše uvredljiv i zločest). Razlog tome je jer smo i dalje svjedoci toga da društvo i dalje koristi te neispravne odnosno „uvredljive“ termine tipa „gluhonijem“, „invalidna osoba“, „hendikepirana osoba“, „slijepac“ ...

Dobivam ideju da tim osobama, koje još u razgovoru koriste te neispravne termine, posvetim nove termine tipa „gluponijema osoba“, „čujućonijema osoba“, ili ... još uvijek razmišljam koji bi ispravni termin to bio? Osoba s glupostima, Osoba s idiotarijama, ... Možda vama proradi mašta i sami promislite koji bi bili odgovarajući termini.

Čitatelji, svako dobro i vidimo se u sljedećim i zadnjim brojevima.

Vaš Angel

EDUKATIVNA RADIONICA DOPRINOS GLUHIH

U prostoru Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreba u četvrtak 31. ožujka 2022. održala se edukativna radionica pod nazivom Deaf gain – Doprinos Gluhih. Radionica je bila međunarodna, u organizaciji Dlana, u sklopu projekta u kojem sudjeluju – Beyond Signs. Okupila je veliki broj sudionika – 77, od kojih je uživo u prostoru kluba bilo njih 25, a 52 nas je gledalo preko Zoom-a. Jezik izlaganja je bio engleski, a organiziran je bio prijevod na HZJ (Tajana Uzun i Tomislav Radošević) i međunarodnu komunikaciju (IS) (Nives Gotovac i Dijana Vincek). O čemu je bilo riječ?

Kada su mi početkom godine pristupili Angel Naumovski i Renato Vrbos s prijedlogom da napravim radionicu, na moje pitanje o čemu odgovor je bio – što god da me inspirira i pokreće. Naravno, osnovna tema je zajednica Gluhih i (hrvatski) znakovni jezik. U svom radu kao tumač i prevoditelj i kao doktorandica na Filozofskom fakultetu, na kojem razrađujem svoj doktorski rad na temu iz hrvatskog znakovnog jezika, svakodnevno se susrećem s izazovima i preprekama za koje pokušavam

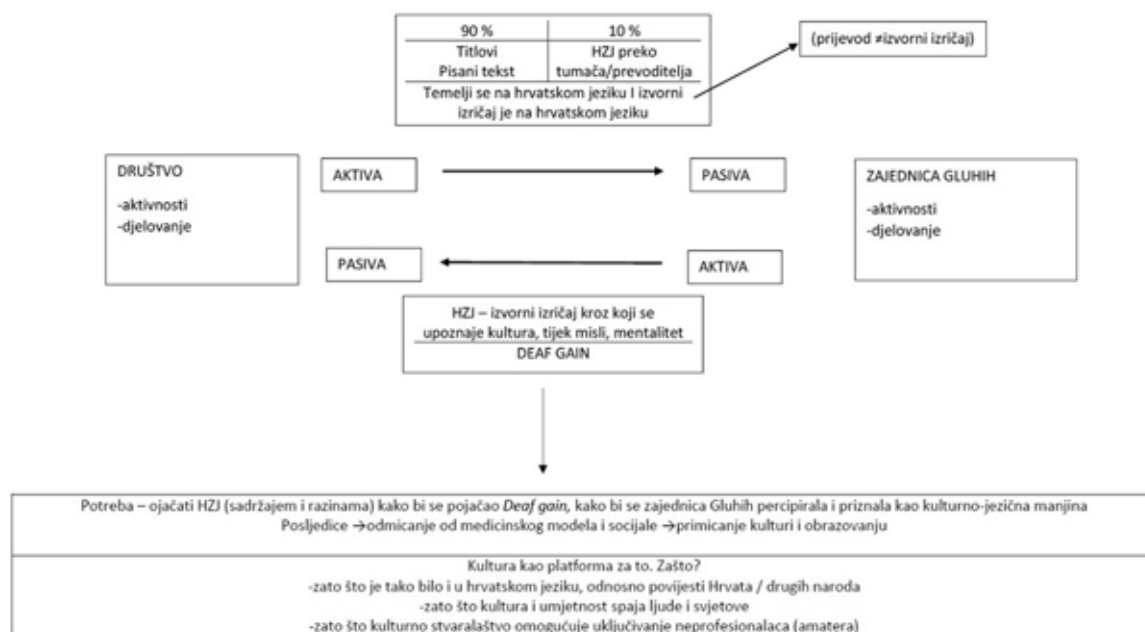
objasniti kako je do njih došlo i na koje pokušavam naći rješenje. Kada sam se susrela s radovima Baumana i Murraya Reframing: From Hearing Loss to Deaf Gain (2009) i Deaf gain-raising the stakes for human diversity (2014) našla sam odgovore na sva moja pitanja.

Isto tako, shvatila sam da je potrebno promijeniti pristup problematici odnosa između zajednice Gluhih i opće zajednice. Po principima koncepta Deaf Gaina, odnosno Doprinosa Gluhih ili Blagodati kulture Gluhih, napravila sam analizu postojećeg stanja odnosa znanja, društvenog

statusa, jezika i kulture. Isto tako predstavila sam kulturu i umjetnost kao platformu kroz koju je moguće ostvariti prve korake na putu prema Doprinosu Gluhih.

Analiza stanja i predložena platforma za ostvarenje Doprinosa gluhih predstavljene su shemom:

tome kako se rade istraživanja, kako se skuplja i razvija znanje te kako podučavati to znanje.

Zatim je potrebno provesti istraživanja unutar zajednice Gluhih, skupiti relevantnu znanstvenu i stručno-znanstvenu građu kako bismo o tome podučili ponajprije sami sebe, a zatim i čujuću

Moja konačni komentar je sljedeći – kako bi se skupilo i razvijalo znanje potreban je snažan i razvijen jezik.

Trenutno smo u pat poziciji, gdje ne postoji kvalitetna institucionalizirana edukacija prevoditelja, gdje ne postoji obrazovni program na hrvatskom znakovnom

Radi se o tome da je potrebna suradnja između čujuće većinske okoline i zajednice Gluhih, no da bi se to ostvarilo potrebno je osnažiti znanje i kulturu zajednice Gluhih. Ono što čini jednu zajednicu je njezina jezik i njezina kultura, no ako pripadnici te zajednice ne znaju o svom jeziku i o svojoj kulturi, kako se može očekivati od većinske čujuće zajednice da zna o tome, najvažnije je pitanje.

Dakle, da bi se ostvario dvosmjerni prijenos znanja prvenstveno nam je potrebno znanje iz „čujućeg svijeta“ o

Deaf Gain odnosno Doprinos Gluhih, čija je glavna svrha da je znanje, znanstveno i stručno, razvijeno od strane samih Gluhih a na korist prvenstveno Gluhih, a zatim i cjelokupnoj čujućoj većini.

jeziku, gdje ne postoje sveobuhvatni rječnici i gramatike hrvatskog znakovnog jezika niti postoje obrazovni programi kako podučavati (hrvatski) znakovni jezik.

Zajednica Gluhih integrirana je u čujuću većinu posredstvom tumača/prevoditelja ili komunikacijskog posrednika, no u takvoj situaciji događa se jednosmjerni prijenos znanja i informacija od čujuće okoline, o jeziku, po

vijesti i kulturi čujuće većine i jednostavno ne postoji povratna sprega od zajednice Gluhih prema čujućoj većini.

U takvoj situaciji smatram da je kultura idealno mjesto na kojem se mogu razviti programi i projekti unutar kojih je moguće raditi na očuvanju i razvoju jezika, povijesti i kulture Gluhih te, što je najbitnije, mogu biti i jesu – mjesta podučavanja o jeziku, povijesti i kulturi Gluhih.

Nadam se da će ovo biti jedan u nizu poticaja na osvješćavanje važnosti čuvanja i razvoja kulturno-jezičnog identiteta – Gluhih.

Ovakav je pristup koristan jer potiče na istraživanja iz područja humanističkih i filoloških znanstvenih grana.

On je važan kako bi se učinio odmak od medicinskog pristupa Gluhima, u kojem se gleda isključivo postotak

oštećenja sluha, a isključivi prioritet je modeliranja Gluhih kako bi bili na sliku i priliku čujućih.

Potreban je odmak od tog zastarjelog pristupa i potrebno je shvatiti da smo različiti i upravo nas ta različitost obogaćuje.

Dorijana Kavčić

„Svijet koji čuje obično smatra gluhe osobe kao da imaju nedostatak, da im nedostaje čulo. Ipak, definicija gluhih osoba koja se temelji na gubitku sluha prikriva mnoštvo načina na koje su društva imala koristi od značajnog doprinosa gluhih osoba.

U ovoj hrabroj intervenciji u tekuće rasprave o invaliditetu i tome što znači biti čovjek, stručnjaci iz raznih disciplina – neuroznanosti, lingvistike, bioetike, povijesti, kulturoloških studija, obrazovanja, javne politike, umjetnosti i arhitekture – unapređuju koncept gluhih. Dobiti i osporiti pretpostavke o tome što je normalno. Kroz svoju dubinsku artikulaciju Deaf Gain, urednici i autori ovog revolucionarnog izdanja pristupaju gluhoći kao posebnom načinu postojanja u svijetu, onom koji otvara percepcije, perspektive i uvide koji su manje uobičajeni većini osoba koje čuju. Na primjer, gluhe osobe obično imaju jedinstvene sposobnosti u prostornom i prepoznavanju lica, perifernoj obradi i detekciji slika.

Korisnici znakovnog jezika, za koji su neuroznanstvenici pokazali da je biološki ekvivalentan govoru, doprinose širokom rasponu kreativnog izražavanja i razumijevanja. Uokvirujući gluhoću u smislu njezinih intelektualnih, kreativnih i kulturnih prednosti, Deaf Gain prepoznaje fizičku i kognitivnu razliku kao vitalni aspekt ljudske raznolikosti.“

Predavanje je bilo zanimljivo i korisno, od velikog značaja. Predavačica je sve nas Gluhe „slušatelje“ i čujuće prevoditelje znakovnog jezika, uvela u istraživački svijet u izuzetno ugodnom okruženju kroz jednu drugačiju prizmu te otvorila vidike za budućnost. Za svaku pohvalu!

Dublje razmišljajući, to predavanje me natjeralo da se zapitam - što je Deaf Gain? A opet, što je gubitak sluha? Ovi nazivi igraju važnu ulogu u oblikovanju našeg identiteta i načina na koji nas drugi vide.

Što sam se više uključivala u zajednice gluhih i nagluhih, spoznala sam više naziva u vezi sluha: oštećenje sluha, gubitak sluha, nedostatak sluha, oštećen sluh, slab sluh, slabo čuje, ne čuje dobro, ne čuje ništa, osoba s invaliditetom – sluh, osoba s posebnim potrebama – sluh, Ove riječi opisuju sluh ili nedostatak sluha. Nazivi „gluh“ i „nagluh“ su nazivi koji se često koriste. Kroz ove riječi koje koristimo, imamo moć ob-

likovati kako nas drugi vide.

Naziv “Gluhoća” postaje sve istaknutiji naziv u našem društvu, ali što to znači? U suštini, za one od nas koji su pogođeni gubitkom sluha od rođenja ili u djetinjstvu ili u mladosti, nikada nismo ni imali sluh da bi ga mogli izgubiti, ali imamo sve što možemo dobiti od toga što smo gluhi. Osobe koje gravitiraju ovom nazivu, osjećaju da su nešto stekle svojom gluhoćom. Bez obzira radi li se o jeziku ili kulturi, gluhoća omogućuje osobama da steknu perspektivu i život koji imaju. To također

znači da postoji dublje značenje u izrazu "gubitak sluha", jer postaje uža perspektiva. “Gubitak sluha” daje vrijednost nečemu što nam potencijalno ne treba.

Na primjer, nedostatak sluha u svijetu gluhih ne smatra se gubitkom. Zatim postoje nazivi kao što su "slab sluh" i "nagluh". Razlika u tumačenju ovisi o tome kako pojedinac tumači riječ "oštećen". Neki to smatraju samo riječju koja

opisuje ograničenja svog sluha. Drugi imaju negativnu konotaciju, jer je riječ vezana uz druge slučajeve u kojima se ishodi stanje duha ne percipiraju pozitivno.

Primjer: kada osoba doživi oštećenje u vožnji. U ovom slučaju, stanje duha ne funkcionira kako treba zbog, na primjer, utjecaja alkohola koji utječe na vožnju. Gluhi koji ne žele biti identificirani kao "oštećena sluha" gledaju na sluh ili nedostatak sluha, kao na nešto pozitivno. Mogli bi se odlučiti predstavljati kao „gluhe“ ili "nagluhe". “

Oštećen sluh” u ovom slučaju nema nikakvih drugih potencijalnih ograničenja. Ne upućuje na negativnu percepciju. Međutim, to doista ovisi o tome koliko je izraz točan u odnosu na gubitak sluha, kako se riječ tumači i kako osoba s oštećenjem sluha vjeruje da će to osnažiti njihov identitet. Naziv „Gluhonijemost“ kao medicinsko stanje u kojemu osoba istodobno ima oštećenje sluha i nemogućnost proizvodnje govora, postoji u Hrvatskoj enciklopediji.

U 21. stoljeću, napretkom društva, moderne i digitalne tehnologije, u današnje vrijeme teško je objasniti zašto takav naziv još koriste mediji i šira javnost. Taj naziv nije pravilan na temelju jednoga mogućeg medicinskog stanja, reklo bi se „jezični“ problem koji još uvijek prevladava u javnom diskursu. Mi gluhi smatramo taj naziv izrazito uvredljivim, iznosimo stav da ako je osoba „ni-

jema“ samo zato što je slabije razumljiva ili ne govori uopće ili ne ispušta nikakve glasove, smatramo da je to diskriminacija na osnovi sluha (audizam).

Postavlja se pitanje kako zovemo čujuću osobu koja uopće ne govori? „Čujućonijema“, „nijema“? Taj naziv se ne koristi nigdje u javnom diskursu, nego se koristi naziv „osoba koja ima govorne ili komunikacijske teškoće“ ...

U svim tim slučajevima, bez obzira na to hoćemo li reći da smo "nagluhi", "gluhi", „osoba oštećena sluha“, „osoba s oštećenjem sluha“ ... biramo riječ za koju vjerujemo da najbolje odgovara našem identitetu i kako želimo da nas percipiraju. Za neke to znači prihvaćanje ideje Deaf Gain.

Bez obzira na složenost naziva i njihova značenja, naš sluh čini djelić naše osobnosti. Svi imamo moć odabrati svoj identitet i način na koji želimo biti najtočnije prikazani.

Za boljitak nas gluhih, treba nastaviti raditi na boljoj dostupnosti informacijama i promicanju boljeg senzibiliteta šire javnosti i razbiti stigme oko gubitka sluha.

„Uokvirujući gluhoću u smislu njezinih intelektualnih, kreativnih i kulturnih prednosti, Deaf Gain prepoznaje fizičku i kognitivnu razliku kao vitalni

aspekt ljudske raznolikosti.“

Gluche i nagluhe osobe, općenito osobe s oštećenjem sluha, mogu raditi i funkcionirati kao čujuće osobe. Jedini kriterij isključivo bi trebao biti njihov talent, psihofizičke sposobnosti i mogućnost potpunog razvoja intelektualnih kapaciteta.

“Nikad ne možemo zaista upoznati osobu sve dok ne razmatramo stvari s njezine točke gledišta ... sve dok ne uđemo u njezinu kožu i prošetamo u njoj.” (Harper Lee)

Ružica Kežman, prof.

ŠTO JE DOPRINOS GLUHIH I KAKO VAŠ POSAO MOŽE PROSPERIRATI?

Pojam „doprinos Gluhih“ postaje sve učestaliji u društvu, ali mnogu ljudi i dalje ne razumiju što znači.

Što je doprinos Gluhih?

To je koncept kojeg su razvili H. Dirksen Bauman i Joseph H. Murray, te koji se suprotstavlja i izaziva ideju da je biti Gluh „gubitak“ i umjesto toga potiče ljude promatrati Gluhoću kao prednost.

Doprinos Gluhih je postao vrijedan alat za osnaživanje Gluhih osoba, pomažući im preoblikovati svoja proživljena iskustva i zadobiti širu perspektivu svog identiteta.

Uobičajena percepcija bivanja Gluhim ili Nagluhim se obično gleda kao nešto negativno, gdje Gluhoj osobi nedostaje nešto što većina čujućih osoba uzima zdravo za gotovo.

Ideja iza doprinosa Gluhih je preoblikovati narativ i istaknuti prednosti Gluhoće, ne samo za Gluhe osobe, već i za svijet oko njih.

Gluhe osobe koje imaju oštećen sluh od mladih dana nikad nisu imali sluh za izgubiti, ali su imali mnogo toga za dobiti od toga što su Gluhi.

Doprinos Gluhih potiče društvo da Gluhe pojedince i zajednicu Gluhih počnu promatrati s nove, pozitivnije perspektive i da identificiraju prednosti koje Gluhoća može donijeti.

Kako „Doprinos Gluhih“ može pomoći vašem poslovanju?

Kada im je dana prava prilika i alati, Gluhi zaposlenici mogu postati nezamjenjivi u nekom poslovanju. Gubitak sluha ne znači da je osoba išta manje sposobna obavljati posao nego netko drugi tko dobro čuje.

Nažalost, i dalje postoje mnogobrojne predrasude u društvu, te se ljudi i dalje moraju boriti kako bi vidjeli izvan percipirane stigme koja obavlja gluhoću i gubitak sluha. Postoji oko 11 milijuna lju-

di u UK koji imaju neki oblik gubitka sluha, od kojih mnogi imaju vještine, stručnost i iskustvo koje ih čini važnima u bilo kojem poslu.

Doprinos Gluhih se fokusira na to kako Gluhe osobe doprinose društvu i radnom mjestu na pozitivan način.

Sveobuhvatni koncept Doprinosa Gluhih neće donijeti samo raznolikiju radnu snagu vašem poslovanju, već će otvoriti i više prilika i postaviti jedinstveno iskustvo i ideje na stol.

Neke od prednosti zapošljavanja Gluhog osoblja su:

Prilagodljivost

Gluhe osobe konstantno moraju

prevladavati prepreke u svakodnevnom životu, i privatno i poslovno. Ovo ih je prisililo da razviju alternativne načine nošenja s izazovima ili zadacima, dajući element dinamike bilo kojoj poslovnoj aktivnosti.

Fokus na detalje

Gluih zaposlenici mogu koristiti svoja životna iskustva u svladavanju unutarnje i vanjske komunikacije i kultura unutar poslovanja. Na primjer, biti u mogućnosti uočiti kada pismo sadrži previše žargona, kritizirati izradu oznaka koje nisu dovoljno jasne ili im nedostaju elementi pristupačnosti, ograničavati pristup kupcima. Ova jedinstvena i vrijedna perspektiva može podići posao od razine da se odrađuje što se traži do uistinu inkluzivne okoline za osoblje i kupce.

Vidljiva inkluzija

Gluih zaposlenici mogu utjecati na percepciju osoblja i javnosti o etosu, kulturi i prioritetima poslovanja. Na primjer, ako imate gluhog zaposlenika ispred kuće, on može privući više osoba s invaliditetom da koriste vaše usluge. To također jača percepciju poslovanja kao onog koje cijeni sve ljude, uključujući i promičući nediskriminatorne prakse.

Zadržavanje zaposlenika

Za gluhe osobe, dugotrajna nezaposlenost, nedovoljna zaposlenost i diskriminirajuća praksa su trijezna stvarnost.

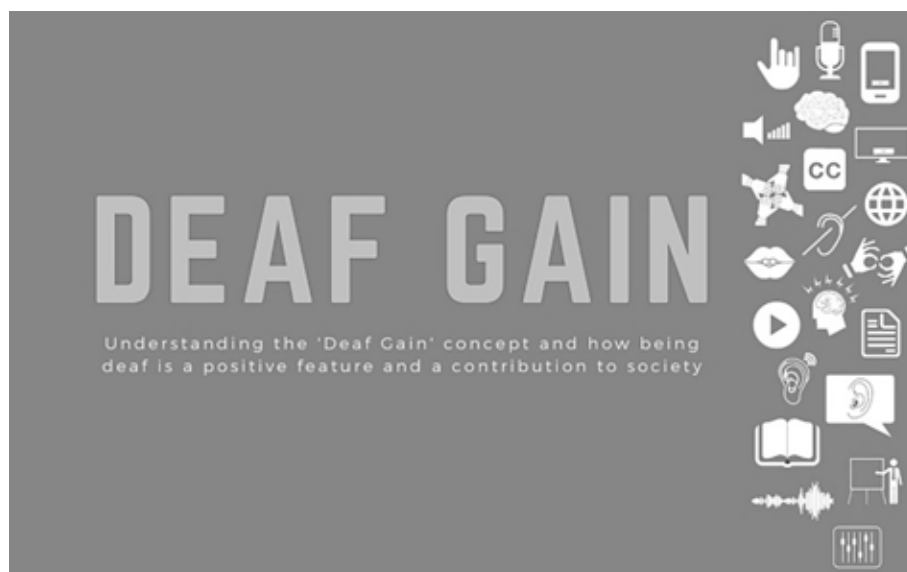
Pronalaženje i zadržavanje zaposlenja, posebno u tvrtkama koje cijene svoj doprinos i prilagođavaju se njihovim potrebama, zlata su vrijedne.

Kao što James Emmett, stručnjak za uključivanje osoba s invaliditetom u Understoodu, kaže: "Skrivena prednost broj jedan inkluzije osoba s invaliditetom je povećano zadržavanje i smanjena fluktuacija".

eksterno kako se poslovno osoblje nauči prilagođavati potrebama kupaca, a ne obrnuto.

Kako Sign Solutions može pomoći?

Poticanje organizacijske kulture koja prihvaća Doprinos Gluih je pozitivna stvar. Prepoznaje prednosti koje zaposlenici gluih mogu donijeti poslu, što će vam pomoći da postavite

Komunikacijski alati

Komunikacija na radnom mjestu ključna je za svako uspješno poslovanje. Pronalaženje načina da se osigura da svi mogu učinkovito komunicirati može biti stalni izazov. Radeći sa Gluim zaposlenicima, tvrtke uskoro otkrivaju da se zahtjevi za komunikaciju mijenjaju za sve, a ne samo za gluhe osobe.

Bilo da se češće koristi digitalna komunikacija, tako da su svi uključeni, uče govoriti jasno ili upotrebljavaju izraze lica s izravnijim govorom. Svi uče i prilagođavaju se jedni drugima. Ovo je vještina koja će donijeti koristi i interno i

prave temelje za budući uspjeh. Možete započeti stvaranje raznolikijeg i inkluzivnijeg radnog okruženja uz Sign Solutions koji će vam pružiti podršku, osiguravajući da vaši procesi zapošljavanja, obuke i zapošljavanja budu što pristupačniji i uključiviji.

<https://www.signsolutions.uk.com/what-is-deaf-gain-and-how-can-your-business-benefit/>

Prevela: Dijana Adžić

“TIŠINA NA SEDMERCU”

Hrvatski športski muzej u suradnji s Hrvatskim sportskim savezom gluhih i Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu organizirao je izložbu pod nazivom „Tišina na sedmercu“ koja je predstavila povijest hrvatske rukometne reprezentacije gluhih.

Izložba je bila otvorena na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od 28. veljače do 28. ožujka 2022. godine. Izložba se otvorila povodom 30. godišnjice djelovanja Hrvatskog sportskog saveza gluhih, te će gostovati i u Poreču, Rijeci, Osijeku, Varaždinu i Splitu.

Izložba je podijeljena u dvije cjeline.

Prva cjelina prikazuje povijesni razvoj hazene i rukometa u svijetu i Hrvatskoj, dok se druga odnosi na osnivanje škola za gluhu djecu u Zagrebu, Splitu, Varaždinu i Rijeci, ali i prvih sportskih društava i rukometnih sekcija gluhih.

Prikazani su veliki uspjesi hrvatske rukometne reprezentacije gluhih koja je do danas osvojila 7 medalja na europskim rukometnim prvenstvima gluhih i 2 zlatne medalje na svjetskim rukometnim prvenstvima gluhih. Olimpijske igre gluhih u početku su se zvale Međunarodne igre gluhih i prve su održane u Parizu 1924. godine u orga-

nizaciji Međunarodnog odbora za sport gluhih. Međunarodne igre gluhih 1967. godine mijenjaju ime u Svjetske igre gluhih, dok su 2001. godine promijenile ime u Olimpijske igre gluhih.

Na XI. Svjetskim igrama gluhih u Beogradu (Srbija) 1969. godine po prvi put se uključuje rukomet kao novi sport, a muška i ženska rukometna reprezentacija osvojile su 1. mjesto. To je ujedno bio i zadnji nastup ženske rukometne reprezentacije dok je muška rukometna reprezentacija nastavila nizati uspjehe. Tako su do danas sveukupno osvojili 12 medalja na olimpijskim igrama gluhih, dok od 1993. godine kada imaju prvi nastup kao hrvatska rukometna reprezentacija gluhih broje 7 osvojenih medalja.

Cilj ove izložbe bio je uključivanje gluhih, slijepih i slabovidnih osoba. U suradnji s Tiflološkim muzejom, Udrugom slijepih Zagreb, Hrvatskim savezom slijepih i Centrom za audiodeskriptivne djelatnosti i promicanje dostupnosti kulturnih sadržaja osobama s invaliditetom, izložbu sam prilagodila slijepim i slabovidnim osobama pomoću zvučnog opisa tekstova, video-materijala i tri odabrana predmeta.

Medalja Ivice Rumenovića s nastupa na XI. Svjetskim igrama gluhih Beograd (Srbija), 1969.

U suradnji s Hrvatskom knjižnicom za slijepe tiskan je i katalog izložbe na Brailleovom pismu – brajici. Također, završni dio izložbe predstavlja projekt Hrvatskog športskog muzeja koji je nastao u vrijeme epidemije korona virusa „ Utjecaj korona krize na sportaše“ u kojem su sudjelovali rukometaši Ivan Pajić, Kristijan Živković i Tomislav Bošnjak, koji su se u tom trenutku pripremali za XII. Europsko rukometno prven-

stvo gluhih koje se održalo od 18. do 27. lipnja 2021. u Zagrebu. Video-materijali sadrže tri pitanja koja sam postavila na hrvatskom znakovnom jeziku, a sam video sadrži i titlove.

Pokal s nastupa na I. Svjetskom rukometnom prvenstvu gluhih, Samsun (Turska), 2014.

S obzirom da sam završila tečaj hrvatskog znakovnog jezika u Udruzi „Dlan“, kazalište audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih koji mi je uvelike pomogao u komunikaciji s gluhim osobama, htjela sam u sklopu izložbe organizirati radionice Osnove komunikacije gluhih i nagluhih osoba.

Tako je u suradnji s Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i profesoricom dr. sc. Lidijom Petrinović, nositeljicom kolegija „Sport osoba s invaliditetom“, radionicu vodila prevoditeljica u Hrvatskom sportskom savezu gluhih mag. paed. Davorka Birmili u suradnji s Marijom Lušićem, bivšim igračem i ka-

petanom hrvatske rukometne reprezentacije gluhih, dok će u suradnji s ravnateljicom Privatne sportske i jezične gimnazije „Franjo Bučar“, Zdenkom Ivanković, radionice voditi profesorica defektologije Ružica Kežman, članica Udruge „Dlan“, kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih.

Cilj radionica bio je potaknuti učenike i studente da nauče hrvatski znakovni jezik, ali i da imaju priliku upoznati gluhe osobe.

Nadam se da će ova izložba potaknuti što veću publiku da nauči hrvatski znakovni jezik, a i samim tim da upoznaju i sport gluhih.

Autorica: Martina Vargek, kustosica u Hrvatskom športskom muzeju

„U SVIJETU TIŠINE“

Obilježavanjem 30. godišnjice djelovanja Hrvatskog sportskog saveza gluhih, zahvaljujući kustosici Hrvatskog športskog saveza gospođi Martini Vargek, na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu bila je otvorena izložba pod nazivom „Tišina na sedmercu“ od 28. veljače do 28. ožujka 2022. Izložba predstavlja povijest i velike uspjehe Hrvatske rukometne reprezentacije gluhih na europskim i svjetskim rukometnim prvenstvima gluhih.

Prikazuje povijesni razvoj rukometa u svijetu i Hrvatskoj i osnivanje škola za gluhu djecu u Zagrebu, Splitu, Varaždinu i Rijeci te prvih sportskih društava i rukometnih sekcija gluhih.

Postav izložbe zvučnim opisom tekstova, video-materijala i uz pomoć QR-koda, prilagođen je slijepim i slabovidnim osobama te je u suradnji s Hrvatskom knjižnicom za slijepe tiskan i katalog izložbe na Brailleovom pismu - brajici. Vrlo inspirativna zbirka fotografija, posebno onih crno-bijelih, prikazuje u kakvim uvjetima se razvijao sport na našem području, što je još samo jedan dokaz kako u sportu ništa drugo nije važno osim želje, napornog rada, odricanja i upornosti, te malo talenta, nakon čega će rezultati sami doći.

Ta izložba će gostovati u Poreču, Rijeci, Osijeku, Varaždinu i Splitu. Ovom izložbom kustosica Martina Vargek želi široj javnosti predstaviti sport gluhih i potaknuti ju na senzibilitet u komunikaciji s osobama oštećena sluha (gluhima i nagluhima).

Cilj kroz izložbu je bio organizirati radionice Osnove komunikacije gluhih i nagluhih osoba, potaknuti studente i učenike da nauče hrvatski znakovni jezik, ali i da imaju priliku upoznati gluhe osobe i povijest sportskih uspjeha gluhih. Te radionice su bile uspješno provedene na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i u Privatnoj sportskoj i jezičnoj gimnaziji „Franjo Bučar“.

U suradnji s kustosicom Martinom Vargek i ravnateljicom Privatne sportske i jezične gimnazije „Franjo Bučar“ Zdenkom Ivanković, prezentaciju i radionicu u gimnaziji je vodila profesorica defektologije Ružica Kežman iz Centra za odgoj i obrazovanje Slave Raškaj, članica Udruge „DLAN“ - Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih.

Profesorica Kežman je pričala o svojim pozitivnim životnim iskustvima, o školovanju, kako je to biti osoba, visokoobrazovani građanin, profesor/ica i kulturni djelatnik s oštećenjem sluha. Predstavila je ukratko povijest gluhih u svijetu, Hrvatskoj i Zagrebu, svoj rad

s korisnicima oštećena sluha, s komunikacijskim teškoćama iz spektra autizma, poremećajima govorno-jezične komunikacije i s višestrukim teškoćama.

prilikom saznati o oštećenju sluha, reakcijama okoline prema gluha i nagluha, načinima komunikacije – vizualnim oblicima komuniciranja i o zna-

samo osjetilo vida, da osjetilo sluha isključe na dva načina: začepeljivanje ušiju i isključenje vlastitog glasa – očitavanje s usana, bez glasa govoriti ... Učili su kako se sportske riječi (rukomet, košarka...) pokazuju na znakovnom jeziku.

Shvatili su važnost podrške prevoditeljice kao most između čujućeg svijeta i gluha svijeta u komunikaciji. Zaključili su da je pozitivan odnos – odlučujući čimbenik za uspjeh dvosmjerne komunikacije čujuće i gluhe osobe. Vrijeme, strpljenje, povjerenje, podrška, suradnja itekako utječe na emocionalni, spoznajni i socijalni razvoj gluhe osobe.

U komunikaciji s gluhom osobom bitne stavke su: vizualni kontakt, tj. pogled usmjeren k licu (facijalna ekspresija i mimika – prvo uočavanje, najveća pozornost) i pojmovni

Na radionicama Osnove komunikacije s gluha i nagluha osobama, učenici su imali iznimnu

priliku saznati o oštećenju sluha, reakcijama okoline prema gluha i nagluha, načinima komunikacije – vizualnim oblicima komuniciranja i o zna-

znak koji pokazuje ili slovka.

Učenici su bili oduševljeni radionicom koja je bila intenzivna, poticajna, srdačna i motivirajuća. Radionica putem edukacije i podizanja svijesti, pomogla je učenicima da na jedan drugačiji način sagledaju svijet gluhih, da se čujuća osoba postavi na mjesto „gluhe“ osobe. Okruženje je bilo iznimno ugodno, cijela radionica je dala toplu i emotivnu notu, otvorila je nove poglede i nove izazove.

Razvitkom društva, naprednije tehnologije, humanosti, osvješćivanja i senzibiliteta šire javnosti, gluhe i nagluhe osobe postaju sve prisutnije u svakodnevnom životu. To da šira javnost prepozna potencijale koje izražavanje gluhih osoba može ponuditi, bitno utječe na njihovo samopoštovanje i ravnopravnost.

Ako progovorimo jezikom srca, svi ćemo se sporazumjeti!

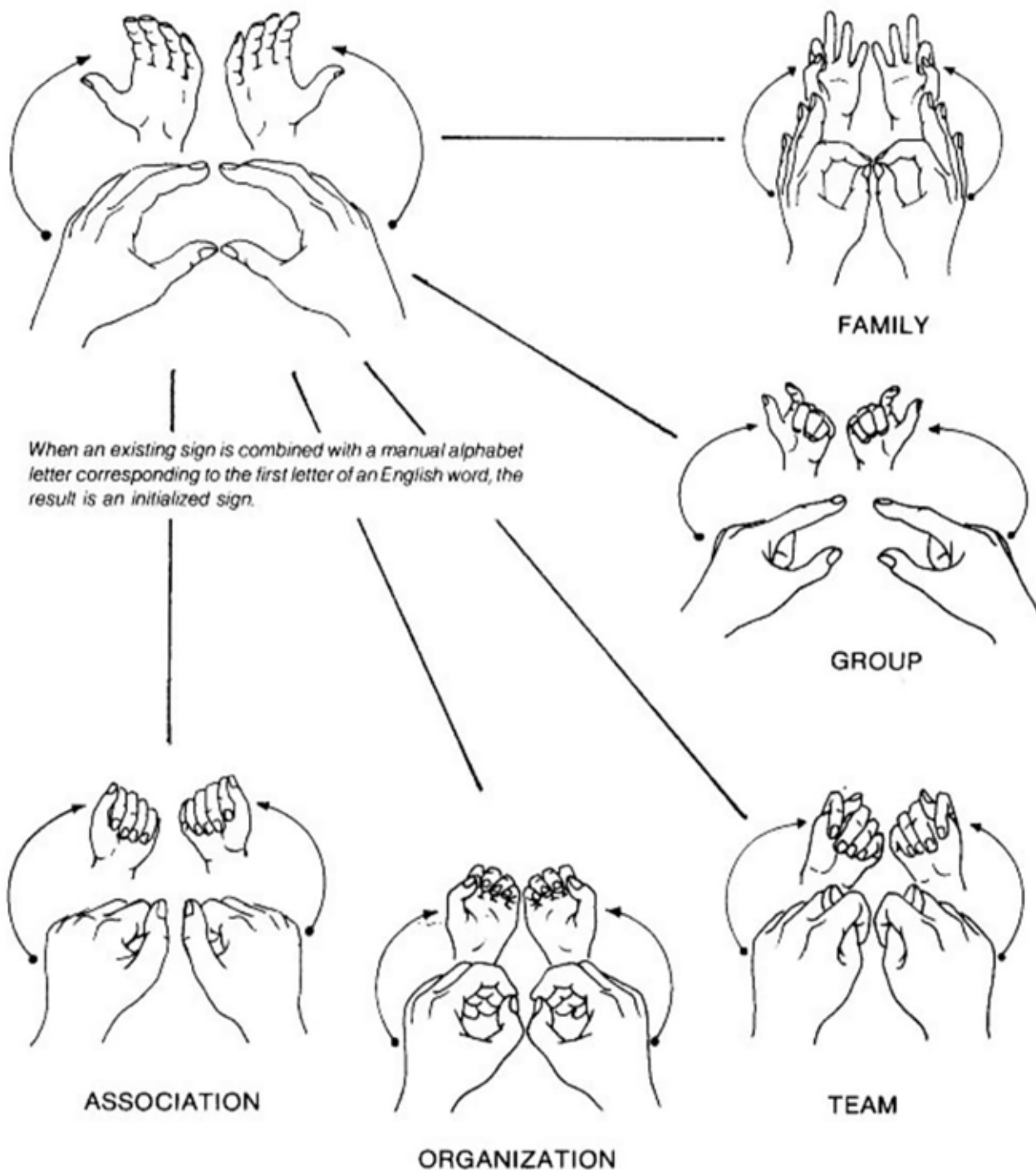

HVALA NA PAŽNJI!

Ružica Kežman, prof.

RAZNE ZAJEDNICE NA ZNAKOVNOM JEZIKU

TERMINOLOGIJA GUBITKA SLUHA KOJU BISTE TREBALI ZNATI

Ako niste upoznati sa zajednicom g/Gluhih, neki vam pojmovi, vezani za gubitak sluha, mogu uzrokovati zbunjenost.

Koja je razlika između „gluhih“, „Gluhih“ i „nagluhih“. Što je slušno pomagalo „iza uha“? Što je „doprinos Gluhih“? Ako ste novi u području gubitka sluha – i čak i ako niste – ovaj mali vodič će vam pomoći razumjeti raznolikost kulture kroz zajedničku terminologiju.

Kao odrasla osoba koja je razvila gubitak sluha kasnije u životu, bio sam iznenađen učeći sve pojmove i riječi koje se koriste za identitet i tehnologiju diljem kulture g/Gluhih. Vjerujte mi, trebate samo otići na internet i pregledati mnoge forume i grupe koje postoje i koje su posvećene zajednici os-

oba oštećena sluha kako biste to shvatili. Nećete predugo čitati a da ne nađete na neke neobične pojmove koje prije niste sretali.

Evo nekoliko važnih termina vezanih za gubitak sluha koji morate znati. Pojmovi vezani za identitet osoba oštećena sluha

Gluh ili gluhi?

Znači, ovo može biti jako zbunjujuće, nije li to ista riječ?

Je, ali ćete primijetiti kako je prva verzija sa velikim tiskanim slovom G i uvijek se tako piše, bez obzira na gramatička pravila jer znači i odnosi se na one ljude koji su dio kulture Gluhih i koriste znakovni jezik za komunikaciju.

Druga verzija sricanja riječi „gluh“ označava osobu oštećena sluha, posebice one s težim oštećenjima.

Nagluh

Oni koji se identificiraju nagluhima obično imaju blagi ili srednji gubitak sluha i mogu se, a i ne moraju identificirati s kulturom Gluhih.

Drugi pojmovi kojih treba biti svjestan

Doprinos/dobitak Gluhih

Ovaj pojam koriste ljudi kojima je to draži izraz od „gubitka/oštećenja sluha“. Ovaj pojam prepoznaje što ljudi „dobiju“ od svoje gluhoće, radije nego ono što „izgube“. To mogu biti stvari kao što je pripadanje uspješnoj zajednici ili biti sposoban u potpunosti cijeniti kulturu Gluhih i znakovni jezik.

Djeca Gluhih odraslih (CODA)

Ovaj se pojam odnosi na čujuću djecu bilo kojeg uzrasta koje su odgajali jedan ili više Gluhih

odraslih. Ovi ljudi su nerijetko rođeni u društvo Gluhih i uče kulturu Gluhih, kao i znakovni jezik kao drugi jezik.

Djeca Gluhih odraslih (KODA)

Ovo se odnosi i na Gluhu i na čujuću djecu koja žive s jednim ili više Gluhih roditelja ili skrbnika.

Unuci Gluhih odraslih (GODA)

Ovo se odnosi i na Gluhe i na čujuće unuke koji imaju jednog ili više Gluhih baka i djedova.

Braća/sestre/supružnici Gluhih odraslih (SODA)

Kada se ovaj termin odnosi na brata/sestru, to su vrlo često ljudi koji su odrasli s nekim tko je Gluh. Odrastanje s Gluhim bratom/sestrom ili bliskim prijateljem im dopušta znanje i razumijevanje kulture Gluhih. Ovi ljudi, također, najčešće znaju koristiti znakovni jezik.

Za supružnike, oni kada se ožene ili vežu za nekog tko je Gluh, će također steći važno razumijevanje Gluhoće i zajednice – barem onoliko koliko se tiče njihovog partnera.

Gluih od gluhih (DOD)

Ovaj se pojam odnosi na Gluhu ili nagluhu djecu koja su rođena i odgojena od strane jednog ili dvije Gluhe odrasle osobe. Ovi ljudi su vrlo često dio za jednice Gluhih i naučit će znakovni jezik kao drugi jezik.

Čujući

U osnovi, netko tko je „čujuća“ osoba je osoba koja, prema mjerilima dominantnog dijela

društva, ima „normalan“ ili „standardan“ sluh. Ovaj pojedinac možda može koristiti znakovni jezik ili očitavati s usana, te također mogu razumijevati pojam Gluhoće, ali mogu čuti bez pomoći slušnih aparata.

Slušno pomagalo je „pomagalo“ zar ne?

Slušna pomagala dolaze u raznim oblicima, s različitim elementima i tehnološkim prednostima. Ne postoji samo jedna vrsta slušnog pomagala, već zapravo određeni broj različitih. Pogledajmo.

Iza uha (BTE)

Ovaj tip slušnih pomagala je jedan od najučestalijih. Ove ćete najčešće uočiti kada prolazite pored muškaraca ili stojite iza njih.

Ne, nisam seksist, ali s obzirom na to da većina muškaraca ima kratku kosu (ili kao ja, jako malo kose) uređaj, koliko god bio malen, se može vidjeti iza vrška uha.

Ovaj tip slušnog pomagala šalje zvukove u uho na tri različita načina, ovisno o potrebama pojedinca.

U uhu (ITE)

Ova slušna pomagala imaju sve komponente unutar ušnog kalupa i stanu u uho. ITC pomagala djelomice stanu u sami slušni kanal, te ih je još teže vidjeti. Slušna pomagala koja se kompletno nalaze u slušnom kanalu (CIC) su mnogo manja i teža za vidjeti, osim ako netko pogleda u uho. Nevidljiva slušna pomagala

koja se umeću u slušni kanal (IIC) kao što je Phonak Lyric, nisu vidljiva samo gledanjem u uho. Ovaj tip pomagala je još jako nov i još uvijek nije dostupan posvuda. Neka od ovih pomagala se mogu ukloniti, dok su druga pozicionirana duboko u slušnom kanalu i ostavljena unutra po nekoliko mjeseci – kao što je uređaj Lyric, kojeg profesionalci uklanjaju i čiste prije zamjene.

Drugi tipovi slušnih pomagala

Postoji mnogo tipova slušne tehnologije. Na primjer, pomagala za nošenje na tijelu, za osobe s poteškoćama u korištenju malih gumba, one se nose i u uho se umetne slušalice pričvršćena na žicu. Postoje i bežične verzije.

Postoje slušni aparati za one koji čuju na jedno uho, kirurške opcije za implantaciju uređaja ili rješenja provođenja zvuka kroz kosti.

Kao što vidite, s gubitkom sluha dolazi čitav niz novih pojmova za naučiti i razumjeti. Što god radili, nemojte se dati obeshrabriti. Kao i sve drugo što vrijedi, ako ovome posvetite dovoljno vremena, bolje ćete razumjeti kulturu i zajednicu g/Gluhih. Imat ćete mogućnost učiti i povezati se s drugima, čineći ovo definitivno „doprinosom gluhih“.

Izvor: <https://www.hearinglikeme.com/hearing-loss-terms-you-need-to-know/>

CODA: Zvijezda Troy Kotsur o svojoj povijesnoj, zacjeljujućoj nominaciji za Oskara

Troy Kotsur je prvi gluhi čovjek nominiran za Oskara. Nominiran je za najboljeg sporednog glumca za film CODA.

Gluhi glumac koji je osvojio nagradu SAG, podnio je godine odbijanja i financijske borbe. „Toliko sam se navikao na neuspjeh da nisam shvaćao da ću nadići i vlastita očekivanja.“

Prošlo je samo tjedan dana otako je Troy Kotsur postao prvi gluhi muškarac koji je zaradio nominaciju za nagradu Oskar za odglumljenu ulogu, ali za izvođača od 53 godine, ovoseveć čini kao početak nečeg novog.

„Konačno imam više samopouzdanja,“ rekao je Kotsur tijekom video poziva, objašnjavajući energično uz pomoć prevoditelja znakovnog jezika. „I to je samo početak za mene, čak i u ovoj

fazi, tako da se uistinu radujem početku svog novog putovanja.“

Kotsurova uloga, kojom se probio i kojom je osvojio i nagradu SAG, je iz filma CODA dramske komedije koja je nominirana za Oskara u kategorijama za najbolji film i prilagodbu scenarija, uz Kosturovu nominaciju za najboljeg sporednog glumca u ulozi Franka Rossija, gluhog ribara koji se bori uspostaviti odnos s kćeri tinejdžericom, Ruby (Emilia Jones). Ruby je jedini čujući član svoje obitelji, koja još uključuje njezinu majku Jackie (Marlee Matlin) i brata Lea (Daniel Durant). S obzirom na to da je ona dijete gluhih roditelja – CODA, što je i naziv filma – njezini roditelji od nje očekuju da im prevodi i bude sučelje prema svijetu čujućih.

Ali Ruby je spremna napustiti gnijezdo i slijediti svoj tajni talent za pjevanje na Fakultetu glazbe Berklee, karijere koja ju dovodi u sukob s Frankom jer je on očekivao da će se njegova kći, nakon srednje škole, nastaviti baviti obiteljskim poslom. Njihov sukob doseže vrhunac u jednoj od najutjecajnijih filmskih scena, gdje Frank sjedi na zadnjem sjedištu kamioneta sa svojom kćeri i stavi svoju ruku na njezino grlo dok ona pjeva nježnu baladu. S tom jednostavnom gestom, ovaj tvrdoglavi ali brižni otac, počinje razumjeti svoju kći na potpuno novi način.

Kostur se nada da će pomoću filma CODA, koji je paralelno izašao uz druge filmove s gluhim glumcima kao Zvuk metala (engl. Sound of metal) i

Vječnici (Eternals), Hollywood moći bolje razumjeti i gluhe glumce. Kostur je profilirani kazališni glumac u kazališnoj produkciji gluhih (često je glumio uz Paula Racija, također CODA, koji je nominiran za Oskara prošle godine za film Zvuk metala), te se pojavio u Kriminalnim umovima, Mandalorianu i drugim TV serijama. Ali on zna da su filmovi kao što je CODA, koji nude dobro zaokružen pogled iskustava gluhih, i dalje malobrojni i rijetki.

Kostur je rekao da nominacija znači „Da konačno imam više samopouzdanja.“

„Stvarno se nadam da se Hollywood naučio strpljenju, jer ja sam bio strpljiv pokušavajući surađivati s čujućim ljudima tijekom godina,“ rekao je Kostur koji živi u Mesai, Arizona, sa svojom ženom i kćeri.

„I vidjeti kako strah počinje blijedjeti, zato je tako važno ne razmišljati o gluhim glumcima s perspektive ograničenja, jer kao gluha osoba, ja mogu voziti, kuhati, seksati se, mogu raditi sve te stvari. Jedina stvar gdje postoji barijera jer je barijera u komunikaciji, i to je sve.“

U nastavku pročitajte uređene

ulomke iz našeg razgovora.

Sada kad si imao neko vrijeme za procesuirati svoju nominaciju za Oskara, što to za tebe znači?

Osjećam se kao da sam bio prekriven s hrpom prašine po leđima koja je, s ovom nominacijom, počela hlapiti. Prošao sam kroz toliko toga: financijske borbe i opresije, ljudi koji nisu spremni raditi s gluhim glumcima. Zbog svih tih borbi i trauma,

osjećam kao da sam imao rane po cijelom tijelu koje su konačno zacijelile. Nisam shvaćao koliko će ovo korak naprijed biti – čak i veći nego što sam mislio – i to je uistinu blagoslov.

Što vam je pomoglo da nastavite dalje kad ste se nosili s tim borbama i svim audicijama koje nisu urodile plodom?

Tijekom audicija, ja generalno nikad ne bih dobio ulogu jer bi me većinu vremena pitali, „Možeš li govoriti?“ I naravno, drugi bi glumac govorio bolje od mene jer sam ja potpuno gluhih i to može biti izazovno.

Tako da sam se stvarno navikao na odbijanje i to je bio odličan trening za mene kako naučiti to prihvatiti i nastaviti dalje.

Ja sam to radio na staromodni način, nekad u 90-ima. Morao sam kupiti 300 dolara vrijedne kuverte i marke i poslati slike glave 300 različitih režisera za odabir uloga i od svega toga, možda dobijem jednu audiciju. I onda ne bih bio odabran ni na toj jednoj audiciji! To je bilo iznimno zahtjevno i tražilo je puno žrtvovanja. Na to sam mislio kad sam rekao da imam hrpu prašine po leđima od ovog putovanja. Morao sam se nastaviti kretati unaprijed, samo da bih se dokazao sam sebi.

Išao si na audiciju filma CODA i onda čekao godinu i pol dana samo za povratni poziv, zar ne?

Svađali su se s producentima iza scena o tome tko će igrati ulogu Franka Rossija. Htjeli su prvo angažirati glumce A-liste.

Paul Raci je prošao kroz sličnu situaciju s filmom Zvuk metala. Producenti su prvo htjeli angažirati Forseta Whitakera ili Roberta Duvalla, a na kraju je Paul dobio nominaciju za Oskara za tu ulogu.

Usput, i ja sam išao na audiciju za Zvuk metala. Nisam dobio ulogu, ali je Paul bio savršen za nju. Za mene je Zvuk metala bio korak naprijed, a onda je došao moj red i definitivno je bilo

nevjerojatno putovanje u tom smislu. Toliko sam se navikao na neuspjeh, da nisam shvatio da će to što se dogodilo, nadmašiti i moja vlastita očekivanja.

Koliko ste dugo poznavali Marlee Matlin koja igra ulogu vaše supruge u filmu CODA?

Kad sam imao 17, gledao sam film Djeca manjeg Boga (engl. Children of a Lesser God) – dramu iz 1986. za koju je Matlin dobila Oskara u kategoriji najbolje glumice – i to je bio prvi put da sam vidio autentičnu reprezentaciju gluhih na velikim ekranima. Rekao sam sebi, „Nadam se da ću jednom imati priliku raditi s njom.“ Nakon mnogo godina, bio sam u Zapadnom kazalištu Gluhih i slučajno se dogodilo da je Marlee došla gotovo na svaku produkciju u kojoj sam sudjelovao i upoznali smo se tijekom godina.

Kako ju je bilo upoznati? Jesi li ostao cool?

Bio sam dirnut činjenicom da je dolazila gledati naše produkcije. Kada se dogodio film CODA, rekla mi je „Nadala sam se da ću raditi s tobom jednog dana. Tvoje sam ime stavila na listu želja suradnji s glumcima.“ I ispunila joj se želja. Ona je i sama prošla težak put i bilo je lijepo s nekim dijeliti slično iskustvo. Ali zaista, sjajno je to za sve u zajednici gluhih i nagluhih, posebice za mlađu

djecu koja imaju nade i snove, jer sam ja dokaz da se ti snovi mogu ostvariti. Toliko ljudi govori: „Slijedi svoje snove,“ a ja odgovaram: „Da, baš.“ I onda se stvarno dogodilo i zato sam ja sada onaj koji treba ušutjeti, jer su svi ti ljudi bili u pravu.

Je iskustvo bilo gledati taj film sa svojom kćeri prvi put?

Bila je jako ponosna, ali kad je vidjela scenu seksa, bilo joj je neugodno i pokrila je oči. Sva je bila kao, „Tata što to radiš?“ Na to sam joj rekao, „Hej, stvarno je

Kotsur s Marlee Matlin u sceni iz filma. Sjeća se da ju je gledao u filmu Djeca manjeg Boga.

Čak i prije nego što se film CODA prodao za rekordnih 25 milijuna i bio nominiran za sve te Oskare, što je to iskustvo snimanja značilo za tebe?

Kada smo završili snimanje, prošetao sam do pristaništa brodova i promatrao kako svi ti brodovi prolaze – samo sam htio zahvaliti Bogu za sve što se dogodilo. Toliko mi je dugo trebalo da izađem iz uloge Franka Rossija, čak i da obrijem bradu.

Stvarno mi je nedostajao kao lik i borio sam se s tim oko šest mjeseci. Moja se žena žalila: „Troy, možeš li obrijati bradu? Ne mogu te ni poljubiti.“

S obzirom na to da se film fokusira na odnos oca i kćeri, kakvo

važno učiti o sigurnom seksu.“

Kakav je bio odnos tebe i tvojih roditelja? Jesu li podržavali tvoj glumački interes?

Moji roditelji su mislili da je to privremeno i nakon nekoliko godina su postali nervozni. Govorili su: „Hej, Troy, zašto ne bi stekao diplomu?“ Možda možeš biti inženjer ili nastavnik. “ Bio sam tvrdoglav i nastavio sam svoj put, a oni su postajali sve nervozniji, ali bi uvijek prihvatili moje planove i uživali u njima. Oba moja roditelja su preminula, ali ću ih otići posjetiti na groblje ako slučajno dobijem neku od nagrada. Otići ću im ih pokazati i reći: „Hej, vidite me sada.“

Već si dobio nagradu Gotham za najboljeg sporednog glumca. Koji se još trenutci ističu iz ove nagradne sezone za tebe?

Bili smo na događaju u muzeju Akademije i cijela je glumačka postava bila tamo, a nastupala je Lady Gaga. Ja sam tamo sjedio, gledao njen nastup i u glavi mi je bilo ovo: „Znaš što razmišljam? Bi li trebao otići na pozornicu i staviti svoju ruku na grlo Lady Gage?“ I svi su počeli umirati od smijeha. Policija bi me, sasvim sigurno, obuzdala na podu.

Jesu li vas kontaktirale neke od velikih modnih kuća kako bi vas odjenule za Oskar?

Ljudi mi šalju imena tih trgovina i tvrtki za koje nikad nisam čuo. Ja ne prepoznajem ni jedan od tih brendova – znam za Walmart, znam za Kmart. Ali je moja žena bila toliko uzbuđena. Počela me ispitivati: „Koju bi boju haljine trebala nositi? Želim se uskladiti s tobom.“ I ja sam odgovorio: „Nemam pojma.“ Žene su jako uzbuđene oko ovakvih formalnih odijevanja, ali sam primijetio da mnogo muškaraca posjeduje samo jedno formalno odijelo i jednu kravatu?

Da, to je uglavnom uniforma događaja.

Uvidio sam da su neki ljudi znatiželjni i pitaju se, „Što će odjenuti gluha osoba?“ Oh, pa istu stvar kao i čujuć ljudi. Očekujete li da se odijevam drugačije? Ja bih trebao nositi božićna svjetla i neon svuda po cijelom sebi ili nešto takvo? To bi bilo previše. Moram se držati skromno.

„Stvarno se nadam da se Hollywood naučio strpljenju, jer sam bio strpljiv sve ove godine pokušavajući raditi s čujućim ljudima,“ rekao je Kotsur.

Jesi li bio posvećeni gledatelj dodjele Oscara prije nominacija?

Nikad neću zaboraviti kad je Marlee pobijedila, skakao sam od sreće jer je gluha osoba konačno pobijedila. Nikada zapravo nisam propustio dodjelu Oscara dok sam odrastao jer sam opsjednut filmovima.

Volim Stevena Spielberga, i naravno, on je imao mnogo nominacija tijekom godina. Toliko sam uzbuđen upoznati te ljude i samo reći Stevenu Spielbergu „Hvala ti na tvom radu.“

Ne želim se ulizivati, ali se jednostavno osjećam kao da sam se nominacijom dokazao i da me sada vide takvim kakav jesam.

Nisi ulizica, ti si im kolega. Ti si nominiran za nagradu Oskar.

I nije važno pobijedim li ili ne. Moje je ime zapisano u povijesnim knjigama. U trenutku kada napustim ovaj planet, to će ostati.

*Napisao Kyle Buchanan
16. veljače 2022*

*Odabrao: Lino Ujčić
Prevela: Dijana Adžić*

Izvor: <https://www.nytimes.com/2022/02/16/movies/troy-kotsur-coda-deaf-actor.html>

Onim što svijet čujućih naziva „gubitkom sluha“, zajednica Gluhih kontrira pojmom „doprinosa Gluhih“

Veliki ljetni akcijski film *Vozač* (engl. „Baby Driver“) uskomešao je zajednicu Gluhih – CJ Jones, gluhi glumac, igra ulogu gluhog oca udomitelja glavnog protagonista filma, Babya. To je jako uzbudljivo iz dva razloga: gluhi likovi se rijetko pojavljuju u velikim i vodećim filmovima industrije i čak je i rjeđe da gluhe osobe igraju uloge samih sebe. Ali daleko od toga da je gotova borba za autentičnu reprezentaciju.

Mnogi iz zajednice Gluhih sad budno prate novi film Todda Haynesa *Muzej čudesa* (eng. „Wonderstruck“) koji se danas premijerno održava u vodećim kinima. To zajednicu Gluhih stavlja u središte pozornosti, ipak Julianne Moore igra glavnu ulogu jedne od gluhih protagonistica. Moore je jedna od posljednjih u dugom nizu čujućih glumaca koji su igrali uloge gluhih osoba – nedavno je to učinio i Chris Heyerdahl u jednoj od Netflixovih znanstveno fantastičnih serija „VanHelsing“.

Filmaši su navodili brojne isprike zbog kojih nisu angažirali gluhe glumce – od toga da nisu znali gdje ih mogu pronaći, do izjavlivanja kako bi se gluha žena ozlijedila na snimanju scene akcijskog filma.

Još veće razočarenje od opravdanja Hollywooda predstavlja način na koji su komentari zajednice Gluhih prikazani kao bjesomučna politička korektnost. Promislite o načinu na koji javnost tretira druge isprike Hollywooda: kada se naglasak stavi, na primjer, na manjak rasne i rodne raznolikosti u filmskoj industriji, potrošači i novinari su s pravom ogorčeni; kada se ista stvar dogodi gluhim umjetnicima, popularna i vodeća kultura odgovara samo tišinom.

Razlog bi se mogao kriti u fundamentalno krivom tumačenju gluhoće: Čujuće osobe vide gluhoću kao manjak/deficit, a ne kao odvojeni jezični kontekst, pogled na svijet i kulturu. Nasuprot tome, Gluhi koji se identificiraju dijelom zajednice Gluhih i koriste znakovni jezik – ovdje u Sjedinjenim Američkim Državama, američki znakovni jezik (ASL) – smatraju svoju Gluhoću njihovim primarnim kulturnim identitetom.

Oni koji se identificiraju na ovaj način koriste veliko slovo „D“ kako bi naznačili razliku između nemogućnosti čuti na fizičkoj razini i društvenih, kulturnih i jezičnih implikacija razmišljanja i komunikacije na drugom jeziku koji nije Engleski.

Ali što je kultura Gluhih? Kao i mnoge druge, ukorijenjena je u svom jeziku.

Manualni modalitet znakovnog jezika proizvodi uobičajene manirizme i pravila ponašanja u okruženju Gluhih. Usvajajući geste, pokrete i izraze lica, Gluhe osobe imaju tendenciju biti mnogo izravniji jedni s drugima nego što se smatra prikladnim u čujućem društvu. Lupanje nogama od pod, na primjer, ili bacanje nečega na Gluhu osobu (poznatije kao „slaganje vreća graha“) su prihvatljivi načini zadobivanja nečije pozornosti.

Onom što svijet čujućih naziva „gubitkom sluha“, zajednica Gluhih kontrira pojmom „doprinosa Gluhih“. Izbjegava se terminologija poput „hendikepirani“ „oštećena sluha“ ili „nijemi“.

Ja govorim iz iskustva sjevernoameričkog kulturnog iskustva Gluhih koji koriste ASL. Znakovni jezici nisu univerzalni; oni organski niču iz komunikacije koja se odvija unutar gluhe populacije i razvija se s vremenom, baš kao i govoreni jezici.

Ali što je kultura Gluhih? Kao mnoge druge, utemeljena je u jeziku.

Američki se znakovni jezik razvio iz kombinacije kućnih znakovnih sustava koje su osmislile gluhe osobe sa svojim obiteljima i prijateljima, znakovnog jezika s Martha's Vineyarda (otok u Massachusettsu,

SAD) i francuskog znakovnog jezika. S obzirom na veliki postotak genetske gluhoće na otoku Martha's Vineyard (1 od 155 naspram 1 od 15728 na kopnu), od 1714. godine pa sve do ranog 20. stoljeća, njegov su znakovni jezik koristili i gluhi i čujuć stanovnici također. Povezao se s francuskim znakovnim jezikom u Connecticutu, u ranom 19. stoljeću utemeljenjem prve američke „gluhe“ škole – danas Američke škole za Gluhe. Jedan od osnivača škole bio je Francuz Laurent Clerc. Ta dva jezika su se ispreplitala s kućnim signalima koje je donijela skupina raznolikih studenata iz čitave zemlje kako bi postali ASL koji danas koristimo.

rase od urođene gluhoće, kako je i objasnio u svom slavnom predavanju pod nazivom Memoar o nastanku Gluhe vrste ljudske rase.

Bell je shvaćao da je gluhoća društveni identitet jednako kao što je i fizička pojava. Zato se zalagao za zatvaranje društvenih klubova, udruženja Gluhih, kao i škola, te se trudio spriječiti gluhe ljude da se žene jedni drugima. Bellov poziv na istrjebljenje gluhoće bio je djelomice potaknut velikom promjenom u obrazovnim praksama za gluhe. Nakon što su rezolucije o oralnom obrazovanju prihvaćene na Milanskoj konvenciji 1880. godine, gluhim učenicima je učestalo

Govore kako su pričanje i slušanje jedini načini da gluho dijete bude produktivan član društva. Današnja znanost negira ideju da dvojezičnost ima pogubne učinke, ali s iznimkom znakovnog jezika stoga stigma ostaje.

Ali Udruženje Alexandar Graham Bell i slične organizacije ne moraju učiniti mnogo kako bi okrenule mišljenje javnosti.

Više od 90 posto gluhe djece rađa se čujućim roditeljima i za mnoge je njihovo dijete prva gluha osoba koju su upoznali.

Odnos često započinje s tim da doktor kaže: „Žao mi je,“ kada

Kako je često uobičajeno u manjinskim kulturama, kultura Gluhih se prenosila kroz svoju povezanost sa zajedničkom povijesti – i zajedničkom opresijom. Alexandar Graham Bell je izvrstan primjer. Uz to što je izumio telefon, Bell je bio istaknuti pobornik eugenike i mamin sin. (Bellova je majka bila gluha, baš kao i njegova žena.) Borio se za pročišćenje ljudske

zabranjivano znakovati; neki su prijavljivali kako su im vezivali ruke za stol kako bi „potaknuli“ govor. To je imao katastrofalne jezične učinke na brojne generacije gluhe djece – i to se i dan danas promiče kroz Udruženje Alexandra Grahama Bella.

Udruženje redovno izjavljuje kako učenje ASL može otežati usvajanje Engleskog jezika.

obznanjuje vijest, koristi izraze poput „tretman“ i „lijek“.

S obzirom na to da su roditelji prirodno skloni želji da njihova djeca budu poput njih, lako im je prodati priču kako će govorenje i slušanje učiniti nji-

hovo dijete sretnim, zdravim i uspješnim dijelovima društva.

Što ako je boravak u školi za Gluhe, gdje ne postoje prepreke u komunikaciji između nastavnika i učenika, najmanje štetno okruženje?

Bellovo stajalište o gluhoći i dalje nastavlja utjecati na zakone o obrazovanju u Sjedinjenim Američkim Državama.

Zakon o obrazovanju pojedinaca s invaliditetom je osmišljen kako bi usmjerio učenike u „najmanje štetno okruženje“ kad god je to moguće. Čujuće osobe to iščitavaju kao slanje gluhe djece u škole s redovitim obrazovnim programom. U stvarnosti, to napravi zbrku u poimanju jezika i govora.

Usprkos tehnološkim postignućima, učiti govoriti i slušati gluhim je osobama kompleksan proces koji može potrajati. U međuvremenu, kritično razdoblje za usvajanje jezika kod čovjeka je u periodu od rođenja do pete godine života.

Bez dovoljnog izlaganja, osoba možda neće nikad tečno govoriti ni jedan jezik. Tu još ne govorimo ništa o društvenom i emotivnom utjecaju zbog činjenice da je osoba konstantno jedina gluha osoba u razredu ili školi. Što ako je boravak u školi za Gluhe, gdje ne postoje prepreke u komunikaciji između nastavnika i učenika,

najmanje štetno okruženje?

Što ako je dvojezičnost najlakši put do uspjeha? Iako zajednica čujućih može gledati na gluhoću kao teškoću, imati zajednički jezik i kolektivno iskustvo može kultivirati duh inkluzivnosti. Rasna, klasna i diskriminacija na temelju roda su, invaliditetom, još više pojačane. Ali zato što se gluhoća događa ljudima svih rasa, religija i klasa, američki znakovni jezik često služi kao poveznica među ljudima koji dolaze iz inače nespojivih životnih sredina.

Takva raznolikost je plodno tlo za bogat umjetnički izričaj. Pjesnici ASL-a koriste vizualne ritmove i rime. Slam poezija, vlogovi i glazbeni videi na ASL-u nastaju u svim žanrovima te institucija kazališta Gluhih napreduje – nedavno u oživljenom broadwayskom djelu Buđenje proljeća (engl. Spring Awakening) kojeg je izveo Deaf West i nominiran je za nagradu Tony i nadolazeće djelo u 2018. godini, Djeca manjeg Boga (engl. “Children of a Lesser God”).

Ali zajednica Gluhih je pojačano ugrožena politikama obrazovanja koje se kreiraju bez njihovog sudjelovanja i znanstvenom zajednicom koja trči prema lijeku za gluhoću ne razmišljajući

o etičkim posljedicama. Gotovo se nitko ne brine oko toga, na primjer, koliku temeljnu vrijednost mogu imati jezik i kultura ili što bi moglo značiti namjerno ih pokušati istrijebiti. Ukratko, tko definira što je normalno? Kako bi spasili definiciju normalnosti od prevelikog sužavanja, čujuća dominantna kultura mora prihvatiti kulturne poglede na gluhoću, čak i kad im je to nezgodno. Jer samo kad čujući svijet poštuje gluhe osobe kao intelektualno ravnopravne, kada razluči razliku između pristupačnosti i prisilne asimilacije – i da, kada počne odabirati gluhe glumce za uloge gluhih osoba – će kultura Gluhih biti dovoljno dosegnuti puni potencijal.

Sara Nović

Sara Nović je autorica novele Djevojka u ratu (engl. “Girl at War”) i profesorica asistentica kreativnog pisanja na Sveučilištu Stockton. Više tekstova možete pročitati na njezinoj web stranici).

KAKO GLUHI DOŽIVLJAJU GLAZBU – NEKAD I SADA

Amber Galloway-Gallego je prevoditeljica znakovnog jezika za neke od najvećih glazbenika. Njezin je posao pomoći u prevođenju zvuka za one koji ne čuju, a još uvijek žele doživjeti glazbu uživo. U svom radu nailazi na mnoge probleme – suženo vidno polje publike, velika udaljenost „slušatelja“ od zvučnika, neprilagođenost tehnologije za gluhe osobe.

Dobro je to da svaki zvuk ima vibraciju. Dakle, dok ljudi koji čuju mogu slušati glazbu, gluhi i nagluhi shvaćaju glazbu na drugačiji način: osjećaju je.

Kako bi gluhima pomogli da potpuniše iskuse glazbu, tehnolozi eksperimentiraju s inovacijama poput nosivih uređaja koji zvuk glazbe pretvaraju u vibraciju cijelog tijela. Ova tehnologija inspirirana je ponašanjem zajednice gluhih i "gluhošću" na mnogim razinama.

Razine gluhoće

Iako postoje osobe koje su intenzivno gluhe, postoje i različite razine gubitka sluha:

- **Blagi:** Vrlo tihi zvukovi, najniži oko 25-40 dB, su izvan dosega. Zamislite razine mekog pljuskanja kiše.

- **Umjereni:** Najniži decibeli od 40-75 nedostižni su za one s umjerenim gubitkom, tako da bi nešto poput zvonjave telefona moglo biti teško čuti.

- **Ozbiljno:** Razine od 75-90 dB su izvan dosega, slično zvukovima kao što su motori ili motori koji prolaze preko ulice.

- **Duboko/intenzivno:** Ovo je razina na koju većina ljudi misli kada je u pitanju gluhoća, a 90-120 dB je najniža razina zvučnika koju oni s ovom razinom gubitka mogu čuti. Za kontekst, grmljavina se kreće oko 120 dB.

Osobe s blagom ili umjerenom gluhoćom smatraju se nagluhim, dok se osobe s teškim ili dubokim oštećenjem sluha smatraju gluhima. Neki nagluhi ljudi vole da ih se naziva Gluhima (s velikim G) jer se osjećaju jače povezanima sa zajednicom gluhih nego sa zajednicom koja čuju.

Kako mozak utječe na percipiranje glazbe

Bez obzira na razinu sluha, druga osjetila pomažu ispuniti iskustvo. Dakle, dok "slušanje" glazbe uključuje različite dijelove uha, postoji niz različitih dijelova mozga koji igraju u percepciji glazbe.

Dok slušni korteks prevodi zvukove koje vaše uši percipiraju i omogućava razumijevanje glazbe, gluhi ljudi također mogu primati zvukove - kao vibracije – tako razumiju i glazbu.

Zvuk nastaje kada se vibracija kreće kroz predmet. Taj bi predmet mogao biti unutarnji rad uha. Međutim, kako bi i dalje

uživali u glazbi, gluhi i nagluhi će i dalje pokušati iskusiti glazbu tako što će se približiti vibracijama kroz druge medije, prilagodbama i metodama poput:

- **Ne nosite cipele:** Kako bi spriječili da cipele apsorbiraju vibracije, ponekad će ljudi skinuti cipele kako bi osjetili vibracije kroz pod.

- **Držite balon:** Tanki materijal balona je odličan provodnik vibracija. To omogućuje ljudima da osjete vibraciju većeg intenziteta nego kada su bez čega u rukama.

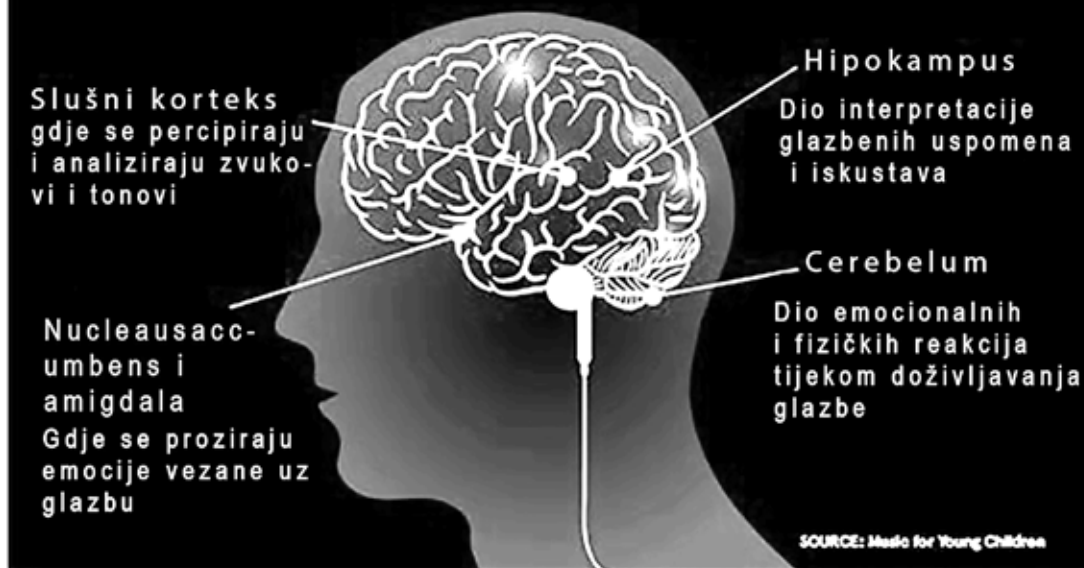
- **Stanite pored zvučnika:** Tako blizina zvučnika omogućuje da se vibracija prenese sa zvučnika na koncertnom prostoru do tijela kako bi ljudi mogli doživjeti glazbena iskustva uživo.

Tu ipak ne staje. Poznato je da ljudi drže šalice ili napola pune boce s vodom umjesto balona kako bi još uvijek dobili neku vibraciju.

"Gluhi ljudi osjećaju stvari na poboljšanoj razini," rekla je Amber. "Zapravo, moja prijateljica, šiša kosu na određenu duljinu jer kaže da joj kosa savršeno vibrira na toj određenoj duljini – i to joj omogućuje da doživi glazbu."

kako mozak interpretira glazbu

Slušanje glazbe uključuje više od samo ušiju

Ovi hakovi postaju problematični, u većim glazbenim prostorima gdje su vibracije raspršenije. Prevoditelji mogu pomoći u poboljšanju ovog iskustva, ali moraju biti smješteni u vidokrugu i gluhih i nagluhih kao i samih umjetnika kako bi gluhi mogli u potpunosti uživati u scenskom iskustvu.

Budućnost kvalitetnijeg glazbenog iskustva

Zato je Avnet surađivao s Not Impossible Labs kako bi dizajnirao i proizveo Music: Not Impossible (M:NI) — sofisticirani nosivi uređaj koji gluha i nagluhim omogućuje potpuno impresivno glazbeno iskustvo. "Tehnologija je način na koji treba poboljšati iskustvo kako bi se postigla viša razina uključivanja," rekla je Amber.

Godine 2008. Mick Ebeling je stvorio Not Impossible Labs, tehnološki inkubator i R&D laboratorij koji stvara tehnologiju za dobrobit čovječanstva.

Godine 2014., Mick i njegov tim) bili su inspirirani gluha pri kreiranju uređaja koji se temelji na vibracijama i koji bi komunicirao cijeli raspon i nijanse glazbe, koristeći kožu kao platno. Konačni proizvod, Music: Not Impossible, prevodi glazbu u vibracije kroz integraciju hardvera, softvera, nosivih uređaja i bežične komunikacije.

Nosivi sustav uključuje pojas za torzo, dvije narukvice i dvije narukvice za gležnjeve, što znači da postoji nekoliko područja vibracija – puno bolje iskustvo nego bez cipela ili stajati pored zvučnika. Zapravo, ovo je "iskustvo aktivacije tijela".

univerzalnijeg dizajna umjesto jednostavnog smještaja za one koji su koncerte uživo tradicionalno smatrali isključujućim.

Umjesto pronalaženja male prilagodbe, cjelokupno iskustvo može biti transformativno za zajednicu gluhih i čujućih – i oni dijele jedinstven osjećaj zajedno.

"Glazba je preplavila naše društvo u posljednjih 20ak godina više nego ikad," rekla je Amber. "Dakle, sada, ako razbijemo te barijere, ljudi će imati bolji pristup tome nego ikada prije.

Ako počnemo razmišljati dublje i baviti se više onima koji imaju drugačije sposobnosti, postoji veća prilika da istinski unesemo jednakost u iskustvo."

Lino Ujčić

GLUHI AUTORI GOVORE O MAŠTI I KREATIVNOSTI

Kad sam bila mala, moja me mamica uhvatila kako se krijem ispod stola u blagovani, duboko u svom svijetu, pretvarajući se da sam beba medvjedić. Ona mi se prišuljala odostraga i režala kao mama medvjedica, pokušavajući me dozvati iz živog, intenzivnog prostora znanog kao moja mašta.

Moja je mašta bila moj prostor, moć snažna poput supernove koja je u meni evoluirala unutar tih obrazaca i mjesta svijeta koje gluhoća obuhvaća. Bila sam na dobrom putu da postanem Nefelibata: šetačica oblacima; kreativna osoba koja živi u vlastitoj mašti ili snovima. Izgleda da nisam čula svoju majku kako mi se prikrada. Ili tada nisam imala slušna pomagala.

Ona tada nije znala da sam ja zakoračila na mjesto gdje ona nije mogla ući: Gluhi prostor. Također nisam znala da se naši mozgovi mogu mijenjati s iskustvom i da gluhoća može potaknuti mozak na pojačavanje ostalih osjetila. Prema Scientific American:

Mnogi dokazi ukazuju na to da kad je mozgu uskraćen unos informacija u jednom senzornom modalitetu, on je sposoban reorganizirati se i podupirati i pojačati ostala osjetila – to je fenomen poznat kao transmodalna neuroplastičnost. Moj mozak radi drugačije od onog kod čujuće osobe i tišina je pojačala moju maštovitost.

Transmodalna neuroplastičnost je dala mojoj mašti drugačiju perspektivu, devijaciju od pravila koja se ne može imitirati. I kako su drugi autori učili, ja otkrivala kroz kako kroz pisanje mogu, ne samo podijeliti svoju maštu, već i Gluhi prostor također.

Kao dijete, u književnosti sam htjela vidjeti sebe. Ali je većina knjiga isticala sve što gluha osoba ne može napraviti umjesto onoga što možemo. To me je rastuživalo.

Naposljetku, ja nisam imala gluhih mentora koji su mi pokazivali što sve samopouzdana Gluha osoba može raditi i nije bilo G/gluhe i djece oštećena

sluha u mojoj školi s kojima bi se mogla povezati. Moje prvo sjećanje gluhog književnog lika je bilo u slikovnici naziva Imam sestru – Moja sestra je Gluha koju je napisala Jeanne Whitehouse Peterson. Smatrala sam neobičnim što je knjiga napisana s perspektive čujuće sestre. Zašto ne s perspektive gluhe sestre?

I danas, šanse da G/gluho dijete u redovitom obrazovnom sustavu susretne drugo gluho dijete su iznimno male i mnogi odrastu u obiteljima u kojima su jedini g/Gluhi član.

Srećom, postoji više autentičnih knjiga G/gluhih autora o Gluhim likovima danas. Ali i dalje se mora napraviti još mnogo posla.

Zato sam, u 2020. godini, osmislila Signed Ink (prije. Znakovana tinta), kolektiv autora kojima je cilj širiti glasove g/Gluhih i osoba oštećena sluha diljem planete.

Nedavno sam pitala nekoliko pisaca da opišu kako njihove mašte rastu i kako gluhoća utječe na kreativni proces pisanja. „Ne razmišljam u dugim proznim rečenicama na engleskom jeziku,“ izjavila je Gluha autorica Ann Clare Lezotte koja je napisala povijesnu novelu Pokaži mi znak (engl. Show me a Sign) i njezin nastavak Oslobođi me (engl. Set me free). „Vidim riječi, znakove ali i žive slike i scene.

Moja se ruka kreće kretati, lupkam nogom i stvaram spontane zvukove. Pišem, iako možda ništa ne bude vidljivo na papiru neko vrijeme osim mojih bilješki i jednostavnih piktograma.“

„Nikad ne pokušavam napisati mnogo riječi u danu. Moj proces to neće dozvoliti,“ Lezotte nastavlja. „Hodam. Gledam. Dok to bogatstvo ne počne kapati, a zatim teći ispod mojih prstiju na tipkovnici.

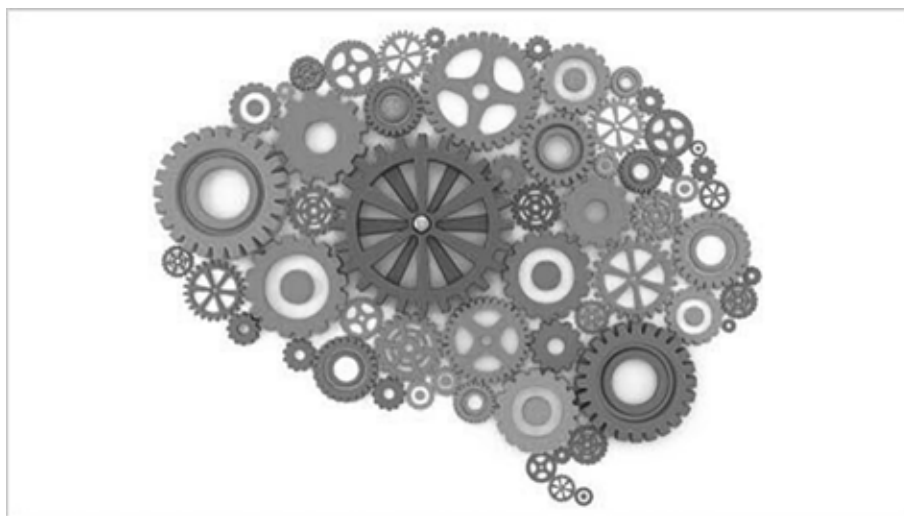
Volim taj taktilni aspekt tipkanja i volim promatrati kako se redovi kreću preko stranice. Tiha glazba! “ Samantha Baines je autorica djela Harriet protiv Galaksije (engl. Harriet Versus the Galaxy), srednjoškolska novela o djevojci koja otkrije kako njezino slušno pomagalo prevodi jezik vanzemaljaca. „Mogu skinuti svoje slušno pomagalo i jednostavno biti sama sa svojom maštom, a to je super zabavno mjesto za boraviti,“ kaže ona.

Za Saru Nović, koja je napisala novele Stvarni biznis (engl. True Biz) i Djevojčica u ratu (engl. Girl at War), mašta se razvila kroz tišinu i prednosti vizualnog jezika, „Što se mašte tiče, ja smatram da me američki znakovni jezik (ASL) uistinu učinio boljom spisateljicom,“ izjavila je.

„Smatram da je dvojezičnost, iz bilo kojih jezika, od velike pomoći spisateljima – jezici su naši alati na stranici, ali oni također oblikuju i naše poglede na život. Točnije, ASL mi je podario vještinu razmišljanja više vizualno, a to se prenosi, bar se nadam, u živopisnije tumačenje scena na stranicama.“

zabavno i odličan način da mi vrijeme brže prođe u trenutcima kada sam se osjećala izostavljeno.“

„Gluhoća prirodno ustupa mjesto kreativnosti,“ dodaje Cerra koja je proživjela progresivni gubitak sluha. „Oslanjam se na kontekst i druge pokazatelje – to je proces koji se naziva auditorno zaključivanje – kako bih lakše povezala djeliće slagalice.“ Većinu vremena, krivo zaključuje stvari. „To je ponekad zastrašujuće, ali ponekad je urnebesno smiješno,“ kaže ona. „Nedavno sam odradila operaciju ugradnje kohlearnog implantata. Iako se i dalje borim u mnogim situacijama, zahvalna sam na svom

Kerry O'Malley Cerra je autorica djela Samo kapljica vode (engl. Just a Drop of Water) i nadolazećeg Čuj me (engl. Hear Me) koji izlazi u rujnu 2022. Radi se o djevojčici koja je u neslaganju s roditeljima oko njezine nadolazeće operacije ugradnje kohlearnog implantata. Ona kaže da su joj na pamet padali urnebesno smiješni dijalozi onoga za što ona smatra oko čega bi se razgovori najviše vodili. „To je bilo poprilično

bioničkom uhu, te sam još zahvalnije što mi nije umanjilo želju za izmišljanjem priča.“ Autorica Molly Shaffer je počela gubiti sluh u dobi od 21 godine i sada izrazito slabo čuje.

„Neki od najboljih trenutaka mog pisanja su upravo oni kada izvadim slušna pomagala i dam svojim likovima prostora da razgovaraju sa mnom,“ objasnila je. „Oni imaju moju apso-

lutnu pozornost u tim slatkim trenutcima i divne se stvari dogode kada slušam svoje srce.“

Shafferina novela Moja svrha (engl. The Purpose of Me) je o djevojčici koja pronade izgubljeni dnevnik druge djevojčice u zalagaonici i zadubi se u priče na stranicama dnevnika.

Za nagrađivanu autoricu Cece Bell, tihi ili prigušeni trenuci su pomogli njezinoj mašti da procvjeta na jedinstvene načine.

„Postoje određene situacije koje nenamjerno potaknu kreativnost kod gluhe osobe, uključujući društvene situacije gdje moramo pristojno sjediti duge vremenske periode i pitati se što se, zbog toga, događa,“ izjavila je Bell, autorica djela Gluhać (engl. El Deafo), serije Pile i Brain (engl. Chick and Brain), te izvršna producentica Apple TV+ serije Gluhać (engl. El Deafo). „Jedini način za preživjeti dosadu uzrokovanu tim da nemaš pojma što se govori je iskoristiti te mirne periode i dopustiti svojim mislima da vas zabavljaju.“

Sanjarenje često služi kao spas, dodala je Bell. „Ponekad, tijekom društvenih događaja, pomislim kako sam uspješno pohlatala nekoliko riječi ili fraza, ali onda shvatim da su pre smiješne da bi bile točne. Kada krivo shvaćate stvari toliko često kao ja, možete imati veliku prednost kada se radi o smišljanju vlastitih šašavih riječi, dosjetki i improviziranih fraza.“

Bell je odrasla gledajući mnoge crtane filmove na televiziji prije nego što su titlovani.

„Izmišljala bih što likovi pričaju i pokušavala sastaviti svoju vlastitu radnju,“ rekla je. „Ja sam prilično sigurna da mi je to pomoglo u pisanju stripova i često potičem pisce stripova u nastajanju da pokušaju kopirati ovo iskustvo gledajući televiziju sa stišanim zvukom!“ I ja se sjećam da sam to radila!

U Signed Inku vjerujemo da sva G/gluha djeca zaslužuju vidjeti sebe na stranicama knjiga koje im govore da su i oni bitni.

Također negujemo to da G/gluha osoba ima pravo sama odabi-

rati alate koje će koristiti na svom putovanju, bilo da se radi o znakovnom jeziku, slušnim pomagalicama, kohlearnim implantatima, znakovanom engleskom jeziku ili nečem drugom. I zagovaramo važnost opskrbljivanja G/gluhe djece s potpunim, pristupačnim jezikom kako bi se spriječila jezična deprivacija, potaknula pismenost i omogućio jednak pristup komunikaciji.

Želite li znati više o Signed Ink? Pošaljite mi Email na adresu: wordrendezvous@gmail.com.

Osnivačica Signed Ink Angela Peña Dahle piše povijesne i fantastične novele za srednjoškolce, kao i slikovnice, te je 2020. godine dobila stipendiju We Need Diverse Books Walter Grant (prije. Stipendija Waltera Granta Trebamo raznolike knjige)

Izvor:

https://www.slj.com/story/news-features/deaf-authors-talk-about-imagination-and-creativity?fbclid=IwAR0eUnCDSUnih4ER2pjcK4gouk8PmszJk-hn1OlzXLRWN-Bv47MbJi_xTND8

**SIGNS
THAT YOUR
SIGN
LANGUAGE
INTERPRETER
MAY BE A
PHONY**

IZLOŽBA: “SAZVIJEŽDA” I VJEKOSLAVA SOŠIĆ

Čestitam! Neobičan naziv izložbe “Sazviježđa”! Možete li nam ukratko reći koji je vaš osnovni poticaj, motiv i poruka vaših umjetničkih djela?

Volim koristiti poseban način slikanja prirode i pejzaža – drugačiju interpretaciju prirode u odnosu na klasičnu likovnu umjetnost. Nešto što je naizgled prepoznatljivo, ono nije u svojoj strukturi i jednostavno. Prepoznavanje i slikanje, odnosno stvaranje nisu isto.

Jednostavnim i minimalnim elementima prikazana tema pretvara se u jedinstven sadržaj, za svakog promatrača drugačiji

doživljaj. Izložbu čine reljefni svjetleći objekti. Kroz reljefne oblike uz pomoć geometrijski pravilnih crteža izviruća svjetlost predstavlja neku nedokučivu silu. Iako pravilno poredane svjetlosne točke (led traka) slijede pravocrtnu liniju koja u slojevima pokriva drugu crnu površinu i time dočarava dubinu među linijama, kao da svjetlosna energija probija mrak.

Zar to ne čine zvijezde dok ih promatramo? Zar ne probijaju crninu noći svojom udaljenom treperavom svjetlosnom energijom? Naslov se sam nametnuo! Moram naglasiti, ako to nije razumljivo iz prethodnih rečenica, volim se igrati jednostavnim linijama i s tek dvije boje. Ova je izložba, kako sam rekla, sastavljena od svjetlećih

objekata. To mi je šesta samostalna izložba. Na prijašnjim izložbama izlagala sam slike većih formata, monokromatske geometrijske apstrakcije.

Volim izazove: od jednostavnog napraviti složeno postavljajući izazov pred promatrača kao što sam i ja, prije toga, slikanjem postavljala samoj sebi.

Kad ste se počeli baviti umjetnošću?

Vjerojatno od najranijeg djetinjstva, kad su moji roditelji, potom i odgajatelji, zatim učitelji moje crteže isticali, uokvirili i vješali na zid.

Danas, znam da je to bio pravi poticaj, drugima je to bilo lijepo i posebno, a meni je to bio jedini

pravi način izražavanja. Uživala sam u stvaranju, modeliranju, oblikovanju u različitim materijalima a ne samo slikanju i crtanju i nije mi bilo bitno hoće li to netko primijetiti, pohvaliti, nagraditi i uokviriti. To sam ja. Slikam i stvaram najprije za sebe.

Gdje nalazite inspiraciju za stvaranje?

U svom unutarnjem jeziku. Gluha sam osoba od prve godine života. Međutim, moj unutarnji govor je nevjerojatno bogat, moje su slike neverbalna komunikacija s mojom unutrašnjosti, mojom maštom, simbolima koji predstavljaju jezične slike mojeg uma u suočavanju s vanjskim svijetom. U tišini, promatranjem materijalne prirode, svemira ili u trenutku kad promatrani vanjski svijet postaje dio moje unutrašnjosti i mojeg uma, a ja ga pretvaram u neki novi izraz, sliku ili instalaciju.

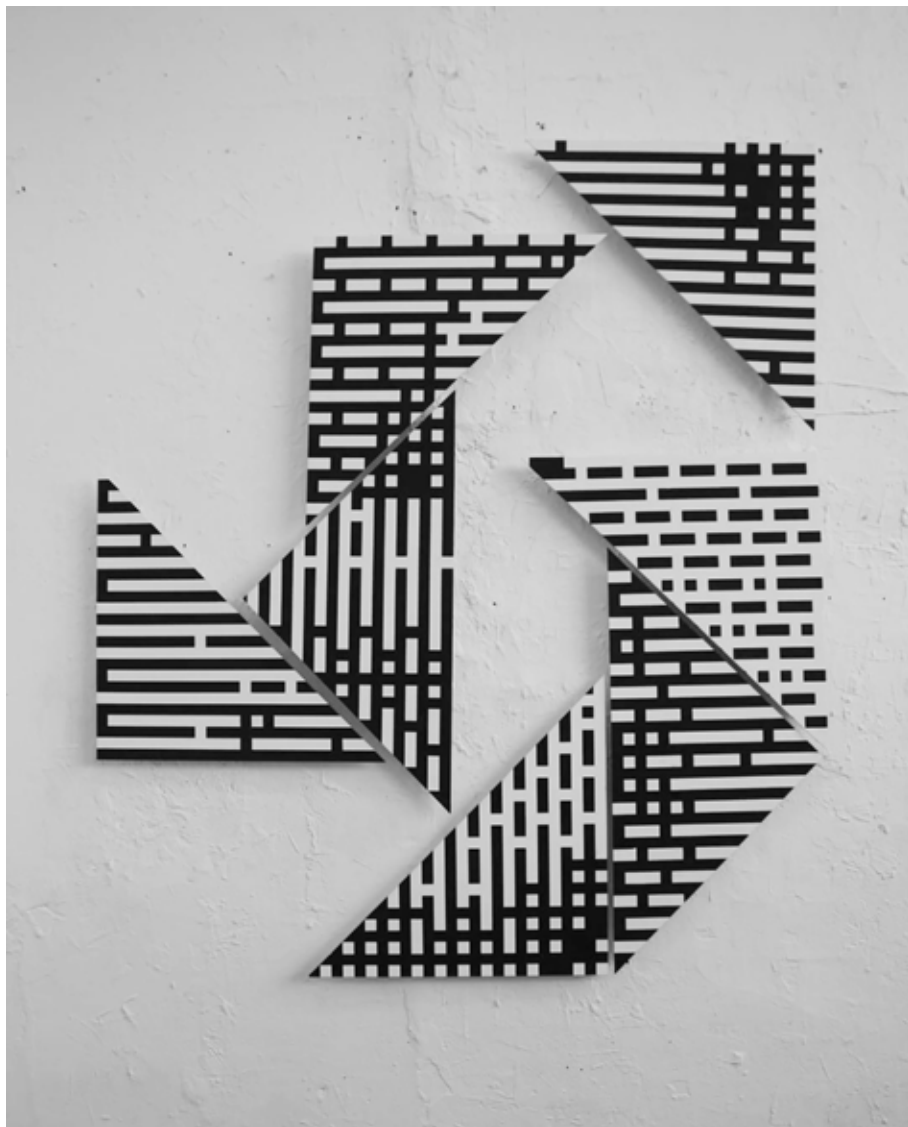
Teško je odgovoriti na to pitanje, inspiracija je svugdje oko mene ali prolazi kroz filter moje unutarnje reinterpretacije.

Kako gluhi posjetitelji reaguju na vaša djela? Hvala što obogaćujete kulturu Gluhih.

Teško je odgovoriti na to pitanje. Moja publika su većinom čujuć promatrači, poznavatelji i obožavatelji suvremene umjetnosti. Njihove su kritike pozitivne. Gluhi očekuju da prepoznaju objekt naslikan na slici, estetski im je možda lijepo, te iz pristojnosti pohvale i čestitaju. Većinom mi postavljaju pitanje: Tko će to kupiti?

Ha-ha, nije to svrha slikanja, bar ne mog, da imam kupca. Iako, imam prodanih, otkupljenih i nagrađivanih slika. Uvijek postoji želja kupaca za određenim motivom, nekad, ali rijetko i udovoljim tim željama, čime se baš i ne ponosim. Pa ja vjerujem da svojim stvaralaštvom obogaćujem kulturu generalno pa tako i kulturu Gluhih.

tre. Moj dom je u Rovinju. Išla sam u redovni vrtić do svoje četvrte godine, komunicirala sam spontanom gestom, pokretom ali bila sam prihvaćena i voljena u vrtiću. Potom sam s majkom i sestrom preselila u Zagreb i pohađala SUVAG do petog razreda osnovne škole. Iz tog razdoblja imam rijetka ali lijepa prijateljstva, a us-

Rođeni ste u Puli, živjeli u Rovinju, opišite nam malo svoje djetinjstvo. Kako je to bilo biti gluho dijete? Kako ste komunicirali sa svojom okolinom u školi, obitelji, na ulici?

U Puli sam rođena jer je rodilište u Puli, kao i većina žitelja Is-

pomene su manje lijepe. Znakovni jezik je bio zabranjivan, nas šest gluhih učenika u razredu međusobno nismo mogli verbalno komunicirati, stvarali

smo svoj jezik i njime se potajno služili ispod klupe. Djeca kao djeca, razigrana, radoznala, nemirna, živa... U šestom razredu sam se uključila u redovnu osnovnu školu u Kanfanaru.

Razred me je većinom dobro prihvatio s nekim izuzetcima, ali nastavnički kolektiv mi je bio velika podrška. Profesor likovnog je neprestano isticao moj talent za slikarstvo, pa je u tom periodu donesena čvrsta odluka za daljnjim školovanjem u tom pravcu.

Srednju primijenjenu sam upisala u Zagrebu, prvenstveno jer imaju odjeljenje koje u Puli nema, a to je obrada metala ali nedostajali su mi gluhi prijatelji. Išla sam u školu gdje "svi čuju, a ja ne" i željela sam se družiti s meni jednakima.

Zahvaljujem roditeljima što su me u tome podržali, te sam nakon kratkog manje ugodnog života u đaćkom domu "Slava Raškaj", od drugog polugodišta dalje živjela u mješovitom đaćkom domu "A. G. Matoš" u blizini moje srednje škole. Tek u drugom polugodištu četvrtog razreda imala sam asistenciju prevoditelja zahvaljujući Savezu Dodir. Tumač mi je u mnogome olakšao pripremu za maturu i njenu obranu.

Potom upisujem dodiplomski studij na Umjetničkoj akademiji u Splitu, smjer Slikarstvo, a diplomski studij završavam u Za-

grebu. Vrijeme studiranja bilo je najljepše doba, no nažalost prebrzo je prošlo ili sam ja bila jako dobar student. Ha-ha-ha...

Srednju školu upisujete u Zagrebu, kako to da ste odabrali Školu primijenjenih umjetnosti i dizajna? Je li škola ispunila vaša očekivanja? Jeste li završili i Akademiju likovnih umjetnosti?

Da, Škola primijenjene umjetnosti u Zagrebu je u potpunosti ispunila moja očekivanja, čak i pružila više od očekivanog. Dobri prijatelji i nadasve stručni, pozhrtvovni i ljubazni profesori. Dan danas sam s nekim kolegama i većinom profesora u kontaktu.

Molim vas opišite nam čime se sad bavite? Gdje možemo vidjeti vaše radove?

Trenutno se najviše bavim izradom nakita i različitih ukrasa, to je traženo i dobro prolazi. U posljednje se vrijeme bavim fotografijom. Neobični kutovi snimanja geometrijskih formi pročelja zgrada u crno bijeloj tehnici, na primjer. Ali imam i par platna manjeg formata u pripremi. Već sam

duže vrijeme u izradi i pokretanju svoje web stranice. Kako sam jako samokritična taj proces malo duže traje, ali bit će uskoro. Trenutno se slike mogu pogledati u ateljeu i mapama roditeljske obiteljske kuće u Rovinju ili galeriji fotografija na mom profilu.

Biste li nešto poručili čitateljima, možda dali neki poticaj za gluhe koji se pokušavaju baviti umjetnošću? Hvala vam!

Poštujem svakoga tko voli i cijeni umjetnost u bilo kojoj formi: slikarstvo, kiparstvo, ples, gluma pa i glazba.

Među gluhima ima mnogo talentiranih umjetnika. Izuzetno cijenim pantomimu kao izričaj. Ipak, ljuti me kad se svi smatraju umjetnicima, posebno slikarima ne prihvaćaju sugestiju, još manje kritiku ali su zato vrlo žestoki kritičari školovanih umjetnika.

Obrazovanje i diploma imaju težinu i do akademske titule nije bilo lako doći, posebno meni kao gluhoj osobi. Uz trud, učenje, čitanje, potreban je i talent. I očekujem da se to cijeni.

Lino Ujčić

BETTY GLORIA MILLER

Dr. Betty G. Miller iz Philadelphije, rođena od strane gluhih roditelja u Chicagu, Illinois. Ona je poznata profesionalna gluha umjetnica koja je 18 godina predavala umjetnost na Sveučilištu Gallaudet. Napustila je Gallaudet 1977. kako bi su-osnovala Spectrum, Focus on Deaf Artists.

Godine 1986. bila je rezidencijalna umjetnica u Model Secondary School for the Deaf (MSSD) u Washingtonu, DC. Dr. Miller sudjelovao je na brojnim umjetničkim izložbama u Washingtonu DC, Marylandu, Texasu, Kaliforniji i Massachusettsu. Ona je prvenstveno poznata po svom vizualnom prikazu svog iskustva s gluhima, od kojih su neka objavljena u "Deaf Heritage" Jacka Gannona (1980.).

Njezina prva samostalna izložba koja prikazuje iskustvo gluhih i pod nazivom "Tihi svijet" održana je na Gallaudet Collegeu, gdje je bila profesorica umjetnosti, 1972. godine. Osamdesetih i devedesetih nastavlja sa samostalnim i grupnim izložbama s temom pod nazivom "The Deaf Experience" koji su održani u Takoma Parku, Maryland, 1989., na Sveučilištu Gallaudet, 1989., 1990. i 1992.; i na području Capitol Hilla u Washingtonu DC, te u Chicagu, Illinois, 1992. i 1993. Njezina su umjetnička djela također bila izložena na prvoj izložbi te vrste u SAD-u:

Dr. Miller postala je više zainteresirana za uključivanje neon- skih svjetala kao medija za svo- ja umjetnička djela. Dopršila je neonsko umjetničko djelo veličine 16'x16' koje je naručilo Umjetničko vijeće Sjeverne Karoline za rekreacijski centar u školi za gluhe istočne Sjever- ne Karoline, Wilson, NC 1996.

Napravila je noviju neonsku umjetnost koju je naručio par gluhih za svoj dom 1998. Nje- zine najnovije izložbe, od trav- nja, svibnja, kolovoza i listopa- da do prosinca 1999., bile su na VI konferenciji gluhih studija u Oaklandu, CA, u Centru za zaštitu slobodnog izražavanja

Thomasa Jeffersona u Charlot- tesvilleu, VA, North Harris Col- lege Gallery, Houston, TX, i u glavnom sjedištu Nacionalne udruge gluhih, Silver Spring.

Među glavnim utjecajima navodi svog oca, gluhog um- jetnika Ralpa R. Millera stari- jeg; jedan od njezinih profe- sora umjetničkog obrazovanja (također umjetnik), dr. Ken- neth Beittel na Sveučilištu Pennsylvania State; i Nancy Creighton, još jedna gluha um-

jetnica koja me “također inspirirala u proteklih deset godina”.

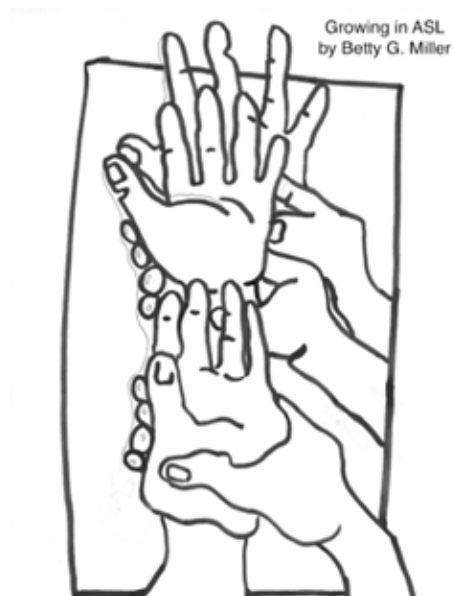
Izjava umjetnika

“Veliki dio mog rada prikazuje iskustvo gluhih izraženo u najprikladnijem obliku komunikacije: vizualnoj umjetnosti.

Predstavljam potiskivanje i ljepotu kulture gluhih i američkog znakovnog jezika kako ga ja vidim, kako u prošlosti, tako i u aktualnom predstavljanju.

Ugnjetavanje gluhih osoba sluhom zapravo je kulturno, obrazovno i političko. Još jedan aspekt mog rada pokazuje ljepotu kulture gluhih. Nadam se da će ovaj rad i razumijevanje koje može proizaći iz ovog vizualnog izraza pomoći premostiti jaz između svijeta gluhih i svijeta koji čuje.” – Betty G. Miller

Odabrao: Lino Ujčić
Prevela: Dijana Adžić

Arnaud Balard – gluhoslijepi umjetnik - autor zastave Sign Union (prije. Zajednica Znaka)

Arnaud Balard je francuski gluhoslijepi umjetnik.

Gluhoslijepi umjetnik Arnaud Balard dizajnirao je zastavu „Sign Union“ (prije. Zajednica Znaka) za gluhe osobe i korisnike znakovnog jezika. Francuska nacionalna federacija gluhih odobrila je ovu zastavu gluhih u svibnju 2014. Arnaudu Balardu trebalo je dvije godine da zamisli zastavu Sign Union.

Arnaud želi da zastava ujedinjenih znakova bude vidljiva zajednici gluhih i ljudima koji koriste znakovni jezik. I kad

su daleko, odmah će znati da je to zastava znakovnog jezika za gluhe osobe koje komuniciraju znakovnim jezikom. Zastavu Sign Uniona priznaju sve gluhe osobe, korisnici znakovnog jezika i zajednica gluhih iz cijelog svijeta.

Kad su ga pitali zašto je dizajnirao zastavu, Arnaud Balard je rekao: „Razmišljao sam o tome koji dizajn bih trebao smisliti, testirao sam različite ideje i znakove. Neki mi se znakovi nisu svidjeli. Nisam želio da se na zastavi vidi mali znak. Razmišljao sam o različitim

mogućim dizajnima na zastavi.

Identificirao sam nekoliko znakova koji negativno predstavljaju značenje; na primjer, ova ikona znaka uglavnom dolazi s ikonom slušnog aparata. Htio sam da ikona bude jedinstvena i drugačija. Također sam želio da se ikona odvoji od gubitka sluha.

Ikona bi trebala biti uglavnom usredotočena na znakovni jezik,

ali postoje i neki drugi elementi kojima sam teško pronalazio pravi dizajn. Kasnije sam dobio ideju da oblik ruke može u potpunosti prekriti zastavu.

To je bila ta ideja. Svidjela mi se veličina zastave na kojoj je ruka prekrivala svaki kut, pa ako je ruka daleko, svima je lako vidjeti da je zastava simbol jedinstva.

Naša zajednica se sastoji od ljudi različitog podrijetla, tako da se ne dijelimo po rasi ili bilo čemu drugom. Držimo se zajedno u jedinstvu bez obzira na naš identitet. Na primjer, gluhi, gluhoslijepi i sve varijacije na gubitak sluha. Ne ugnjetavamo i ne diskriminiramo jedni druge i elite ne vole našu ujedinjenost. Trebali bismo rasti kao velike zajednice.

Kako rastemo u veličini i samopouzdanju, nas ljudi koji misle da su iznad nas, počinju poštivati. Moramo ujediniti naše misli i razmišljati pozitivno, kako bismo svi zajedno radili. Znak zajedničke zastave ima tri boje. Tamnoplava, žuta i svijetloplava boja.

Ovaj logo predstavlja osobu s invaliditetom; po mom mišljenju bijela boja znači invaliditet. Ali to nije dobra boja jer ne donosi dobar osjećaj i zato sam odabrao žutu. Žuta donosi svjetlost, nadu i prosvjetljenje. Žuta je poput sunca koja otvara naše umove za nove stvari. Također

sam odabrao plavu boju za reprezentaciju gluhih, ljudskosti i slavljenja postignuća gluhih, a svjetloplavu boju kao simbol znakovnog jezika.

Svjetlo izlazi iz ručne zastavice i svijetli kroz svakoga, pa je znakovni jezik svima prepoznatljiv. Ljudi koji čuju shvaćaju da su na istoj razini kao i gluhe osobe.

Arnaud Balard, na znakovnom jeziku pokazuje znak za riječ STAJATI uz Sign Union zastavu (Izvor slike: <https://handeyes.wordpress.com/tag/deaf-union-flag/>)

Otkako sam se počeo baviti umjetnošću, moj je umjetnički rad vezan uz politiku. Umjetnost se bavi borbom protiv diskriminacije i ugnjetavanja od strane vlasti.“

Zašto „ptica“?

Koji je to simbol? Ptica predstavlja slobodu. One lete bilo gdje bez ograničenja gdje ih život nosi. Tako smo i mi slobodni izraziti bilo što. Arnaud Balard bavi se poezijom

na znakovnom jeziku i posvećen je vizualnoj umjetnosti. Iako je gluhoslijepa osoba, ne osjeća se sam nego je dio zajednice i komunicira koristeći protaktilni znakovni jezik. Uključen je u mnoge različite zajednice.

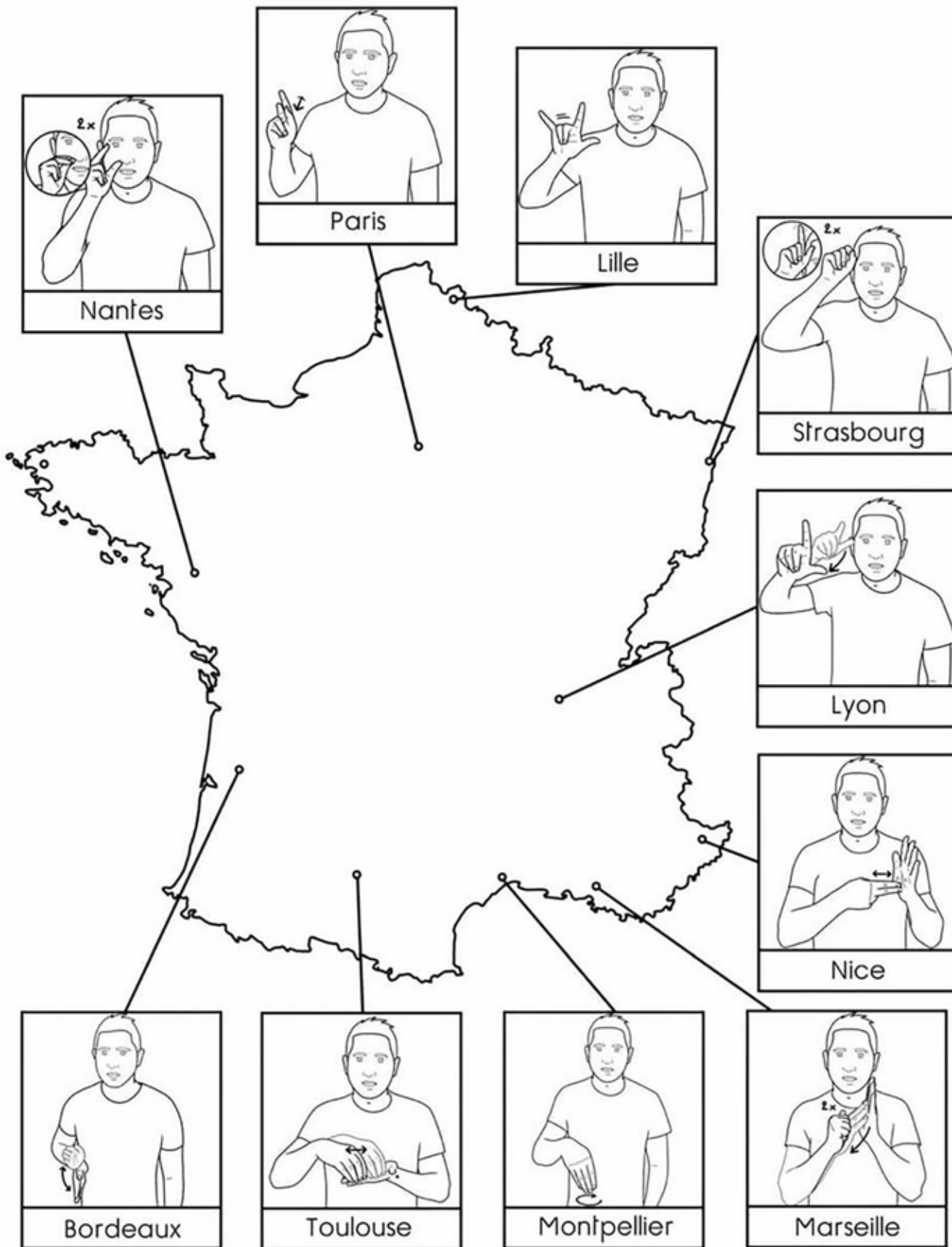
Arnaud Balard kaže: “Znakovni jezik je ključ za otvaranje naših umova za mnoge stvari diljem svijeta. Mogu komunicirati bilo gdje u inozemstvu. Oblik ručne zastave ostat će s nama zauvijek.

Svrha zastave Sign Union je da kaže: znakovnim

jezikom MI JESMO, MOŽEMO, i HOĆEMO.“

*Odabrao: Lino Ujčić
Prevela: Dijana Adžić*

IMENA VELIKIH GRADOVA U FRANCUSKOJ NA ZNAKOVNOM JEZIKU

GLUHI U PALESTINI

Nevladine organizacije sa Zapadne obale frustrirane su zbog neuspjeha Palestinskih vlasti da omoguće sredstva za obrazovanje rastuće palestinske gluhe populacije

RAMALLAH, Zapadna obala – “Prije deset godina većina Palestinaca je zurila kad bi vidjela znakovni jezik na ulicama”, sjeća se Suheir al-Badarneh. “Gledali bi te čudno. Ali stavovi se sada mijenjaju. Bolje je nego prije.”

Djeca možda ne znaju ništa o znakovnom jeziku kada krenu u školu, ali su izuzetno brza u učenju

Kao direktor odjela za rehabilitaciju Palestinskog Crvenog polumjeseca (PRCS), Suheir vodi školu za gluhe, jednu od samo 11 na Zapadnoj obali. U usporedbi s prije desetak godina, kaže da su obrazovne mogućnosti za gluhe znatno poboljšane, a imati gluho dijete nije više sramota. “Obitelji su počele drugačije tretirati svoju gluhu djecu jer sada postoje prilike”, rekla je za Middle East Eye.

“Gluha djeca u Palestini mogu ići u školu, mogu raditi.” Prije se PRCS trudio doći do obitelji s gluhom djecom. Sada obitelji kontaktiraju jedinicu za ranu intervenciju kako bi dijagnosticirali djecu od mjesec dana. Ali Suheir i njezine kolege u 10 drugih škola za gluhe na Zapadnoj obali osjećaju da vode usamljenu bitku. Frustrirani

nedostatkom uključenosti vlade, oni tvrde da Ministarstvo obrazovanja u Ramallahu ne uspijeva provoditi politike koje stvaraju prilike za palestinsku gluho mladež.

Suheir vjeruje da je “promjena stavova društva očiglednija od promjene vladine obrazovne politike”. Uz malo oklijevanja, dodaje da je uloga Ministarstva obrazovanja u obrazovanju gluhih otprilike “ograničena na potporu koju pružaju nevladinim organizacijama i dobrotvornim školama”. Svih 11 škola za gluhe na Zapadnoj obali upravljaju i financiraju nevladine ili dobrotvorne organizacije. Zajedno upisuju 700 gluhih ili nagluhih (HoH) učenika. Osim smanjenja plaća učitelja i doniranja knjiga, ministarstvo nudi oskudnu potporu tim školama.

Od 27 nastavnika u PRCS školama za gluhe, Ministarstvo obrazovanja isplaćuje plaće za njih 10. U školi Islamskog dobrotvornog društva za gluhe u Ramallahu, ministarstvo plaća manje od jedne trećine osoblja, ali donira neke materijale, uključujući knjige.

Horia Safi, koja je od sredine 80-ih bila ravnateljica škole gluhih Islamskog dobrotvornog društva, kaže da je njezinoj školi posebno potrebna potpora vlade, budući da su se međunarodni donatori pokazali manje skloni podržavati dobrotvorno društvo s vjerskim vezama.

Buduće donatore, kaže, “odvraća naše ime”. Safina islamska škola dodatno je opterećena, jer, za razliku od drugih škola za gluhe, nje na osigurava smještaj i hranu

gluhim učenicima. Ni nastavu ni sobu i ni hranu u dobrotvornoj školi ne moraju plaćati obitelji.

Više od 800 gluhe/HoH djece na Zapadnoj obali koja nemaju pogodnosti pohađanja nevladinih i humanitarnih škola za gluhe "integrirano" je u sustav javnih škola. No, prema vlastitom priznanju Ministarstva, upis gluhih/HoH učenika u državne škole opterećen je preprekama, a ne ograničenim na nedostatak odgovarajuće obučenog osoblja i narušenu komunikaciju između gluhih učenika i nastavnika koji čuju.

Voditelj ustanova za specijalno obrazovanje u Ministarstvu obrazovanja, Khalil Alawni, kaže da bi za otprilike 800 HoH i 100 gluhe djece integrirane u sustav javnih škola bilo bolje zbrinuti bilo koju od privatnih škola za gluhe.

Slažu se nevladine organizacije i dobrotvorne škole. "Želimo biti vrlo realni", kaže Suheir iz

PRCS-a. "Ne možemo reći da su javne škole spremne integrirati djecu s oštećenjem sluha."

Malo je dokaza koji ukazuju na to da će palestinsko ministarstvo obrazovanja u Ramallahu preuzeti značajniju ulogu u obrazovanju gluhih u bliskoj budućnosti. Alawni kaže da je osim ranih pregovora sa skandinavskim donatorima o otvaranju srednje škole za gluhe u Ramallahu, Ministarstvo usredotočeno samo na identifikiranje sustavnih problema i potencijalnih rješenja svojom integracijskom politikom.

Čak je i procjenjivanje dosega nevladinih organizacija i dobrotvornih škola u Palestini problematično. Najnoviji podaci Palestinskog zavoda za statistiku o gluhim/HoH Palestincima zastarjeli su četiri godine. "Možemo procijeniti koliko je djece još u domovima", kaže Suheir, "ili koliko ih je integrirano u javne škole, ali ne možemo biti sigurni ni u brojke."

Podaci iz Biroa pokazuju da je oko 17.000 Palestinaca na Zapadnoj obali i u Gazi gluho/HoH. U usporedbi s trenutnim upisom u škole gluhih, PRCS procjenjuje da je u najboljem slučaju samo jedna trećina populacije gluhih/HoH školske dobi ili u nevladinim ili dobrotvornim školama, ili je integrirana u javne škole.

Obrazovni resursi tamo lako nadmašuju mogućnosti na Zapadnoj obali. Šest škola u Gazi upisuje 1700 gluhih/HoH učenika, što je gotovo upola manje škola koje upisuju dvostruko više učenika nego na Zapadnoj obali.

Ohrabrujuće brojke upisa u Gazi uglavnom su rezultat nove škole, srednje škole za gluhe Mustafa Sadeq Rafee, koju je osnovala i financirala Hamasova vlada u gradu Gazi. To je jedina škola za gluhe u Palestini koju u potpunosti financira država.

Ne samo da škola Mustafa Sadeq u Gazi školuje gluhe/HoH Palestince bez troškova za obitelji, već osigurava i prijevoz do i od škole za svoju populaciju učenika. To je, kaže Hassan Nassar, učitelj gluhih u Palestinskom Crvenom polumjesecu u Gazi, glavna prepreka angažmanu učenika na Zapadnoj obali, gdje se pokazalo da su troškovi prijevoza do škola za gluhe neviđeno skupi za obitelji s ograničenim prihodima.

Kao i u svakoj drugoj školi, djeca se tijekom dana uče raznim temama. Svaka lekcija traje 45 minuta

Iako su mogućnosti za osnovno i srednje obrazovanje rijetke, ali se poboljšavaju, one za gluhe maturante koji traže posao ili sveučilišno obrazovanje gotovo da i ne postoje.

Iako su sveučilišta na Zapadnoj obali počela primati mali broj gluhih maturanata srednjih škola, ti studenti bi morali odustati bez stalne potpore nevladinih i dobrotvornih organizacija.

Hassan Nassar povećanje upisa na sveučilište među gluhim studentima vidi kao "pozitivan ko-

rak", ali kritizira sveučilišta koja ograničavaju ponudu tečajeva za gluhe/HoH studente, posebno na Islamskom sveučilištu u Gazi: "Ako su studenti položili ispit Tawjihi, trebalo bi im omogućiti da studiraju na bilo kojem odjelu za koji su kvalificirani, a ne samo na onima koji su namijenjeni gluhim studentima."

Izgledi za zapošljavanje također se poboljšavaju, ali polako. British Council u Palestini i PRCS nude radionice za strukovno osposobljavanje - obradu metala za dječake, frizerstvo za

djevojčice - kako bi poboljšali mogućnosti zapošljavanja gluhih/HoH maturanata. British Council je vodio keramičke radionice za gluhe/HoH Tawjihi diplomante, od kojih neki sada podučavaju studente koji čuju. Ove inicijative, iako obećavaju, još su u ranoj fazi razvoja.

*Autor: Richarda Freunda
Odabrao Lino Ujčić*

Dječak završava vježbu arapskog jezika

أبجدية الأصابع الإشارية العربية

تم تطويرها في إطار المشروع البحثي "تطوير لغة الإشارة العربية" من قبل مؤسسة "القول والسمع" في غزة.

© جمعية أطفالنا الصم - 11 شارع فلسطين غزة - فلسطين. 2017. The Palestine Society for Deaf Children - 11 Palestine St., Gaza - Palestine, 2017.

PRIČE GLUHIH: ISKUSTVA GLUHIH U PRED – DIGITALNOM SVIJETU

U danima prije digitalne tehnologije, Gluhe su osobe koristile razne kreativne tehnike i asistivne uređaje – pomagala, u svakodnevnom životu. Sada postoji mnogo više izbora, posebice s pametnim telefonima, ali postoje mnoge sjajne priče za podijeliti iz dana kada je tehnologija bila manje integrirana.

U pričama Gluhih, David Peters, starješina zajednice Gluhih, koji dolazi iz treće generacije velike Gluhe obitelji i certificirana prevoditeljica za Gluhe, Natalie Sandon - Stanhope, koja je dio miješane obitelji Gluhih i čujućih, raspravljaju o širokom rasponu iskustava s tehnologijom, vožnjom, komunikacijom s čujućim osobama, znakovnim imenima i šalama.

U ovoj epizodi Naši Gluhi običaji: Priče Gluhih (engl. Our Deaf Ways: Deaf Stories)

- Kompleksnost očitavanja s usana i kako komunikacija s čujućim osobama, iz određenih kulturnih zaleđa, poput talijanskog ili grčkog, može ponekad biti lakša za Gluhe osobe.
- Tehnologija koju su Gluhe osobe koristile u prošlosti u usporedbi s današnjim tehnološkim opcijama.
- Kako su se znakovna imena Gluhih razvijala i mijenjala tijekom vremena.

Naši Gluhi običaji je serijal SBS-a i Gluhih Australije o svakodnevnom životu Gluhe osobe. Tijekom ove šestodijelne vizualne serije podcasta, Gluhe osobe iz različitih životnih situacija će podijeliti svoje priče i perspektive u ovom serijalu.

Nastao u suradnji s Gluhima Australije i kojeg vodi zagovornica Gluhih Shirley Liu, ovo je serijal koji ugošćuje mnoge poznate ličnosti iz zajednice Gluhih.

U drugoj epizodi, David priča priču o vožnji s bivšim, čujućim kolegom s posla, koji je bio izuzetno nervozan zbog činjenice da će ga Gluha osoba voziti, unatoč tome što su Gluhe osobe odlični vozači koji intenzivno koriste svoj periferni vid i aktivno nadgledaju što se oko njih događa.

„To je bio prvi put da je video Gluhu osobu kako vozi auto. Mogli ste iščitati anksioznost na njegovom licu.“ Idući mi je dan ostavio poruku na radnom mjestu na kojoj je pisalo: „Ja jednostavno nisam mogao vjerovati koliko si dobar vozač i rekao sam ženi kako sam bio u tolikom kulturnom šoku.“

Unatoč tome što se mogu događati kulturni šokovi između čujućih osoba i Gluhih, Gluhoslijepih i osoba oštećena sluha, postoje određeni slučajevi gdje komunikacija može biti nešto lakša. „Primijetio sam da neke

kulturne grupe imaju tendenciju više koristiti geste i više su vizualni komunikatori,“ kaže Nat. Talijani koriste geste i Carlton je odlično mjesto za razgovor. Super je osjećaj, manje napora u komunikaciji je lijepo.

David također ističe kako su on i njegov otac poprilično lako komunicirali s grčkim radnicima u građevinskoj industriji.

„Grci su, u to vrijeme, puno radili na poslovima betoniranja i super su se slagali, jer znate kakvi su Grci. Oni koriste mnogo mimike i gestikulacije.

Mogli su se svi međusobno razumjeti. Bilo je divno“ kaže on. Pogledajte epizodu na Našim Gluhim običajima sad.

Nove epizode bit će puštene u narednim večerima. Pratite serijal na SBS Australia YouTube kanalu, Apple Podcasts i Pocket Casts.

Link na video:
<https://youtu.be/3f40nXyFaZY>

20 GODINA FESTIVALA JEDNAKIH MOGUĆNOSTI

20. Festival jednakih mogućnosti održao se od 7. do 9. lipnja na zagrebačkom Jelačićevom trgu na kojem su osobe s invaliditetom pokazale što sve mogu dati svome gradu.

Društvo tjelesnih invalida već dvadesetu godinu zaredom organizira tu manifestaciju kako bi javno pokazali stvaralačke mogućnosti izvođača programa, šireći poruku da i osobe s invaliditetom trebaju uživati ista prava i obveze poput drugih građana.

Festival – međunarodnu manifestaciju urbane kulture osoba s invaliditetom otvorio je

zagrebački grad. Na festivalu je nastupilo više od 900 izvođača iz zemlje i inozemstva, od kojih oko 600 osoba s invaliditetom.

Ovogodišnji, jubilarni Festival održao će se i u čast nedavno preminulog predsjednika Društva Milana Ožegovića – idejnog začetnika tog projekta koji je na brojne načine izravno utjecao na poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Hrvatskoj.

Predsjednica zagrebačkog Društva tjelesnih invalida Viktorija Lisec upozorila je kako osobe s invaliditetom čine gotovo 13 posto stanovništva Hrvatske, one su zbog nebrojenih fizičkih, institucionalnih i socijalnih barijera isključene iz svakodnevnog života i osuđene na

nevidljivost koja je odraz strukturne diskriminacije pa to javnost ne percipira kao problem.

Državni tajnik Ministarstva kulture i medija i premijerov izaslanik Iвица Poljičak istaknuo je kako Vlada poduzima sve da osobama s invaliditetom i teškoćama u razvoju olakša svakodnevni život.

Sudjelovanje takvih osoba u kulturnim sadržajima potiče njihove stvaralačke sposobnosti i pridonosi raznolikosti društva i senzibilizira javnost.

Državni tajnik Ministarstva znanosti i obrazovanja Tomislav Paljak rekao je kako se želi skrenuti pozornost na stvaranje jednakih mogućnosti osobama s

invaliditetom da iskažu talente koji ih izjednačavaju s ostalima i to daje posebnost festivalu.

Zamjenik pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Dario Jurišić poručio je kako osobe s invaliditetom trebaju i moraju imati jednaka prava i obveze kako i svi ostali građani, a svrha Festivala je socijalni pristup uključivosti društveno izoliranih skupina.

Na festivalu su uspješno nastupili i gluhi umjetnici: Lino Ujčić, Iva Vrbos, Viktor Paris, Boženka Stanša, Vjekoslava Sošić Žuža, Ilonka Dobravac, Josip Vukojević, Nikola Vukojević, Elka Vukojević, Koča Popović i Gordana Vuger.

I uživali u udruženju i susretima s posjetiteljima, razmjenjujući svoja iskustva i doživljajje. Razmijenili su i voje ideje te prijedloge za daljne aktivnosti...

Lino

Vjekoslava iz Rovinja

Iva Vrbos iz Zagreba

Viktor iz Zagreba

Ilonka iz Rovinja

Gordana iz Zagreba

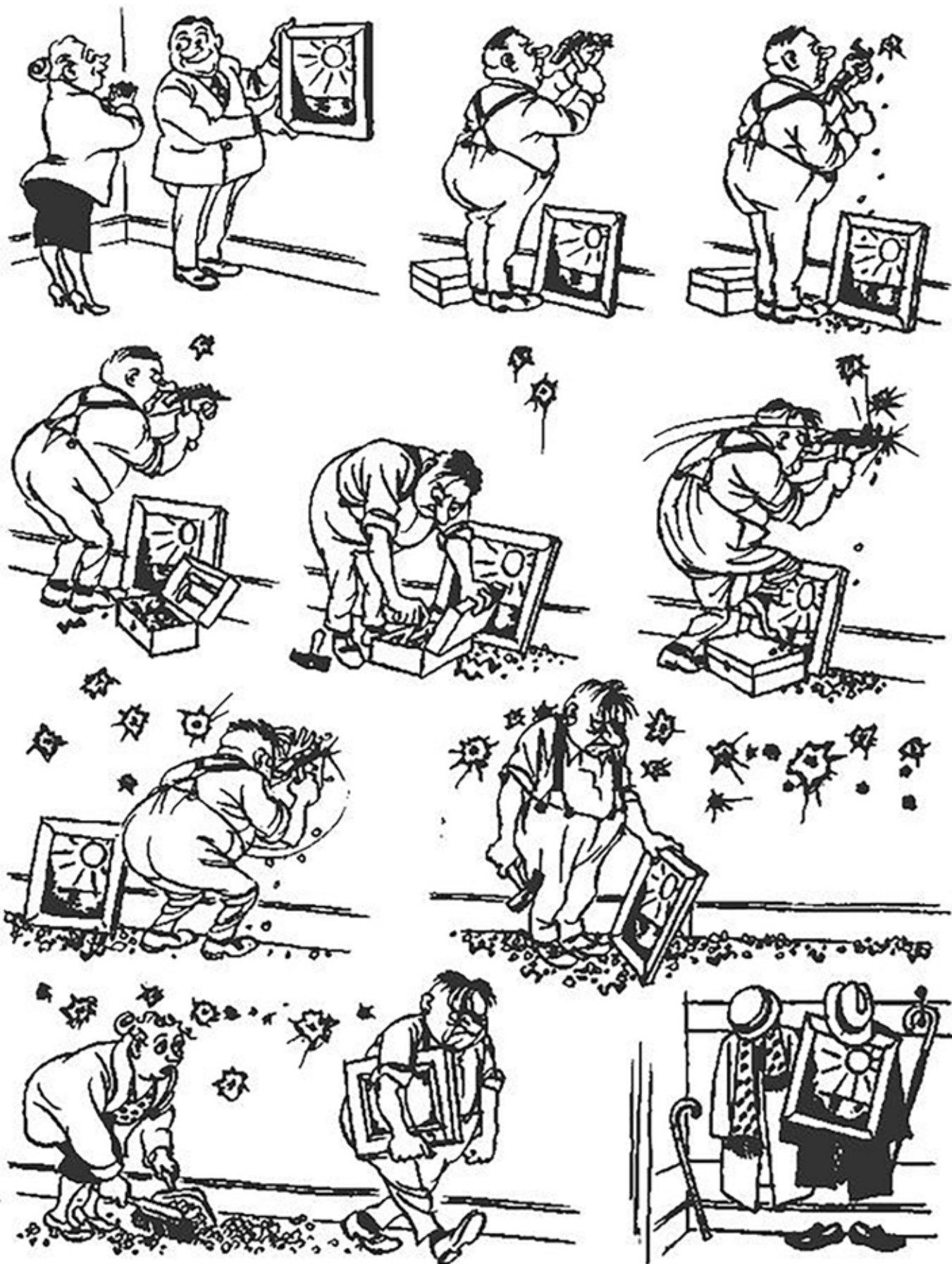
Boženka iz Bjelovara

Josip iz Slavonskog Broda

Elka iz Slavonskog Broda

„PJESMA JE UPOZORENJE“

Ilya Kaminsky o svojoj viralnoj pjesmi „Živjeli smo sretno tijekom rata“ i ukrajinskom otporu.

Knjiga *Republika Gluhih* (engl. Deaf Republic) ukrajinsko-američkog pjesnika Ilye Kaminskog, priča priču o gradu pod odmazdom okupatorske sile i o koracima koje građani poduzimaju kako bi odgovorili na napad.

Također prikazuje iskustvo promatranja sukoba sa sigurne udaljenosti – nešto što je mnogo Amerikanaca doživljavalo ovaj tjedan dok su slike ruske invazije na Ukrajinu preplavljivale društvene mreže i televiziju.

Ovaj sam se tjedan Kaminskom javio putem e maila da nam ukratko kaže što očekuje da će čitatelji dobiti od njegovog rada, kako je ukrajinski smisao za humor utjecao na slike otpora i o novopečenom heroju Volodymyru Zelenskom.

Slate: Ranije ovaj tjedan, tvoja pjesma „Živjeli smo sretno tijekom rata“ je postala poluviralna na internetu. Kakav je to bio osjećaj odjednom imati potpuno novu publiku koja se susreće s ovim radom, odvojenim od svog konteksta uvodne pjesme u tvojoj knjizi *Republika Gluhih*?

Cybele Knowles, ustupljeno od strane Centra za poeziju Sveučilišta u Arizoni

Ilya Kaminsky: Republika Gluhih počinje kada gluhog dječaka ustrijeli vojnik iz redova napadačke vojske na javnom trgu. Cijela zajednica odlučuje protestirati protiv ovog ubojstva odbijajući saslušati vlast.

Građani koordiniraju jedni s drugima koristeći znakovni jezik. Usred ovog nasilja, ljudi se i dalje zaljubljuju, smiju i rade djecu. Odrastao sam gledajući kolaps SSSR-a i rat u Pridnjestrovlju – ruska, prva takozvana kampanja „humanitarne pomoći“, koja je bila izrazito slična trenutnoj situaciji u Ukrajini iako manje medijski popraćena.

Onda sam došao u SAD, gdje sam 12 godina živio samo 8 milja od američko-meksičke granice. Nije bilo neobično da vas zaustave i pretraže automobil ne bi li pronašli ljude koji pokušavaju prijeći granicu, ili

vidjeti kako ljude odvoze kombiji granične policije.

I dakako, policijska brutalnost prema tamnoputim ljudima – Afroamerikancima i stanovnicima Latinske Amerike, je bio jako vidljiv i važan problem, posebice u zadnjih nekoliko godina.

I tako, kao autor i kao živo ljudsko biće, nisam mogao ne primijetiti određene sličnosti između scena nasilja uzrokovanih ovim carstvom – nasilja koje se odvija ovdje, u ovoj zemlji – i scene nasilja u Istočnoj Europi. I istovremeno, postoji sreća. Ljudi se zaljubljuju, smiju, prave djecu.

Počevši s pjesmom „Živjeli smo sretno tijekom rata,“ koja je puna ironije o grandioznosti naše kapitalističke nacije, pokazuje drugačiju takozvanu

sreću, sreću življenja okrenu-
tim leđima – blaženstvo igno-
rancije. Pjesma služi kao poziv
na buđenje; da spriječi ljude od
čitanja Republike Gluhih kao
tragedije koja se događa neg-
dje drugdje. Republike Gluhih,
sa svojim nadama, prosvjedima
i sudjelovanjima, su svugdje.
Mi živimo u Republici Gluhih.

*Mislim na ovu pjesmu Ilye Ka-
minskog često. Mislim na sve
ljude koji se trenutno kriju u
skloništima i koji nemaju luksuz
živjeti sretno*

Živjeli smo sretno tijekom rata

Napisao: Ilya Kaminsky

***I kada su bombardirali tuđe
kuće, mi smo protestirali
ali nedovoljno, suprotstavljali
smo im se ali***

***nedovoljno. Ja sam bio u svom
krevetu, oko mog kreveta
Amerika***

***je padala; nevidljiva kuća po
nevidljiva kuća po nevidljiva
kuća.***

***Uzeo sam stolicu van i gledao
sunce.***

***U šestom mjesecu,
strašne vlasti u kući novca***

***u ulici novca u gradu novca
u zemlji novca, našoj slavnoj
zemlji novca, mi (oprostite
nam)***

*Tweet jedne od obožavateljica uz objavu
pjesme – prijevod je desno. (Tweet: Eva
@evacide, 26. veljače 2022. u 4:30 sati)*

Što se tiče pjesme - „Živjeli
smo sretno tijekom rata“ – to
nije novinarski komad ili filo-
zofija, gdje bi se pojedinac
hvatao u koštac s činjenicama
ili pitanjima etike. U pjesmi
se nadam stvoriti iskustvo u
čitatelju: u tom slučaju, nada
pjesme je pomoći čitatelju uvi-
djeti vlastite kompleksnosti.

Pjesma ne želi biti proglaš.
Pjesma je upozorenje. Ovo se
dogodi kada nastupe polovične
mjere. Pjesma „Živjeli smo
sretno tijekom rata“ počinje
i završava istim riječima. Ali
dok dođe do zadnjeg stiha, nad-
am se da će čitatelj prepoznati
groznu ironiju u činjenici da
se ponovilo. Koliko ratova mi
možemo preživjeti, sretno?

Nadam se da čitatelj vidi kritiku
ovog „mi“ i što je to učinilo. Do
vremena kad dođete do ponavl-
janja fraze „naša zemlja novca,“
zatim fraze „naša slavna zem-
lja novca“ – osoba propitkuje
riječ „slavna“. To se i umjet-
nost nada napraviti: Ne više na
čitatelja: „Ti se moraš promi-
jeniti!“ Umjesto toga, čitatelj
se mijenja kroz čin čitanja.

**Republika Gluhih zamišlja
oštri otpor grada okupirajućoj
sili. Mi sada gledamo građane
Ukrajine koji su angažirani
u aktivnom otporu ruskoj in-
vaziji. Što vidite kao odgovor
od strane ne-ukrajinskih
promatrača ovog otpora?**

**Što možemo naučiti od, na
primjer, gospođe sa „sun-
cokretovim sjemenkama“ i
kako se osjećate po pitanju
toga što ju ljudi slave?**

Kada sam imao 16 godina, na-
pustio sam Odessu, gluhi dječak
koji je očima čuo raspad SSSR-a.

Arhitektura Odese je sma-
njena u određenom omjeru na
„veličinu čovjeka“ i postojala
je kuća opere prije nego pitka
voda. Odessa voli umjetnost i
voli se zabavljati. Ljeti, ogro-
mni kavezi lubenica se nalaze
na svakom kutku. Slomite ih na
ivičnjak i jedete s prijateljima.
Ovaj grad ima poseban afinitet
prema literaturi. Tamo se nalazi
više spomenika piscima nego
u bilo kojem gradu kojeg sam
ikada posjetio. Kada ostanu bez
pisaca, počnu postavljati spo-
menike izmišljenim likovima.

Najvažniji praznik u Odessi
nije Božić, već je 1. travanj,
tj. 1. april, kojeg mi nazivamo
Humorina. Tisuće ljudi izlazi
na ulice i slavi ono što oni na-
zivaju danom ljubazna humo-
ra. Cijela Ukrajina ima smisao
za humor – samo pomislite
na čovjeka koji je ponudio
usluge vuče do Rusije ruskom
tenku koji je ostao bez goriva.
Humor je dio našeg otpora.

Ali, ipak, Ukrajina nije savršena
zemlja. Ima mnogo korupci-
je i kriminala, posebno među
političarima. Postoje oligarsi.
Iako je ukrajinski predsjed-
nik Židov, i dalje postoji an-
tisemitizam u svakodnevnom
životu (što je razlog zašto je
moja obitelj otišla). Ali ono što
mi daje nadu je nova generacija
Ukrajinaca, ljudi koji su odrasli

nakon pada SSSR-a. Oni su slobodni – vjerojatno slobodniji od Amerikanaca i Europljana. Oni poštuju svoju slobodu jer mentalitet korporacija još nije ušao u Ukrajinu na način na koji je ušao na Zapad. Oni vjeruju u kulturu. Održavaju se festivali posvuda. U Odessi, na primjer, imali su događaj prilikom kojeg su stvorili ljudski lanac diljem grada i svaka je osoba čitala najdraži ulomak iz knjige osobi koja stoji do njih. Polažem nadu u tu generaciju.

Pisali ste o ulozi koju je jezik imao u ukrajinsko-ruskom sukobu. Zanimljivo mi je kako u svakoj video interakciji između ruskih vojnika i ukrajinske vojske ili civila, očito ne postoji jezična barijera; komuniciraju s lakoćom. Ukrajinci, navodno, pomažu zarobljenim ruskim vojnicima da nazovu roditelje telefonom. Što vi mislite o kulturnoj i jezičnoj povezanosti između napadačke sile i ljudi koje napadaju?

Ukrajina je dvojezična zemlja. Ukrajinci znaju oba jezika. Rusi su ti koji znaju samo jedan jezik. I da, postoji pouka ove izjave.

Problem ovdje je to što je Putin odlučio ne pričati ni jedan jezik osim nasilja, pokazujući nam kako izgleda autoritarni režim 21. stoljeća. On je odlučio zaratiti pod izgovorom „spašavanja“ ruskog jezika, bez obzira na to treba li mu spašavanje ili ne. Moj rođak

Petya u Odessi priča ruski. Želi li da ga Putin dođe spasiti? Vraga želi. Odete na ruske vijesti i što čitate? Čitate da Ukrajinci bombardiraju vlastite kuće dok se povlače. Ozbiljno. Lažne vijesti.

Ali pričekajte sekundu, kako je to drugačije od našeg vlastitog tobožnjeg autoritativnog vladara, gospodina Trampa i njegovog obasipanja lažnim vijestima?

neki način, identičan problem?

Bio si jako kritičan prema ukrajinskim vođama u prošlosti. Kako je to vidjeti da se predsjednik države pretvori u svojevrsnog narodnog heroja, unatoč tome što njegova i neposredna budućnost njegove zemlje ostaje problematična?

Je li Zelensky dobar predsjed-

Uopće nije drugačije. I svatko tko obrati pozornost je to primijetio. Tragedija je da je Putinova propaganda uspjela napraviti to što je, te da ruska populacija sad napada svoje prijatelje i susjede. Ali nije li to donekle slično onome što propaganda gospodina Trampa čini ljudima koji traže da se knjige zabrane u školama i slično? Pogledajmo dugo i izbliza u zrcalo ovdje. Nemamo li, na

nik na razini svakodnevice, je li on tip birokrata koji je uspio proizvesti transparentnost i pravne procese – to nije na meni da kažem. Ali mogu reći da je definitivno netko tko može nadahnuti svoje ljude u vremenima nevolje. I to je u ovom trenutku jako puno. Baš jako puno.

TERMINI KOJI SE KORISTE U KOMUNIKACIJI S OSOBAMA S INVALIDITETOM

Korištenjem ispravne terminologije u komunikaciji s osobama s invaliditetom izražava se naš stav da se na osobe s invaliditetom gleda kao na ravnopravne osobe, čime se poštuje dostojanstvo svake osobe s invaliditetom.

KORISTITI	NE KORISTITI
✓ osoba s tjelesnim oštećenjima	✗ hendikepirana osoba
✓ osoba koja se kreće uz pomoć invalidskih kolica/štaka	✗ invalidna osoba
✓ osoba s osjetilnim oštećenjima: (oštećenje sluha i/ili oštećenje vida) ili osoba oštećenog sluha i/ili vida	✗ invalid prikovan za invalidska kolica
✓ osoba s mentalnim oštećenjima	✗ gluhoonijema osoba
✓ osoba s intelektualnim oštećenjima i djeca s teškoćama u razvoju	✗ slijepac
✓ dijete/osoba s autizmom/osoba s poremećajem iz spektra autizma	✗ osoba s mentalnom retardacijom ili mentalno retardirana osoba
✓ osoba s intelektualnim teškoćama	✗ dijete s posebnim potrebama/invalidno dijete
✓ osoba s psihosocijalnim teškoćama	✗ autist
✓ osoba s tjelesnim i intelektualnim teškoćama (osobe s višestrukim oštećenjima)	✗ mentalni bolesnici
✓ osoba s mišićnom distrofijom	✗ psihički/duševni bolesnici
✓ osoba s multiplom sklerozom	✗ psihijatrijski pacijent
✓ osoba s Downovim sindromom	✗ živčani bolesnik
	✗ distrofičar
	✗ sklerotičar
	✗ downovac

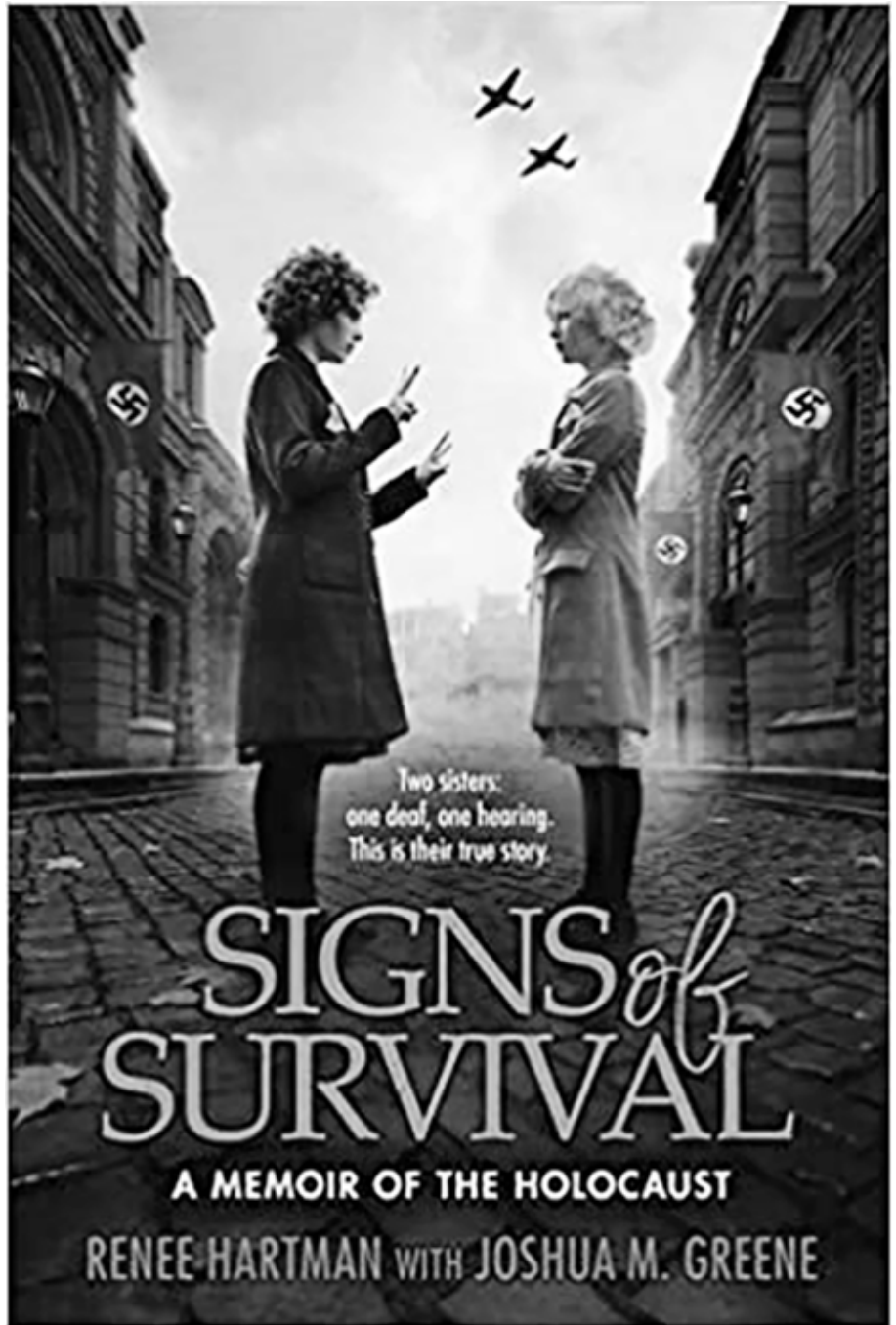
Ovaj informativni plakat nastao je uz preporuku
Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom

Memoari o holokaustu: „ZNAKOVI PREŽIVLJAVANJA“

Kada su nacisti počeli deportirati Židove iz Bratislave u Slovačkoj 1943. godine, mlada Renee Hartman (njezino kasnije ime nakon udaje), našla se u teškom položaju. Ne samo da su se njezini roditelji, njezina mlađa sestra Herta i ona suočili s neposrednom opasnošću, već je Renee bila jedina osoba u njezinoj obitelji koja nije bila gluha.

Tijekom cijelog rata preuzela je veliku odgovornost prenošenja ključnih informacija svima u svom domu koristeći znakovni jezik. Nakon što je bila odvojena od svojih roditelja, koji nisu preživjeli, Renee je pokušavala zaštititi i sebe i Hertu, čak i tijekom cijelog njihovog zatočeništva u koncentracijskom logoru Bergen-Belsen.

U memoarima o holokaustu „Znakovi preživljavanja“, svaka se sestra sjeća vlastitog iskustva ove kušnje i svaka razmišlja o cjeloživotnom procesu pokušaja shvaćanja neshvatljivog u kontekstu svake pojedinačne žrtve i preživljavanja.

Knjiga je uređeni prijepis video svjedočanstva iz Fortunoff Video Archive na Sveučilištu Yale. U isto vrijeme kada Renee i Herta iznose svoja sjećanja na traumu, nude kratka zapažanja o konačnom značenju ljudske

patnje, kao i ravnodušnosti.

Iako su se čitatelji možda već susreli s načinom na koji nacistički napadi na Židove predstavljaju perverznu suprotnost židovskim vrijednostima, na njih će imati poseban utjecaj saznanje ove istine kroz Reneeove riječi: “Ono što je pogoršalo situaciju bilo je

to što su nacisti zlostavljali upravo one ljude za koje židovska religija kaže da trebate pokazati najveću ljubaznost, naime, stare, bolesne i mlade.”

Hertin tihi ton u opisivanju zadnjeg susreta s ocem je srceparajući jer prikazuje nepromijenjenu prirodu djeteta: “Uvijek sam žalila što sam bila pospana i

nisam mu uzvratila zagrljajem.” Iako je Renee preuzela roditeljsku ulogu prema svojoj sestri, u jednom trenutku ta je dinamika bila obrnuta.

Nakon što se razboljela od tifusa, koji je bio endemičan u logoru, Renee je izgubila volju za životom, dok ju je Herta više puta molila da bude jaka. Nakon što je britanska vojska oslobodila sestre iz Bergen-Belsena, poslone su u centar za izbjeglice u Švedskoj. Herta, čija je invalidnost ograničila pristup obrazovanju, mogla se upisati u školu za gluhe u Stockholmu. Iako ju je ova prilika odvojila od sestre, Herta je bila oduševljena što mogu biti u okruženju s drugom gluhom djecom. Kasnije, nakon što se Renee i Herta pridruže svojim američkim rođacima u New Yorku, ona nastavlja školovanje u Školi za Gluhe u Lexingtonu.

Nekoliko knjiga o holokaustu

posebno se fokusira na Židove s invaliditetom za koje je bila daleko manja vjerojatnost da će preživjeti jer su gotovo uvijek bili na meti za neposredna ubojstva. Hertin neobičan status čini još dirljivijim kada je prisiljena prekinuti studij kako bi našla posao. Njezin stoički stav može prikriti duboko razočaranje: “Tako da sam, nažalost, stekla samo osnovno obrazovanje kao mlada, ali sam se ipak dobro snašla.” Nakon što se udala i ostala udovica, odgojila je troje djece, sve gluhe.

Ova vrlo dojmljiva knjiga uključuje “Epilog” Joshue M. Greenea u kojem tvrdi da su činjenični izvještaji o holokaustu nepotpuni bez izravnog svjedočenja preživjelih, poput onih arhiviranih na Yaleu. Ova knjiga svakako podržava tu tvrdnju. Dok mnoge knjige koje se fokusiraju na usmenu povijest integriraju ove osobne priče u širi okvir, Znakovi preživljavanja,

kako Greene ističe, je uređeni transkript intervjua.

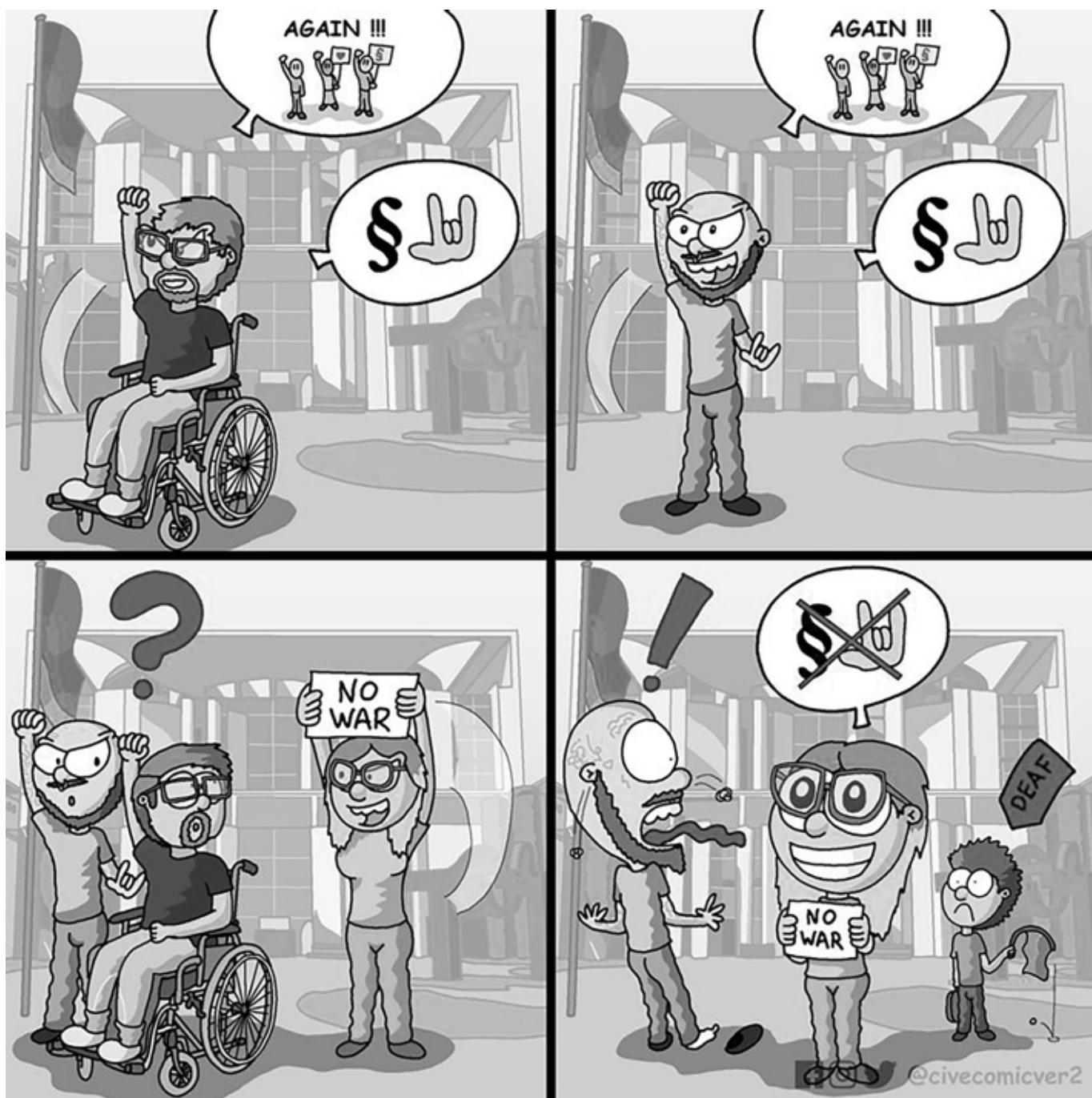
Postoje neke pogreške, kao što je Reneein uvodni komentar o svom porijeklu u kojem navodi da je Bratislava, u kojoj je živjela njezina obitelj, bila glavni grad Čehoslovačke. (Postao je glavni grad Slovačke marionetske države pod nacističkom vlašću.)

Kada aludira na medicinske eksperimente na zatvorenicima u Bergen-Belsenu, bilo bi važno pružiti dokumentaciju o brojnim logorima u kojima su se dogodila takva zvjerstva: Auschwitz, Dachau, Buchenwald, i drugi.

Možda je bilo slučajeva u drugim logorima kao što je Bergen-Belsen, ali studenti će imati koristi od pristupa potpunijoj slici.

Lino Ujčić

KRALJICA VIKTORIJA U PAMFLETU HENRYJA ASHA

Ilustraciju na prednjoj strani pamfleta koja prikazuje kraljicu Viktoriju kako slovka prstima gluhoj ženi je Henry Ash čiji je san bio stvoriti, promovirati i objaviti knjižice o znakovnom jeziku i pravopisu prstiju za koje se nadao da će se svidjeti široj javnosti. Dizajnirao je i objavio ovaj pamflet. Ovaj pamflet dio je zbirke Nacionalnog kluba gluhih koja je donirana Muzeju gluhih 2015. godine.

S kim je razgovarala kraljica Viktorija?

Kraljica Viktorija imala je običaj posjećivati gluhu ženu na otoku Wight, gospođu Elizabeth Tuffield, kćer učitelja na otoku Wight, koja je bila bolesna i prikovana za krevet. Kraljica je koristila pravopis prstima kako bi komunicirala sa ženom i utješila je.

U ovoj brošuri Henry Ash je kopirao sliku gluhog Williama Agnewa "Kraljevska snishodljivost" za naslovnicu i uključio abecedu za pisanje prstima u sadržaj pamfleta.

Tko je bio Henry Ash?

Harry Ash (1863-1934) iz Somerseta u Velikoj Britaniji bio je gluhi umjetnik perom i tintom. Godine 1883. pohađao je umjetničku školu u Regent

Streetu u Londonu, a zatim je profesor PH Delamotte, bivši učitelj crtanja djece princa od Walesa, vidio njegove uzorke dizajna tapeta i bio toliko impresioniran da je Henryju dao besplatnu dozvolu da pohađa Školu umjetnosti na King's Collegeu u Londonu, kako bi studirao crtanje figura, kao i isprobavanje drugih umjetničkih pravaca.

Henryja Asha

Izdao je pamflet 'Vodič za kirologiju' kasnih 1880-ih ili 1890-ih kao odgovor na uspon u obrazovanju gluhih.

Ash je živio tijekom mračnog doba za gluhe osobe kada je znakovanje prezreno kao antisocijalno i životinjsko. Prodajom ovih pamfleta zapravo je promicao svijest o vrlo posebnom jeziku i zajednici.

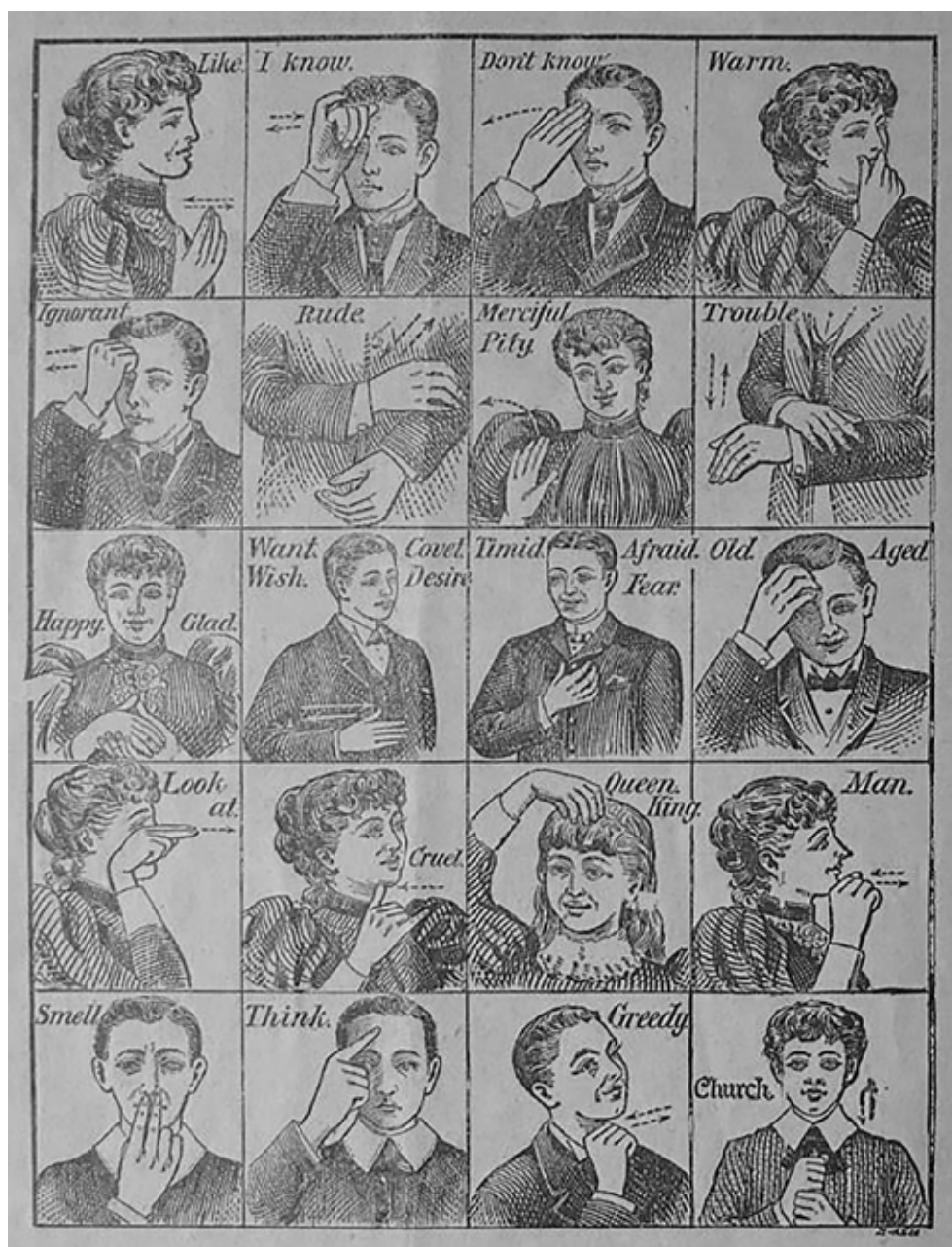
Samostalna kampanja protiv ogromnog sustava, iskvarenog uskogrudnošću prema znakovnom jeziku - pripada ovom čovjeku velikog talenta!

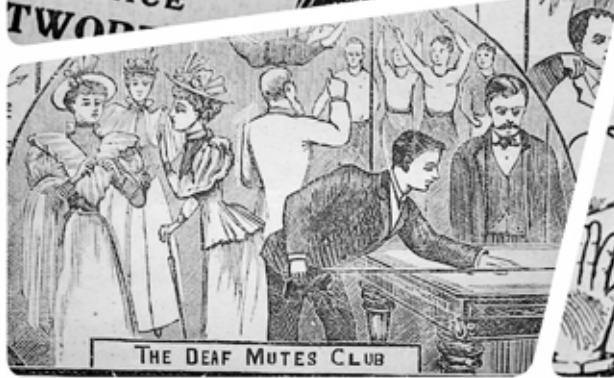
Prodao je te ilustracije po dva penija i prodavale su se tako dobro da je na kraju tiskao 14 izdanja. S druge strane, nevje-

rojatno je vidjeti koliko se ovih znakova BSL - Britanskog znakovnog jezika još uvijek koristi 120+ godina kasnije.

Izvor: <https://www.bdhs.org.uk/timeline/queen-victoria-in-a-pamphlet-by-henry-ash/>

Lino Ujčić

ROYALTY AND THE DEAF, &c.

In 1874, Queen Victoria was in the habit of visiting in the Isle of Wight a deaf mute named Mrs. B. Tuffield, and by means of the finger alphabet Her Majesty comforted her on her bed of sickness.

Scarlet fever is a common cause of deafness; but this unhappy effect is commonly due to unskillful treatment.

Parents and teachers should not box the ears of children; it is very dangerous. Lovers, too, should beware of kissing the dear one's ears. A young lady was rendered deaf in one ear by a kiss rupturing the drum. The habitual use of pungent odours, such as smelling salts, should also be avoided. They weaken the olfactory nerves, which are in close sympathy with the auditory system.

Diseases of the nerves, the brain and ears, and the throat and nose; shocks, fits, damps, also cause deafness.

As used in Great Britain and Australia.

An ancestor of Lord Cromer was John Francis Barrow, a Lutheran minister of Bremen. He had a son Francis, who, though deaf from his youth, was a splendid business man, and made a great fortune. Pitt made him a baronet, and at one time he was chairman of the old East India Company.

A son of Croesus, King of Lydia, was deaf and dumb. The Emperor Augustus had a relative named Quintus Pedius, who was a deaf mute.

Mišljenje: „Novi ukrajinski jezični zakon štiti prava ukrajinske zajednice Gluhih“

U novom ukrajinskom jezičnom zakonu koji je na snagu stupio 16. srpnja 2019. godine, članak 4., koji sadrži od neke od najinovativnijih elemenata u novom zakonu, zadobio je relativno malu pozornost izvan malog kruga zagovornika prava gluhih. Članak naslovljen „Status ukrajinskog znakovnog jezika i jezična prava korisnika znakovnog jezika,“ utvrđuje status ukrajinskog znakovnog (USL) unutar konteksta zakona, te potvrđujući primat ukrajinskog jezika u javnoj sferi, vlada istovremeno ne ograničava prava gluhih osoba i drugih članova ukrajinske zajednice Gluhih koji koriste ukrajinski znakovni jezik (na ukrajinskom se zovu zhestomovni osoby – korisnici znakovnog jezika). Reference na ukrajinski znakovni jezik se također pojavljuju u izoliranim odredbama na ključnim mjestima u člancima 3,18 i 21.

Ovo uključivanje USL-a diljem zakona označava veliki korak naprijed u garantiranju Gluhim i osobama oštećena sluha pristup obrazovanju i sudjelovanju u ukrajinskom javnom životu i zaštitu prava gluhe djece na učenje i obrazovanje na USL-u. članak 4. počinje jasnim izjavama o prirodi i statusu ukrajinskog znakovnog jezika. Prva

dva paragrafa članka ustanovljuju USL jezikom korisnika znakovnog jezika u Ukrajini i definiraju USL kao prirodni znakovni jezik s vlastitom, interno konzistentnom gramatičkom strukturom. Ove su definicije iznimno važne u širenju legalne autonomije i legitimnosti USL-a, koji je, baš kao i mnogi drugi znakovni jezici, učestalo bio etiketiran kao „pantomima“ ili nešto čemu „nedostaje struktura ili pravila“ i to od strane onih koji su nesvjesni njegove duge povijesti i razvoja kao potpuno gramatičkog i lingvistički potpunog jezika koji koristi modalitet vizualnih znakova.

Drugi paragraf, posebice definira USL kao jezik korisnika znakovnog jezika koji žive ili imaju trajnu rezidenciju u Ukrajini, time simultano evocirajući lingvističke zaštite nacionalnih manjina i vezujući njegovu upotrebu za jezični modalitet, a ne nacionalnost. Odredbe članka 4. također podupiru prava ljudi koji su gluhi ili oštećena sluha za obrazovanjem na USL-u i za učenje USL-a, kao što je ustanovljeno u jednoj rečenici u članku 7. Zakona o obrazovanju iz 2017. godine; ova je rečenica replicirana u članak 1. Zakona o jeziku.

Uključenje članka 4. je rezultat ekstenzivnog rada Ukrajinskog društva za Gluhe (originalni naziv: Ukraïns'ke tovarystvo

hlukhykh, UTOH) i ukrajinskih učenjaka USL-a. Oni su svoj rad prvo usmjerili u zagovaranje uključivosti samog članka, a zatim u osmišljavanje riječi koje će ponuditi zaštitu svim osobama koje koriste USL kao primarni način komunikacije, kako je istaknuto u trećem i četvrtom paragrafu članka.

Točnije, pravo na korištenje, učenje i podršku USL-u i eksplicitna izjava da Zakon o jeziku ne može biti tumačen kroz ograničavanje prava korisnika USL-a, su važne u kontekstu recentnih reformi u obrazovanju. Te reforme promoviraju „inkluziju“ kroz uključivanje gluhe ili djece oštećena sluha u redovite škole. Ovaj se proces generalno gleda kao prijatna specijalnim školama za gluhe i osobe oštećena sluha koje imaju značajno mjesto u povijesti ukrajinske zajednice Gluhih.

Mnoga gluha djeca iz čujućih obitelji uče USL i postaju socijalizirani unutar ukrajinske zajednice Gluhih samo kada imaju priliku pohađati specijalne škole. Članovi ukrajinske zajednice Gluhih su izrazili zabrinutost jer, u praksi, pojedinačna djeca iz redovitog obrazovnog programa neće imati prilike učiti USL i imati interakciju s drugim korisnicima znakovnog jezika, te da će usluge prevođenja biti nedovoljne za podupiranje njihovog učenja.

Lena Chernysheva, prevoditeljica UTOH-a, prevodi predstavu na ukrajinski znakovni jezik u klubu Lviv Deaf.

U specificiranju ukrajinskog znakovnog jezika, ovaj članak možda ima potencijal biti smatran provokativnim. To je najjasnije u članku 3. (paragraf 6b), koji tvrdi da je jedan od načina podrške Ukrajincima promicanje razvoja ukrajinskog znakovnog jezika „kao primarnog ili jednog od primarnih načina komunikacije za korisnike znakovnog jezika.“

To je nadalje objašnjeno u članku 4. gdje se pojavljuje tvrdnja da je USL jezik zajednice korisnika znakovnog jezika u Ukrajini, time potencijalno isključujući druge znakovne jezike iz odredbi i zaštite zakona – posebice ruski znakovni jezik – koji se također koriste u Ukrajini. Slično tome, članak 18. koji se tiče jezika političkog oglašavanja, kampanja i izbornih materijala, sadrži odredbu da svi video materijali i prezentacije uživo, na svakoj razini izborne politike, mora ili imati prijevod na znakovni jezik ili

biti titlovan na ukrajinski jezik.

Te odredbe su snažna sredstva za širenje djelokruga korištenja USL-a, time podižući svoj profil i povećavajući izloženost korisnika znakovnog jezika u Ukrajini novim znakovima i strukturama koji su se razvijali kao dio tekućeg projekta jezične standardizacije za USL.

Kad se sve zajedno uzme u obzir, ovi izolirani elementi zakona promoviraju dva važna, dugoročna cilja za vođe ukrajinskih zajednica Gluhih. Prvi je ustanovljavanje zakonitih temelja za priznavanje ukrajinskog znakovnog jezika kao potpunog i neovisnog jezika koji je primarni i službeni znakovni jezik u Ukrajini.

Sljedeći cilj je nadalje ustanoviti pravo korisnika znakovnog jezika u Ukrajini na lingvistički pristup i u obrazovanju i javnom životu kroz podučavanje znakovnog jezika i prevođenje i tit-

lovanje materijala u javnoj sferi.

Ono što će se tek vidjeti je može li Ukrajina, u zamišljanju inkluzivne javne sfere, sakupiti potrebne resurse kako bi se djeci omogućila bogata obrazovna iskustva u i kroz USL, i prijevod i titlovanje koji garantiraju punopravno sudjelovanje korisnika znakovnog jezika u ukrajinskom javnom životu.

Sveučilište Harvard University, uključujući i Ukrajinski istraživački institut i novine Ukrajinsko Sveučilište Harvard možda ne dijele stavove izražene u dijelima mišljenja.

*Napisala: Jennifer Dickinson
22. srpanj 2019.*

“DRAMSKE RADIONICE ZA GLUHU DJECU U SKLOPU PROJEKTA BEYOND SIGNS”

U subotu, 30. travnja 2022. u trajanju od 10 do 13 sati, udruga “Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN” održala je zabavne dramske radionice za gluha djecu i njihove roditelje. To je bila prva radionica te vrste održana otkako je započela pandemija Covid-19 virusa. Radionica je održana u sjedištu “saveza Gluhih i nagluhих grada Zagreba”, u ulici Kneza Mislava 7 u Zagrebu.

Gluihi mališani imali su priliku uvježbati svoje sposobnosti za umjetničko izražavanje sudjelovanjem u zabavnim i razigranim vježbama kretanja u kojima su sudjelovali i hrvatski gluhi predstavnici projekta Beyond Signs na čelu s umjetničkim ravnateljem Angelom Naumovskim, u suradnji s Bogdanom Lukovićem - Čajkom, renomiranim profesionalnim gluhim glumcem iz Ukrajine koji je privremeni dom pronašao u Hrvatskoj bježeći iz ratom razorene domovine.

Radionica je poslužila kao odlična prilika da se roditelji gluhe djece povežu jedni s drugima, kao i s udrugom DLAN koja će, ponukana velikim interesom za ovom vrstom aktivnosti, nastaviti organizirati slične radionice i u budućnosti.

Udruga DLAN posebno je zahvalna svojoj novoj članici gđi Azri Kvirgić Nikolić čija je inicijativa pridonijela razvoju radionice. Naime, ona je i sama roditelj gluhog djeteta koje je sudjelovalo u radionici.

Bogdan Luković Čajka

Profesionalni glumac iz Kijevskog kazališta mimike i geste "Rainbow", koji je zajedno s obitelji pobjegao iz ratom razorene domovine i pronašao privremeno utočište u Hrvatskoj. Glumom se bavi od svoje 17. godine, otkako je u srednjoj školi izveo valcer na proslavi mature. Ubrzo nakon toga pridružio se umjetničkom klubu gluhih u lokalnom centru za kulturu gdje je započeo s razvojem svoje karijere.

Ovom radionicom udruga DLAN potvrdila je da posjeduje potrebne kapacitete za održavanje dramskih radionica s ciljem podizanja interesa djece i mladih za bavljenje umjetničkim stvaralaštvom, kao i to da postoji adekvatna potražnja roditelja i djece za sudjelovanjem u radionicama.

Radionice će, zajedno s drugim povezanim aktivnostima udruge, poslužiti kao platforma koja će roditeljima pružiti pomoć u razvoju kreativnosti djece i mladih. Pratite udrugu DLAN i projekt "Beyond Signs" online za više informacija o nadolazećim aktivnostima.

Kako je počeo shvaćati ogromnu povezanost svog života i umjetničkog rada, počeo je studirati koreografiju na Filozofskom fakultetu kijevskog sveučilišta Borys Grinchenko gdje je i diplomirao kao jedini gluhi student na studiju. Kao profesionalni glumac radi već 6 godina. Aktivan je i u projektima usmjerenim na umjetnost i dokumentarne

filmove, a sudjelovao je i u nizu televizijskih reklama.

Dodatna napomena - profesionalno kazalište koje je izgradila i razvila nacionalna vlada isključivo za profesionalne gluhe i nagluhe glumce, osim kazališta Rainbow u Kijevu, postoji samo u još dva mjesta u svijetu, u Rusiji i Kini.

Više informacija o kazalištu "Rainbow" možete pronaći na poveznici:

<https://www.facebook.com/groups/290898794910016/media>

Renato Vrbos - Rašeta

TO JE ZNAK: BSL NA DJEČJOJ ŠALICI IZ 19.STOLJEĆA

Što nam fragmenti dječje šalice iz 19. stoljeća mogu reći o britanskom znakovnom jeziku? Puno! Dok je znakovni jezik ili pravopis prstiju prisutan stoljećima, 19. i 20. stoljeće su bili vrlo značajni za njegov razvoj i prihvaćanje, unatoč produženoj zabrani.

Londonski muzej prikuplja arheološki materijal iskopan s područja Londona. Zbirka Arheološkog arhiva uključuje više od 9.000 arhiva lokaliteta datiranih od 1928. do danas, među kojima se nalaze tri intrigantna ulomka dječje šalice od keramike posude, proizvedene između 1820. i 1840. godine.

Iako takve posude za kremu i šalice nisu neuobičajene u londonskim domovima ili čak u muzejima, ali ono što ove tri čini fascinantnim je uzorak slovanja prstima ili ranija verzija britanskog znakovnog jezika (BSL) ispisana čistom plavom bojom! To ukazuje da je za BSL posude postojao priličan interes i tržište još početkom 19. stoljeća!

Neobično otkriće!

Fragmenti su pronađeni u maloj iskopini u St Stephen's Roadu, Bow, 1975. godine, zahvaljujući arheološkoj jedinici Inner London. Zanimljivo je da londonski

Prikaz dječje šalice sa znakovnom abecedom (1820.-1840.)

muzej ima najveću arheološku zbirku na svijetu, sa stotinama tisuća keramičkih predmeta (mnogi s imenima, slovima i slikama) — ali smo među njima pronašli samo tri takva sitna ulomka s otiscima znakovnog jezika, koji su također iz razdoblja od 1820 do 1840.!

da mala šalice u muzejskoj zbirci nema žig proizvođača, znači da ne znamo gdje je točno proizvedena. Međutim, budući da je bijela zemljana posuda s plavom glazurom donekle bila specijalitet Staffordshirea, kaže kustosica izrade Danielle Thom, može se pretpostaviti da

Letak s crtežom koji prikazuje kraljicu Viktoriju kako se služi znakovnim jezikom uz krevet „gluhonijeme“

Tada je počelo istraživanje kako bi se otkrila povijest ovih fragmenata. Neki online primjerci sličnih, potpuno netaknutih šalice, pronađeni su u muzejima, privatnim zbirkama i aukcijskim kućama. Međutim, tih je primjera bilo malo. Činjenica

je napravljeno u Staffordshireu, jednoj od najvećih engleskih lončarskih regija u to vrijeme.

Ne samo dječja igra

Veličina šalice i tema ukazuju da je bila namijenjena djeci.

U muzejskom govoru nazvane „dječja roba“, takve su šalice i tanjuri bili prilično popularni tijekom 18. i 19. stoljeća, posebno kao darovi. Dok su bogatija djeca dobivala kineske porculanske ili srebrne šalice, većina djece dobivala bi slične ukrašene keramičke tanjure i šalice. Neki su ih odrasli možda čak zadržali kao kolekciju/ukrasne predmete.

prstima — iako ih je mnogo manje u proizvodnji — spadale bi u posljednju kategoriju.

Prema riječima kolekcionara Richarda Hemeryja, koji je vidio druge kolekcionare kako nailaze na slične komade kao one u zbirci Muzeja Londona, „postoje dva prijenosa korištena na šalicama oko 1830-ih do 40-

Thom dalje objašnjava: „Priroda transfernog tiska znači da nema smisla proizvoditi samo mali broj nečega, jer morate pripremiti ugraviranu metalnu ploču sa svojim dizajnom, koji se zatim nanosi tintom, prenosi na fleksibilni 'šišmiš' (obično neka vrsta gume), a zatim se tintasti šišmiš redom prenosi na površinu keramike.

Pripremni rad je bio dovoljno radno intenzivan da je bio opravdan samo višestrukim korištenjem metalne ploče.” Dakle, iako se čini da takve šalice nisu bile rijetke, one su svakako bile neobične. Nepostojanje oznaka proizvođača i nedostatak odgovarajuće dokumentacije - čak i tiskarskih ploča, na ovim keramačkim posudama, otežavaju procjenu njihove cirkulacije. Iako je poznato da je šalica iz Staffordshirea koja je upisana prstima dio muzeja u SAD-u, što sugerira da su ljudi putovali s njima.

Keramička šalica za piće s preslikanom abecedom

Neke od najranijih primjera takve dječje posude nalazimo iz perioda početka 19. stoljeća. Dizajni su uključivali prikaz djece koja se igraju u kućanstvu, životu na selu, itd., neki s kratkim citatima i pjesmama, a drugi s abecedom. Šalice za pisanje

ih, s dvije boje prijenosa (plava, crna) i dva različita oblika ručke. To implicira da je postojao značajan učinak... Mislim da ih ne treba smatrati masovnom proizvodnjom, već samo jednom od mnogih sporednih stvari koje proizvode tvornice”.

Mjesto u povijesti

Ono što pronalaženje ovih šalica čini još značajnijim jest to što je oko 50 godina kasnije, Drugi međunarodni kongres o obrazovanju gluhih 1880. u Milanu, neslavno donio nekoliko rezolucija u kojima se proglašava da je znakovni jezik inferiorniji od oralizma i da ga treba zabraniti! (Od svih delegata, samo je jedan bio gluhi.) Iako je to dovelo do zamjetnog pomaka u školama za gluhe diljem svijeta, prema Thomu, postojanje

tanjura i šalica na znakovnom jeziku s kraja 19. stoljeća sugerira da je još uvijek postojalo tržište za ovu robu u Britaniji. Neki koji nose oznaku poznatog "H. Aynsley & Co (Ltd)", ali oni su bliže 1900-im i kasnije. Kada se pogleda povijest britanskog znakovnog jezika, otkriveno je da su različite verzije postojale gotovo od 7. stoljeća.

Međutim, jedan od najranijih poznatih zapisa datira iz matične knjige vjenčanih iz 16. stoljeća. Još jedna dobro poznata referenca nalazi se u dnevniku Samuela Pepysa, gdje on piše da je mladi gluhi dječak „napravio čudne znakove požara" kako bi opisao Veliki požar u Londonu svom prijatelju Sir Georgieju Downingu i sebi. Napisao je:

Ali, prije svega, tu je gluhi dječak kojeg sam poznao u Oliverovo vrijeme, koji je ovdje jako upoznat i s Downingom; i davao je čudne znakove požara i kako je kralj bio u inozemstvu, i mnoge stvari su razumjeli, ali ja nisam mogao, zbog čega sam

se pitao i razgovarao s Downingom o tome: "Zašto", kaže on, "znakovima se koristi da bi ga ti mogao razumjeti i činiti tako isto, da i on tebe razumije."

Trebalo je još oko 30 godina da se postavi temelj BSL-a kakvog ga sada poznajemo. I tek krajem 18. stoljeća Thomas Braidwood je otvorio prve formalne škole za gluhu djecu u Edinburghu i Londonu. Međutim, te su škole bile privatne. Opći pristup školi za gluhe morao je čekati do 1792., s otvaranjem Londonskog azila za gluhoonijeme u Bermondseju.

Poklapajući se s industrijskom revolucijom, rast stanovništva značio je i porast zajednice osoba s oštećenjem sluha i govora. Originalna šalica - čije dijelove muzej sada drži - s ostakljenim otiskom verzije BSL-a bila bi napravljena otprilike u to vrijeme. Hemery je "siguran da bi ih kupile škole i institucije, da bi se koristile na praktičan način i kao nagrade za djecu".

Slučaj neobične šalice

Kome je dakle pripadala naša šalica? Ne znamo. Mogla je biti

poklonjena djetetu kao nagrada ili poklon ili dio kolekcije kolekcionara keramike. Možda se koristio svaki dan, a možda se držao na polici da simbolizira nešto što je vlasniku drago. Ne možemo sa sigurnošću znati.

Ono što znamo je da je to važan, ali malo istražen dio povijesti britanskog znakovnog jezika.

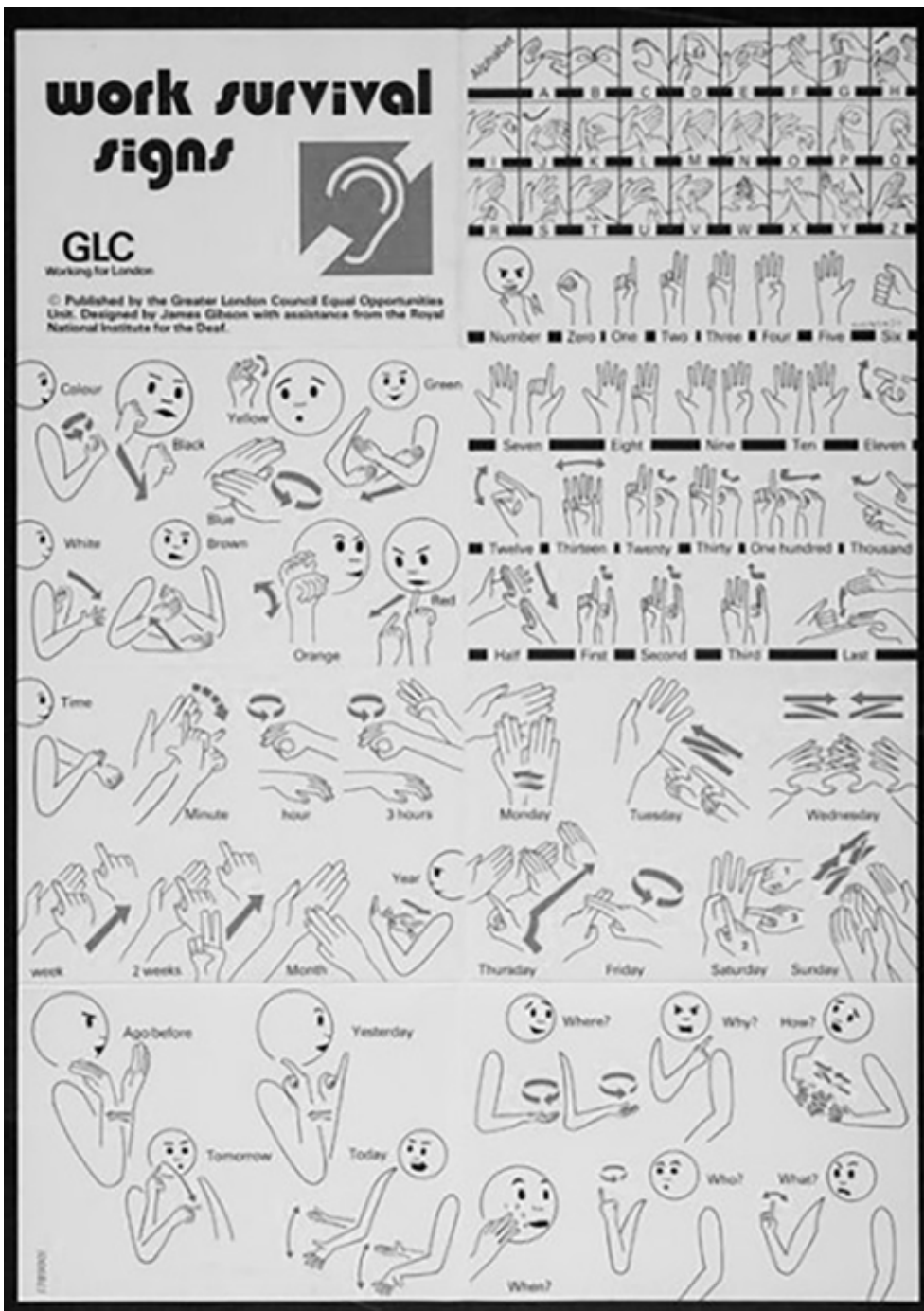
I budući da takvi primjeri stoje uz policu punu keramike s abecednim potrepštinama, predstavlja ključne korake na putu prema prepoznavanju, uključivanju i obrazovanju. Bilo je potrebno oko 90 godina nakon zabrane pravopisa prstima iz 1880. da bi se znakovni jezik ponovno integrirao u škole.

I tek je 2003. godine BSL priznala britanska vlada. Nakon što su zastupnici u Parlamentu podržali prijedlog zakona o BSL-u u trećem čitanju u ožujku 2022., konačno bi trebao dobiti pravnu zaštitu, dajući osjećaj službenog prihvaćanja jezika koji je potpisalo najmanje 87.000 gluhih korisnika BSL-a u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Tri dijela vjerojatno dječje šalice iza svog plavog ostakljenog printa nose priču o nadi, budućnosti, uključivosti i pozitivnosti među jakom zajednicom gluhih u Londonu.

*Michol Stocco
Voditelj Arheološkog arhiva
13. ožujka 2022*

Kineska šalica za čaj i tanjurić s otisnutim prijenosom, dio pribora za čaj za lutke (1908.-1912.)

Poster tiskan sa znakovima za preživljavanje na poslu.

Hrvati osmislili pametne naočale kojima gluhi 'vide' riječi koje ne čuju

Grow i Hiroma Design, startupi 2 bračna para, 'stanari' inkubatora PISMO u Novskoj, svijet su na CES-u upoznali s VR naočalama Voicee i edukativnom aplikacijom Moopies.

Među globalnim kompanijama koje su predstavljale svoja tehnološka rješenja u Las Vegasu na najvećem svjetskom sajmu potrošačke elektronike – Consumer Electronics Show (CES), bilo je i nekoliko hrvatskih predstavnika među više od 2000 tvrtki iz 160 zemalja svijeta.

Osim Iron Bulla, Orqe, Sportreacta, Codelaba i Zuluhooda, svoje su inovacije i proizvode predstavi-

la dva startupa nastala u Novskoj u Poduzetničkom inkubatoru Pismo – Grow i Hiroma Design – čiji su nam idejni začetnici otkrili kakva iskustva nose sa svog prvog CES-a i što planiraju dalje.

Ispisuju na leće kao titl

“Želimo ostvariti svoj cilj – pomoći gluhim osobama da vide riječi koje ne čuju”, kažu supružnici Josipa i Kristijan Bencek koji su prije dvije godine službeno pokrenuli startup Grow nakon završene gaming edukacije u Poduzetničkom inkubatoru Pismo. Razvili su prototip pametnih AR naočala VOICEE namijenjenih gluhim osobama i osobama s oštećenim sluhom, koji su pod radnim nazivom Eye Hearing predstavili na ovogodišnjem CES-u. “To su naočale koje generiraju zvuk u tekst i u realnom vremenu

ga ispisuju na leće naočala u obliku titla, odnosno podnaslova. Kada gledate kroz naočale, imate osjećaj kao da gledate strani film. Istraživanjem i razvojem VOICEE-a bavimo se posljednje dvije godine.

Na razvoju smo radili u suradnji s gluhim ljudima, udrugama, stručnjacima za razvoj hardverima. Radi se o vrlo opsežnom i kompleksnom projektu. Trenutačno imamo funkcionalan prototip, ali svakodnevno radimo na poboljšanju. Uskoro pokrećemo Kickstarter kampanju kako bi naš drugi prototip mogao biti pušten na tržište”, najavljuje Josipa Bencek.

Predstavljanje proizvoda među najvećim proizvođačima tehnologije u Las Vegasu bilo je za startup Grow značajno iskustvo koje ih je, kako Josipa kaže, motiviralo da

svoj proizvod prezentiraju najbolje što mogu, da se umreže i pronađu potencijalne partnere za daljnji rad.

“Bez obzira na tehnologiju ‘divova’ koja je na CES-u bila predstavljena, za naše pametne naočale bio je stvarno velik interes. Kontinuirani posjetitelji oko našeg izlagačkog prostora upijali su svaku našu riječ. I sami smo bili pomalo iznenađeni, ali nam je to dalo vjetar u leđa i poticaj za rad. S nekima smo ostali u kontaktu i vjerujemo da su neki od njih bili i naši potencijalni ulagači”, kaže Josipa.

Val pozitivnih promjena

Startup Grow bazira se na gaminu, ali i proizvodima koji se vežu uz gaming, a nisu isključivo igre. U poduzetničke vode Josipa i Kristijan zaplivali su sa željom da pokrenu val pozitivnih promjena u svojoj okolini i da dokažu da i u izazovnim vremenima mogu ostvariti ono što žele.

Pritom im je značajna bila podrška inkubatora Pismo gdje su imali pristup mentorima, raznim radionicama za unaprjeđenje poduzetništva i bolji networkinga. Preko projekta Crown koji je Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije Simora organizirala uz partnere iz prekogranične suradnje, upravo je Grow osvojio nagradu za jednu od najboljih poduzetničkih ideja.

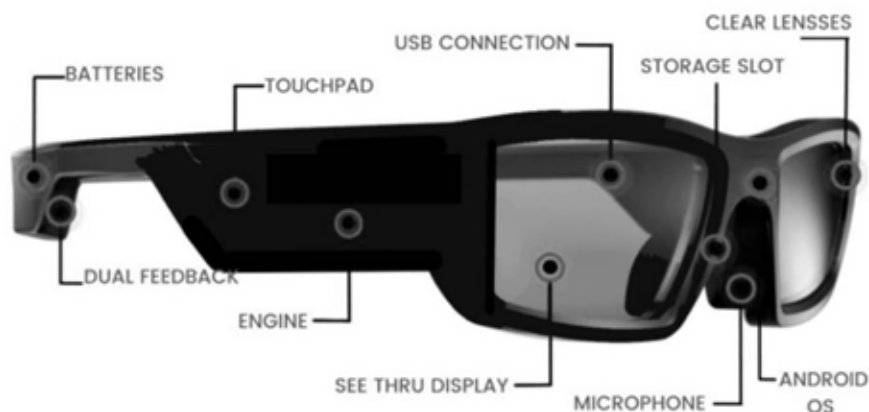
“Kada pričamo o igrama, bazirani smo uglavnom na proširenu stvarnost, odnosno AR. S obzirom na današnju sveprisutnost tehnologije, igre koristimo u edukativne svrhe, kao zabavu, ali i za promociju određenih proizvoda, odnosno kompanija.

Uspješnost djelovanja igara na ovim poljima dokazali smo više puta ne samo mi, već i trendo-

vi izvan granica Hrvatske. Uz igre nudimo i gaming edukacije. Educiramo djecu i odrasle za proizvodnju video igara i upoznajemo ih s gaming industrijom.

Edukacije smo razvili u dva smjera. Prvi smjer je programerski, odnosno polaznici uče osnovne programiranja i korištenja alata za programiranje koji su prilagođeni dobnj skupini.

Drugi smjer je grafički. Polaznici edukacije uče izraditi grafike, animacije ili modele koji se koriste kod proizvodnje igara pa tako mogu u igru implementirati vlastite ideje i tako je potpuno personalizirati”, pojašnjava nam J. Bencek.

Od projekata koji su vezani uz gaming najviše se istaknula njihova edukativna igra za Lonjsko polje s naglaskom na autohtone životinje. U timu ih je dvoje, Josipa i Kristijan, no surađuju s udrugama i stručnjacima s raznih polja, a s povećanjem obima posla očekuju i skora zapošljavanje. Njihovi klijenti dolaze iz različitih područja poslovanja, a dosad su radili za A1 telekom, Hrvatsku poštu, Coding Giants, agenciju Simora, Lonjsko polje. Surađuju i s nekim stranim tvrtkama i domaćim franšizama, a vjeruju da će toga biti i više jer su još mladi na tržištu.

“Ova godina je tek počela, no mi smo krenuli s punim zamahom. Uz edukacije, igre i VOICEE očekujemo da će ova godina poslovno biti još uspješnija od prošle. Idući veliki cilj nam je uspjeh Kickstarter kampanje, a daljnji koraci usmjereni su na uspješan završetak projekata na kojima radimo te još uspješnije dogovore oko novih projekata.

Također se nadamo da će nas prepoznati strani ulagači i s našim osobnim razvojem započeti i razvoj novih ljudi u našoj zajednici”, zaključuje Josipa Bencek.

Supružnici Stefan i Mateja Vedrina osnovali su prije tri godine

startup Hiroma Design u kojem izrađuju video igre, 3D projekcije i aplikacije proširene i virtualne stvarnosti. Posebno su se istaknuli svojom edukativnom aplikacijom za djecu Moopies na temu razvrstavanja otpada i ekološki pozitivnog ponašanja, koju su i predstavili na CESU-u.

“Istina je da djeca danas provode mnogo vremena pred malim ekranima, no u našoj aplikaciji

za taj problem imamo rješenje. Fokus projekta Moopies je edukativna aplikacija za djecu u kojoj djeca uče, a da toga ni svjesna. Inovativnost našeg proizvoda je da dijete stavljamo u poziciju učitelja, a ne učenika kao što je praksa kod naše konkurencije.

Moopiesi su mala slatka čudovišta koja padnu na planet Zemlju, a dijete s jednim od njih kreće u avanturu učenja. Dijete svog Moopyja uči o znanju naše planete poput matematike, stranih jezika, boja. Kako Moopy uči, tako i evoluirao. Prilikom preuzimanja aplikacije, roditelj određuje koliko će vremenski njegovo dijete igrati našu igru.

Nakon što prođe taj period, Moopy s kojim dijete trenutačno igra odlazi spavati te igru može nastaviti tek sljedeći dan. Također, uz aplikaciju će dolaziti i popratni sadržaj koji je tematski vezan uz aplikaciju, odnosno merchandise; plišanci, katalog sa sličicama, olovke za tablet, majice”, pojašnjava nam Vedrina.

Radni i ambiciozni

Reakcije posjetitelja na CES-u dale su im, kaže, dodatnu motivaciju i samopouzdanje, a do njih su došli brojni distributeri, potencijalni suradnici i investitori.

“S nekim distributerima već ostvarujemo dogovore o distribuciji naših merchandisea. Dobili smo odličan feedback i interes svih dobnih skupina i zanimanja. Najveću pažnju privukla je činjenica da nam je jako važna fizička aktivnost djeteta – trenutak kada Moopy odlazi spavati – te način kako djeca

uče, odnosno da uče a da toga nisu ni svjesna. Također, posjetitelji su bili oduševljeni dijelom u aplikaciji koji koristi proširenu stvarnost tako da se kroz ekran uređaja vide 3D modeli Moopiesa iznad sličica u albumu”, ističe Stefan Vedrina.

Obrt su on i supruga Mateja odlučili otvoriti po završetku šestomjesečne edukacije za izradu video igara – smjer Unity i Blender – kako bi se lakše kretali na vanjskom i unutarnjem tržištu gaming industrije.

Stefan je prije toga završio studij na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu, dok je Mateja magistrirala kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti, a s tradicionalnog je kiparstva prešla na digitalno. Danas je Stefan u Hiroma Designu glavni programer, a Mateja glavni 3D/2D artist.

Hiroma Design u tri godine iza sebe uz Moopies ima još zanimljivih projekata – 3D projekciju na pročelju zgrade Poduzetničkog inkubatora Pismo, te aplikaciju proširene stvarnosti edukativnog karaktera namijenjenu svim dobnim skupinama u kojoj korisnik kroz ekran svog mobilnog uređaja vidi 3D modele poznatih novljanskih građevina koje više ne postoje ili su izmijenjene. Pritom su veliku podršku od samog početka imali od Simore.

Premda su njih dvoje jedini zaposleni, na aktualnom projektu Moopies rade s još osam stručnjaka, a kako je projekt opsežan, planiraju zaposliti još ljudi s kojima bi upotpunili potreban kadar za daljnji razvoj.

Dosad im je fokus bio uglavnom na domaćem tržištu, no sve više se šire van granica Hrvatske gdje, kako ističu, postaju sve prepoznatljiviji.

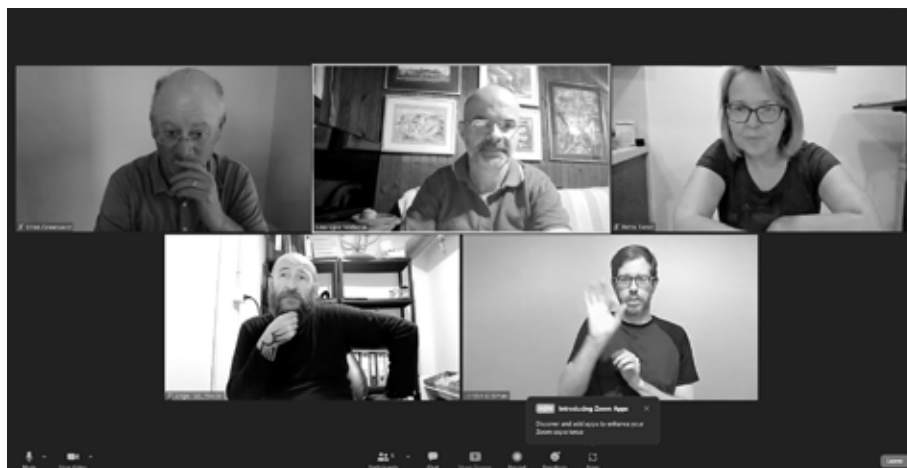
Pritom su njihovi klijenti najčešće gradovi, institucije i udruge, no imaju i nekolicinu privatnih klijenata u obliku tvrtki. Još krajem prošle godine dogovorili su poslove vezane uz izradu video igara i aplikacije proširene stvarnosti koje će se koristiti u nekim gradovima Hrvatske, ali i izvan nje, stoga su njihovi planovi i ciljevi, zaključuje Stefan – radni i ambiciozni.

*Autor: Lucija Špiljak
Poslovni dnevnik*

ZOOM ONLINE - SASTANCI ORGANIZACIJSKIH I ZNANSTVENIH ODBORA DHI 2020 - 2022 U LJUBLJANI I ZAGREBU

- Razmjena informacija, ideja, prijedloga, novosti, spoznaja...
- Planiniranje aktivnosti
- Osvrti na ostvareno
- Građenje povezanosti i prijateljstva

PROGRAM KONFERENCIJE

*Društvo Učiteljev Gluhih Slovenije
Udruga "Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN"*

11th

DEAF HISTORY INTERNATIONAL Conference

Ljubljana (Slovenia) - Zagreb (Croatia) August 7 - 13, 2022

Deaf People in the Shadow of the Breaks and Ruptures of the 20th Century: 1917-2000

LJUBLJANA

SLOVENIA

ZAGREB

CROATIA

11th

DEAF HISTORY INTERNATIONAL Conference

CONFERENCE PROGRAMME IN LJUBLJANA AND ZAGREB, AUGUST 7-13, 2022

Monday 8 th August 2022		
8:00	Registration, Booths & Posters Open	Ljubljana (Slovenia)
9:00	Conference Opening & Welcome to Ljubljana Petra Rezar, MA & Angel Naumovski (DHI 2022 Conference Chairs) Dr. Brian Greenwald (DHI President) Dr. Darjo Felda (Slovenia Ministry of Education, Science and Sport) Dejan Crnek (Deputy Mayor of Ljubljana) Derk Jan Nauta (Chargé d'Affaires a.i., Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Ljubljana)	
9:30	Deafhood Reflections & Next Steps Forward in Deaf History Scholarship (Dr. Paddy Ladd, United Kingdom)	
10:00	Ciril Sitar, Deaf Printer during the Occupation of Ljubljana (Petra Rezar, MA, Slovenia)	
10:30	The Company called "Učne delavnice" (Dr. Marjetka Kulovec, Slovenia)	
11:00	Morning Coffee Break	
11:30	Photographic Images of Deaf People's Lives in Ljubljana (Gašper Rems, Slovenia)	
12:00	Historical Pathways, Lessons, and Memories of "Zurkhunii Sonor – Heart Alertness" (Enkhbaatar Ajirshavgaan, Mongolia)	
12:30	Development of the 'Golden Generation' of Deaf Basketball in Slovenia (Damjan Šebjan & Miha Zupan, Slovenia)	
13:00	Lunch Break	
14:30	The Change of Paradigm: The Recovery of Portuguese Sign Language from Clandestinity and the Genesis of Bilingual Education for Deaf Students in Portugal (Dr. Paulo Vaz de Carvalho, Portugal)	
15:00	Deaf in the P. R. C.: 'defect' and the New Deaf Chinese, 1949 - 1980 (Dawei Ni, MA, Germany)	
15:30	Afternoon Coffee Break	
16:00	Ingrian-Finnish Deaf People between 1899 and 2022 (Outi Ahonen, MA, Finland)	
16:30	Multiple Lives of Deaf People in Vietnam (Truc Nguyen, Vietnam)	
17:00	Prague Through the Eyes of Deaf People (Mgr. Iva Hay, Czech Republic)	
17:30	Deaf Methods of Museum Operation (Meredith Peruzzi, MA, United States of America, Vincent Ameloot, Belgium, & Caroline Pelletier, France)	
18:15	Close	
18:15 - 20:00	Ljubljana Deaf-Guided City Tour	

Društvo učiteljev gluhih
Slovenije

www.dhi2022slcro.com

Udruga "Kazalište, audiovizualne
umjetnosti i kultura gluhih - DLAN"

11th

DEAF HISTORY INTERNATIONAL Conference

CONFERENCE PROGRAMME IN LJUBLJANA AND ZAGREB, AUGUST 7-13, 2022

Tuesday 9 th August 2022		
8:00	Registration, Booths & Posters Open	Ljubljana (Slovenia)
9:00	Deaf Roma/Sinti. Helping Minorities for Equal Opportunities. Offering Children Good Education and Enforce the Position of the Deaf Roma/Sinti Also Referred to as Gypsy (Ruva Kremers-Meta, Netherlands)	
9:30	History of Sign Language in Japan (Shinobu Shingai, Japan)	
10:00	The History of the Albanian Deaf Community (Eduard Ajas, Albania)	
10:30	The Society of the Deaf in Ukraine from 1933 to the Present Day (Mariia Antypenko & Oleksandr Sidorchuk, Ukraine)	
11:00	Morning Coffee Break	
11:30	Development of the Slovak Deaf Community during the 20th Century (Roman Vojtechovský, Slovakia)	
12:00	Experiences of Deafness in State Socialist Romania (Dr. Radu Harald Dinu, Sweden)	
12:30	Cultural and Art Association "Josip Medved" 1950 - 1995 (Lino Ujčić & Angel Naumovski, Croatia)	
13:00	Lunch Break	
14:30	Wanting to be a Part of It: The Long Struggle of the East German National Association of the Deaf to Join the World Federation of the Deaf (WFD), 1957 to 1970 (Dr. Anja Werner, Germany)	
15:00	A Story about an Unique Museum of the Deaf in Kyiv (Volodymyr Bozhko, Ukraine)	
15:30	Survey on Deafblind People in Hungary (Dr. Simona Gerenčer, Slovenia)	
16:00	Afternoon Coffee Break	
16:30	Outline of Special Education Origins after the Second World War in the Primorska Region (Mirjana Kontestabile Rovis & Ivančica Sabadin, Slovenia)	
17:00	Eugenics, Marriage Act, Sterilization and Abortions in Finland 1929-1970 (Maija Koivisto, M.Ed., Finland)	
17:30	Film »Fabrikas« (Avni Dauti & Rebecca Vaughan, Australia)	
18:00	Close & Dinner on your own	
19:30 – 24:00	Ljubljana Deaf Social Meeting	
Wednesday 10 th August 2022		
7:30 – 19:00	All-Day Slovenia Excursion (7.30 – 17.00) Ljubljana Transfer to Zagreb (17.00 – 19.00)	Ljubljana – Postojna – Bled – Ljubljana – Zagreb

Društvo učiteljev gluhih
Slovenije

www.dhi2022slocro.com

Udruga "Kazalište, audiovizualne
umjetnosti i kultura gluhih - DLAN"

11th

DEAF HISTORY INTERNATIONAL Conference

CONFERENCE PROGRAMME IN LJUBLJANA AND ZAGREB, AUGUST 7-13, 2022

Thursday 11 th August 2022		
8:00	Registration, Booths & Posters Open	Zagreb (Croatia)
9:00	Conference Welcome to Zagreb -Petra Rezar, MA & Angel Naumovski (DHI 2022 Conference Chairs) -Dr. Brian Greenwald (DHI President)	
9:30	Activism of Deaf People in Croatia (Jadranka Krstić & Ivona Divić, Croatia)	
10:00	Life and Work of Dragoljub Vukotić (Aleksandra Šoti & Peter Šoti, Slovenia)	
10:30	Unsigned Truth (Dr. Sanja Tarczay, Angel Naumovski, Croatia)	
11:00	Morning Coffee Break	
11:30	DHI General Assembly	
13:00	Lunch Break	
14:30	Posters Q & A Session	
15:00	Irena Walulewicz- Understand Saving Human Lives (Małgorzata Mickiewicz, Poland)	
15:30	Film »2nd World Congress of the Deaf hosted in 1955 in Zagreb, Croatia« (Joško Duplančič & Hrvatski Savez Gluhih i Nagluhuh (HSGN) – Zagreb / Croatian Association of the Deaf and Hard of Hearing – Zagreb)	
15:45	Afternoon Coffee Break	
16:15	Deaf Education in Ljubljana (Zemka Kečanović, Slovenia)	
ZOOM	Deaf Communities of Vyborg, Russia between 1899 and 2022 (Outi Ahonen, MA, Finland)	
16:45	Film »Signs of Silence« (SOS) (Jerko Ban, Angel Naumovski, Croatia)	
17:15	Close	
18:45 – 20:30	Zagreb Deaf-Guided City Tour	
20:30 – 24:00	Zagreb Deaf Association	

Društvo učiteljev gluhih
Slovenije

www.dhi2022slocro.com

Udruga "Kazalište, audiovizualne
umjetnosti i kultura gluhih - DLAN"

11th

DEAF HISTORY INTERNATIONAL Conference

CONFERENCE PROGRAMME IN LJUBLJANA AND ZAGREB, AUGUST 7-13, 2022

Friday 12 th August 2022		
8:00	Registration, Booths & Posters Open	Zagreb (Croatia)
9:00	Historical Overview of the Activities of the Slava Raškaj Educational Centre Zagreb, Croatia (1885 - 2000) (prof. Ružica Kežman, Croatia)	
9:30	The Life of Roman Petrykiewicz (Tomasz Adam Świdorski, Poland)	
10:00	Deaf Roma/Sinti History: 1900-2000 (Ruva Kremers-Meta, Netherlands)	
10:30	Deaf Education in China: History and Reflection (Dawei Ni, MA, Germany)	
11:00	Morning Coffee Break	
11:30	Truth & Reconciliation Process of the Sign Language Community in Finland (Maija Koivisto, M.Ed., Finland)	
12:00	History of Romanov Palace - St. Petersburg Society of the Deaf (Vera Shamaeva, Russia)	
12:30	Community, Language and Nation in the Lives of Finland-Swedish Deaf People in the 20th Century (Dr. Hanna Lindberg, Finland)	
13:00	Lunch Break	
14:00	The Deaf History of Bosnia and Herzegovina (Edis Adrović, Bosnia and Herzegovina)	
14:30	Urban Deaf Spaces: Documenting Deaf Spaces in New York City, 1880-2000 (Dr. Brian Greenwald & Brianna DiGiovanni, United States of America)	
15:00	Polish Independent Deaf Filmmaking (Dr. Magdalena Zdrodowska, Poland)	
15:30	Afternoon Coffee Break	
16:00	Croatian Sign Language in Schools with Deaf Children at the Turn of Political Systems – From Socialism to Democracy (Dorijana Kavčić, MA, Croatia)	
16:30	Slava Raškaj, the Most Famous Name of Croatian Painting (Lino Ujčić, Croatia)	
17:00	Closing Ceremony	
17:30	Close	
19:00 – 24:00	Gala Banquet	
Saturday 13 th August 2022		
7:30 – 19:00	All Day – Croatia Excursion	Zagreb – Ozalj – Plitvice – Zagreb

Društvo učiteljev gluhih
Slovenije

www.dhi2022slocro.com

Udruga "Kazalište, audlovizualne
umjetnosti i kultura gluhih - DLAN"

11th**DEAF HISTORY INTERNATIONAL
Conference****CONFERENCE PROGRAMME
IN LJUBLJANA AND ZAGREB, AUGUST 7-13, 2022****POSTERS**

Dr. Breda Carty & Darlene Thornton (Australia)	Preserving and Celebrating Australia's Deaf History	Ljubljana and Zagreb
Liesbeth Pyfers (Netherlands) & Dr. Junhui Yang (United Kingdom)	Deaf Museums and Online Deaf History Collections/Archives	
Joni Oyserman, MA, Anique Schüller, MA & Dr. Victoria Nyst (Netherlands)	Effatha Gebaren: Emergence of a Sign Language Dialect in Netherlands Sign Language (NGT)	
Corinna S. Hill, MA (USA)	Do You Meme? Incorporating Creative Assignments in Deaf History Courses	
Polona Koželj, MA & Klara Marija Keršič, MA (Slovenia)	The History of Slovenian Education of Deaf Students	

PRESENTERS FROM THE FOLLOWING COUNTRIES:

Albania, Australia, Belgium, Czech Republic, Croatia, Finland, France, Germany, Japan, Mongolia, the Netherlands, Poland, Portugal, Russia, Slovakia, Slovenia, Sweden, Ukraine, the United Kingdom, United States of America, Vietnam

Društvo učiteljev gluhih
Slovenije

www.dhi2022slocro.com

Udruga "Kazalište, audiovizualne
umjetnosti i kultura gluhih - DLAN"

